

Udskriftsdato: 16. december 2025

2021/1 LSF 201 (Gældende)

Forslag til Lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine

Ministerium: Børne- og Undervisningsministeriet

Journalnummer: Børne- og Undervisningsmin., j.nr.
22/09156

Forslag

til

Lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine

Kapitel 1

Oprettelse af særlige grundskoler

§ 1. Kommunalbestyrelsen kan på et møde træffe beslutning om, at kommunen opretter og driver særlige grundskoler for børn og unge omfattet af § 2. Kommunalbestyrelsen kan på et møde beslutte, at tilbuddet omfatter en skolefritidsordning.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for de efter stk. 1 oprettede særlige grundskoler.

Kapitel 2

Eleverne

§ 2. Kommunalbestyrelsen kan optage undervisningspligtige børn og unge med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, i særlige grundskoler.

Stk. 2. Det er en betingelse for optagelse af elever efter stk. 1, at en særlig grundskole samlet vurderes bedst at sikre

- 1) elevens faglige og alsidige udvikling, herunder socialt, og elevens trivsel i skolens faglige og sociale fællesskaber,
- 2) elevens behov for sprogstøtte i form af undervisning i dansk som andetsprog og
- 3) elevens behov for kendskab til ukrainsk sprog og kultur med henblik på at sikre de bedst mulige forhold ved en hjemrejse til Ukraine.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde en ung under 25 år med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, som ikke er i den undervisningspligtige alder, at deltage i undervisningen i en særlig grundskole, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at det er det mest relevante undervisningstilbud for den unge.

Stk. 4. Indskrivning i en særlig grundskole kan med forældrenes samtykke, jf. § 20, ophøre, når eleverne vurderes at kunne deltage i undervisningen i en almindelig klasse i folkeskolen.

Stk. 5. Elever, som i løbet af skoleåret fylder 18 år, har ret til at fortsætte skolegangen i resten af skoleåret.

Stk. 6. Folkeskolelovens § 38 finder anvendelse ved ansøgning om indskrivning af børn i særlige grundskoler.

§ 3. Forældre til elever i den undervisningspligtige alder har frit valg blandt særlige grundskoler i bopælskommunen eller i en anden kommune, når det kan ske inden for de rammer, kommunalbestyrelsen i skolekommunen har fastsat i henhold til § 12.

Stk. 2. En kommunalbestyrelse kan efter overenskomst med en anden kommune henvise elever til undervisning efter § 2, stk. 1, ved en særlig grundskole i den anden kommune.

Kapitel 3

Særlige grundskolers struktur og indhold

§ 4. Særlige grundskoler giver undervisning inden for børnehaveklasse og 1.-9. klassetrin, som står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Stk. 2. Særlige grundskoler skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere. Skolerne skal efter deres formål og i hele deres virke forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.

Stk. 3. Undervisningssproget i særlige grundskoler er efter kommunalbestyrelsens bestemmelse dansk, engelsk eller ukrainsk. Undervisningen skal lede frem mod afholdelse af prøver, jf. § 8, på dansk. I faget dansk er undervisningssproget dansk.

Stk. 4. Børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om elevtallet i særlige grundskolers klasser.

§ 5. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte slutmål og delmål for de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, og for folkeskolens obligatoriske emner, jf. dog stk. 4.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at dele af undervisningen, herunder i hele fagområder fra folkeskolens fagkreds bortset fra faget dansk, kan tilrettelægges ved brug af undervisningsmateriale og virtuel undervisning, der stilles til rådighed af de ukrainske undervisningsmyndigheder.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen udarbejder læseplaner for de fagområder og emner, der er nævnt i stk. 1. Læseplanerne skal angive udviklingen hen mod slutmålene og beskrive på hvilke klasse- eller alderstrin, der arbejdes med de forskellige fagområder og emner, samt beskrive, hvorledes det samlede undervisningstilbud giver mulighed for alsidig personlig udvikling.

Stk. 4. I det omfang kommunalbestyrelsen ikke har fastsat slutmål og delmål, jf. stk. 1, gælder folkeskolens regler om formål, kompetencemål og færdigheds- og vidensområder for folkeskolens fag og emner (Fælles Mål).

Stk. 5. Elevernes deltagelse i undervisningen på en folkeskole kan træde i stedet for undervisning i den særlige grundskole.

§ 6. I særlige grundskoler kan gives

- 1) specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand,
- 2) supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, der har brug for støtte, og som ikke kan understøttes alene ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse m.v.,
- 3) personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen, og
- 4) undervisning til elever, der gennem længere tid på grund af sygdom eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen.

Stk. 2. Folkeskolelovens § 3, stk. 2 og 3, § 3 a, § 5, stk. 5, § 12, stk. 2, § 23, § 51, stk. 3-5, § 51 a og § 51 b samt regler fastsat i henhold hertil finder tilsvarende anvendelse for elever i særlige grundskoler.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde elever på 7.-9. klassetrin vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv efter lov om kommunal indsats for unge under 25 år.

§ 7. Dele af undervisningen kan organiseres og tilrettelægges som ekskursioner uden overnatning eller som lejrskoler med overnatning. Skolerejser med overnatning kan anvendes som et alternativ til den almindelige undervisning.

Stk. 2. Skolens leder kan med inddragelse af den ungeindsats, som kommunalbestyrelsen har etableret efter kapitel 1 d i lov om kommunal indsats for unge under 25 år, tilbyde eleverne i 6.-9. klasse, at de i kortere perioder udsendes i praktik i virksomheder og institutioner.

Stk. 3. Særlige grundskoler kan indgå samarbejder om åben skole med virksomheder, institutioner for ungdomsuddannelse, lokalsamfundets kultur-, folkeoplysnings-, idræts- og foreningsliv og kunst- og kulturskoler, med lokale fritids- og klubtilbud og med de kommunale eller kommunalt støttede musikskoler og ungdomsskoler, der kan bidrage til opfyldelsen af de særlige grundskolers formål samt slutmål og delmål. Kommunalbestyrelsen fastlægger mål og rammer herfor.

§ 8. Undervisningspligtige elever i særlige grundskoler, der giver undervisning på 8. og 9. klassetrin, aflægger folkeskolens afgangseksamen, prøve på 8. klassetrin og 9.-klasseprøver.

Stk. 2. Folkeskolelovens § 14, stk. 1-7, og regler fastsat i medfør heraf finder tilsvarende anvendelse for særlige grundskoler og de i stk. 1 nævnte elever.

§ 9. Eleverne og forældre til umyndige elever skal regelmæssigt underrettes om lærernes vurdering af elevernes udbytte af skolegangen.

Stk. 2. Særlige grundskoler gennemfører obligatoriske test efter folkeskolelovens § 13, stk. 3, medmindre kommunalbestyrelsen har besluttet, at skolen ikke gennemfører obligatoriske test. Folkeskolelovens § 13, stk. 1, 2. pkt., § 13 a, stk. 1 og 2, § 55 b og § 55 c finder tilsvarende anvendelse, hvis de særlige grundskoler gennemfører obligatoriske test.

§ 10. Skolelederen påser, at elever, der er optaget i særlige grundskoler, deltager i undervisningen, og kan pålægge forældrene at give skriftlig oplysning om grunden til en elevs udeblivelse fra undervisningen. Skyldes udeblivelsen sygdom af mere end 2 ugers varighed, kan skolens leder forlange en lægeattest.

§ 11. Kommunalbestyrelsen skal sørge for befordring mellem særlige grundskoler og hjemmet eller dettes nærhed af undervisningspligtige elever, der har længere skolevej end 2 1/2 km i børnehaveklasse og på 1.-3. klassetrin, 6 km på 4.-6. klassetrin og 7 km på 7.-9. klassetrin, samt af undervisningspligtige elever, der har kortere skolevej, hvis hensynet til elevernes sikkerhed i trafikken gør det særligt påkrævet.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal endvidere sørge for befordring til og fra særlige grundskoler af syge og invaliderede undervisningspligtige elever.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse på befordring mellem særlige grundskoler og særlige dag- og klubtilbud m.v. i henhold til §§ 32 og 36 i lov om social service af undervisningspligtige elever, der uden for skoletiden er henvist hertil.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at sørge for befordring efter stk. 1 kan opfyldes ved at henvise eleverne til kollektiv trafik, taxikørsel m.v. eller ved at godtgøre deres udgifter til egen befordring. Kommunalbestyrelsen kan til brug for udstedelse af befordringskort til elever videregive oplysninger om elevers navn, adresse og cpr-nummer til private, der administrerer befordringsordninger.

Stk. 5. Stk. 1 gælder ikke for elever, som vælger et andet undervisningssted i medfør af § 3, stk. 1.

Stk. 6. Stk. 2 gælder ikke for elever, som vælger et andet undervisningssted i medfør af § 3, stk. 1. I disse tilfælde skal kommunalbestyrelsen afholde udgifter til befordring svarende til de udgifter, som kommunalbestyrelsen ville være forpligtet til at afholde efter stk. 2, hvis eleven havde benyttet det tilbud, som eleven er henvist til.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen kan godtgøre udgifter til befordring for elever omfattet af § 2, stk. 3, som har længere end 10 km mellem den særlige grundskole og hjemmet.

Kapitel 4

Det undervisende personale

§ 12. Undervisningen varetages af lærere, pædagoger og andet personale, der er ansat i det kommunale skolevæsen. Det undervisende personale skal beherske enten dansk, engelsk eller ukrainsk i skrift og tale.

Stk. 2. Undervisning tilrettelagt som virtuel undervisning efter § 5, stk. 2, kan varetages af personale ansat ved de ukrainske undervisningsmyndigheder enten ved fjernundervisning, jf. § 31 b i lov om

midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, eller under tilstedeværelse af personale omfattet af stk. 1.

Stk. 3. Som led i samarbejder om åben skole, jf. § 7, stk. 3, kan skolens leder beslutte, at personer, der ikke er ansat ved kommunens skolevæsen, men tilknyttet de pågældende virksomheder, institutioner og foreninger m.v., i begrænset omfang kan varetage undervisningsopgaver i den særlige grundskoles fag eller fagområder.

Kapitel 5

Styrelsen af særlige grundskoler

§ 13. Kommunalbestyrelsen fastlægger mål og rammer for de særlige grundskoler.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen træffer på et møde beslutning om følgende:

- 1) Bevillinger til og økonomiske rammer for særlige grundskoler.
- 2) De særlige grundskolers struktur, herunder antallet af skoler og hver enkelt skoles omfang med hensyn til klassetrin, specialundervisning og specialpædagogisk bistand, undervisning i fritiden og skolefritidsordning.
- 3) Antal skoledage og rammer for klassedannelsen, elevernes undervisningstid og skoledagens længde.
- 4) Frivillige madordninger, herunder madordninger i skolefritidsordninger. Kommunalbestyrelsen beslutter, om madordningerne etableres med fuld forældrebetaling, gennem kommunale tilskud med hel eller delvis fri forplejning eller med differentieret indkomstafhængigt tilskud, og kan fastsætte nærmere rammer for ordningerne.

Stk. 3. Efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelsen og et eventuelt nedsat forældreråd, jf. § 15, kan kommunalbestyrelsen beslutte, at en folkeskole og en særlig grundskole skal have fælles ledelse. Folkeskolelovens § 24 c finder anvendelse.

Stk. 4. Efter indhentet udtalelse fra forældrebestyrelsen i et særtilbud i form af et dagtilbud til børn med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine, der er oprettet i henhold til dagtilbudsloven, og et eventuelt nedsat forældreråd, jf. § 15, kan kommunalbestyrelsen beslutte, at en særlig grundskole med eventuel skolefritidsordning og et særtilbud i form af et dagtilbud skal have fælles ledelse, jf. stk. 5-7.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen træffer som led i beslutningen efter stk. 4 og efter høring af forældrebestyrelsen og det eventuelle forældreråd beslutning om sammensætningen af den fælles bestyrelse. I den fælles bestyrelse skal der mindst være repræsentanter for:

- 1) Forældre til børn i særtilbuddet i form af et dagtilbud, hvis der er ønske om repræsentation blandt forældrene.
- 2) Forældre til børn i den særlige grundskole, hvis der er ønske om repræsentation blandt forældrene.
- 3) Medarbejdere ved særtilbuddet i form af et dagtilbud.
- 4) Medarbejdere ved den særlige grundskole.
- 5) Elever valgt af og blandt den særlige grundskoles elever.

Stk. 6. Dagtilbudslovens § 14 finder anvendelse ved valg af repræsentanter for særtilbuddet i form af et dagtilbud til den fælles bestyrelse. Kommunalbestyrelsen fastsætter regler for valg af forældre-, medarbejder- og elevrepræsentanter for den særlige grundskole til den fælles bestyrelse.

Stk. 7. Den fælles bestyrelse varetager de opgaver, der efter denne lov og i dagtilbudsloven er henlagt til forældrebestyrelsen og forældrerådet. Beslutninger, der alene har betydning for den særlige grundskoles virksomhed, træffes af de medlemmer af den fælles bestyrelse, der er repræsentanter for den særlige grundskole. Beslutninger, der alene har betydning for særtilbuddet i form af et dagtilbuds virksomhed, træffes af de medlemmer af den fælles bestyrelse, der er repræsentanter for dagtilbuddet.

Stk. 8. Kommunalbestyrelsen kan helt eller delvis henlægge sine beføjelser efter denne lov til forældrerådet bortset fra de beføjelser, der følger af arbejdsgiverkompetencen, og de beslutninger, der er nævnt i stk. 2 og § 1, stk. 1.

§ 14. Ved hver særlig grundskole ansættes en leder, jf. dog § 13, stk. 3-7. Skolens leder har den administrative og pædagogiske ledelse af skolen og er ansvarlig for skolens virksomhed over for kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Skolelederen leder og fordeler arbejdet mellem den særlige grundskoles ansatte og træffer alle konkrete beslutninger vedrørende skolens elever. Lederens konkrete beslutninger vedrørende skolens elever inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat, kan ikke behandles af kommunalbestyrelsen. 2. pkt. gælder ikke beslutninger truffet efter § 1 c i lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø.

Stk. 3. Skolens leder udøver sin virksomhed i samarbejde med de ansatte.

Stk. 4. Skolens leder inddrager skolens elever i spørgsmål vedrørende elevernes sikkerhed og sundhed. På særlige grundskoler, hvor der er elevråd, jf. § 16, drøftes formen for inddragelse gennem elevrådet.

§ 15. Forældre eller værger til umyndige elever i særlige grundskoler kan oprette et forældreråd.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om forældrerådets sammensætning, herunder spørgsmål om medarbejder- og elevrepræsentation.

§ 16. Ved hver særlige grundskole, som har 5. eller højere klassetrin, har eleverne ret til at danne et elevråd. Elevrådet udpeger repræsentanter for eleverne til udvalg m.v., som skolens leder har nedsat til at behandle spørgsmål af betydning for eleverne i almindelighed. Dette gælder dog ikke udvalg m.v., hvor elevernes deltagelse vil stride mod anden lovgivning.

Kapitel 6

Udgifterne til særlige grundskoler

§ 17. Alle udgifter til særlige grundskoler påhviler kommunen, jf. dog stk. 3-6.

Stk. 2. De nødvendige undervisningsmidler skal stilles vederlagsfrit til rådighed for eleverne. Dette gælder dog ikke instrumenter og udstyr, som anvendes ved undervisning i fritiden og som hjemtages af eleverne til eget brug.

Stk. 3. Folkeskolelovens § 50, stk. 5-9, finder tilsvarende anvendelse for undervisningspligtige elever i særlige grundskoler.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen opkræver hel eller delvis betaling af elever omfattet af § 2, stk. 3.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen opkræver betaling for skolefritidsordningen af forældre til umyndige elever, der er optaget i en skolefritidsordning, jf. § 1, stk. 1, 2. pkt. Vælger forældrene en særlig grundskole i en anden kommune end bopælskommunen med tilhørende skolefritidsordning i henhold til § 1, stk. 1, 2. pkt., betaler forældrene til skolekommunen dennes takst for skolefritidsordningen, dog betales bopælskommunens takst, hvis denne er højest.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen yder søskendetilskud til familier med mere end ét barn i skolefritidsordninger, daginstitutioner m.v. og helt eller delvist fripladstilskud under hensyn til forældrenes økonomiske forhold, eller hvor sociale, pædagogiske eller behandlingsmæssige forhold gør sig gældende. Reglerne fastsat i medfør af dagtilbudsloven om kommunens tilskud til brug for dag-, fritids- og klubtilbud og forældrenes egenbetaling finder tilsvarende anvendelse ved ydelse af søskendetilskud og ved ydelse af helt eller delvist fripladstilskud.

Stk. 7. Folkeskolelovens § 50 a finder tilsvarende anvendelse for ansøgning om helt eller delvist økonomisk fripladstilskud til skolefritidsordninger i særlige grundskoler.

Stk. 8. Har en person, der modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp i henhold til §§ 22-25 i lov om aktiv socialpolitik, undladt at betale

for skolefritidsordningen, jf. § 1, stk. 1, 2. pkt., kan kommunalbestyrelsen tilbageholde den fremtidige månedlige betaling i den fremtidige selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp.

Stk. 9. Restancer vedrørende betaling for skolefritidsordningen, jf. § 1, stk. 1, 2. pkt., kan inddrives ved modregning i børne- og ungeydelsen efter reglerne i lov om en børne- og ungeydelse.

§ 18. Har en elev bopæl i en anden kommune end skolekommunen, aftaler kommunalbestyrelsen i skolekommunen og kommunalbestyrelsen i bopælskommunen betalingen for elevens undervisning m.v. i særlig grundskole.

Stk. 2. Indgås der ikke aftale om bopælskommunens betaling til skolekommunen efter stk. 1, finder regler fastsat i medfør af folkeskolelovens § 36, stk. 6, 1. pkt., og § 36, stk. 7, 3. pkt., anvendelse. Har bopælskommunen ikke særlige grundskoler, betaler bopælskommunen dennes budgetterede nettoudgift pr. plads i modtagelsesklasse.

Kapitel 7

Forskellige bestemmelser

§ 19. Kommunalbestyrelsen fastsætter skolens ordensregler og værdiregelsæt.

Stk. 2. Regler fastsat af børne- og undervisningsministeren efter folkeskolelovens § 52 finder tilsvarende anvendelse på særlige grundskoler.

Stk. 3. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte yderligere regler om de særlige grundskolers tilsyn med eleverne i skoletiden.

§ 20. Forældrenes rettigheder efter § 2, § 3, stk. 1, § 7, stk. 2 og 3, § 8, § 17, stk. 7, og § 21 og de i medfør af loven fastsatte regler tilkommer den eller de personer, som har forældremyndigheden over eleven. Elever, der ikke er undergivet forældrenes myndighed, træffer selv afgørelse efter reglerne nævnt i 1. pkt.

Stk. 2. Er en af forældremyndighedens indehavere ikke bosiddende her i landet, kan den særlige grundskole anse den af forældremyndighedens indehavere, der er bosiddende her i landet, for bemyndiget til at handle på begge forældremyndighedens indehaveres vegne.

Stk. 3. Bortset fra spørgsmålene om skolegangens begyndelse og varighed kan den særlige grundskole anse den, der har eleven i pleje, for bemyndiget til at handle på forældremyndighedens indehavers vegne.

§ 21. Beslutninger og afgørelser, som træffes af kommunalbestyrelsen i henhold til loven, kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelser om søskendetilskud og fripladstilskud, jf. § 17, stk. 6, og afgørelser om afvisning af ansøgninger, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, jf. § 17, stk. 7, kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

§ 22. Børne- og undervisningsministeren kan til varetagelse af lovgivnings- og vejledningsfunktioner m.v. forlange enhver oplysning om særlige grundskoler, som ministeren skønner nødvendig, meddelt af kommunalbestyrelsen, herunder oplysninger til brug for opfølgning på de særlige grundskolers resultater eller forhold i øvrigt.

Stk. 2. Børne- og undervisningsministeren kan bestemme, at oplysninger, jf. stk. 1, skal leveres i elektronisk form, og kan herunder fastsætte, i hvilket format leveringen skal ske.

Stk. 3. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem myndigheder, og om anvendelse af digital signatur i forbindelse med levering af oplysninger efter stk. 1 og 2.

§ 23. Særlige grundskoler gennemfører måling af elevernes trivsel efter folkeskolelovens § 56 b, medmindre kommunalbestyrelsen har besluttet, at skolen ikke gennemfører trivselsmåling. Folkeskolelo-

vens § 56, stk. 3, og § 56 a finder tilsvarende anvendelse, hvis de særlige grundskoler gennemfører trivselsmålinger.

§ 24. Kommunalbestyrelsen gennemfører årligt en skoleudviklingssamtale med skolens leder, jf. § 14.

§ 25. Har børne- og undervisningsministeren bemyndiget en styrelse under Børne- og Undervisningsministeriet til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren, kan ministeren fastsætte regler om fremgangsmåden ved og adgangen til at klage over afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelsen, herunder om, at afgørelsen ikke kan indbringes for ministeren.

§ 26. Sager om evaluering er omfattet af lov om offentlighed i forvaltningen, når sagsbehandlingen er afsluttet.

Stk. 2. Når børne- og undervisningsministeren til brug for gennemførelsen af en evaluering modtager arbejdsdokumenter, der i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven er interne, mister dokumenterne ikke som følge af videregivelsen til ministeren deres interne karakter.

Kapitel 8

Ikrafttræden

§ 27. Loven træder i kraft dagen efter offentliggørelse i Lovtidende.

Kapitel 9

Ændringer i anden lovgivning

§ 28 I dagtilbudsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 454 af 19. april 2022, som ændret ved lov nr. 1162 af 8. juni 2021, lov nr. 2594 af 28. december 2021 og lov nr. 2595 af 28. december 2021, foretages følgende ændring:

1. I § 14, stk. 1, indsættes som 4. pkt.:

»1. pkt. kan endvidere fraviges efter § 13, stk. 4-7, i lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine.«

§ 29 I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1887 af 1. oktober 2021, som ændret ved § 13 i lov nr. 1746 af 27. december 2016, § 1 i lov nr. 209 af 5. marts 2019, lov nr. 2047 af 14. november 2021 og § 1 i lov nr. 567 af 10. maj 2022, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 24 b indsættes:

»§ 24 c. Efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelsen og et eventuelt forældreråd kan kommunalbestyrelsen beslutte, at en folkeskole og en særlig grundskole skal have fælles leder og fælles bestyrelse.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen træffer som led i beslutningen efter stk. 1 og efter høring af skolebestyrelsen og det eventuelle forældreråd beslutning om sammensætningen af den fælles skolebestyrelse. § 42, stk. 1, finder ikke anvendelse. I den fælles bestyrelse skal der mindst være repræsentanter for:

- 1) Forældre til børn i folkeskolen.
- 2) Forældre til børn i den særlige grundskole, hvis der er ønske om repræsentation blandt forældrene.
- 3) Medarbejdere ved folkeskolen.
- 4) Medarbejdere ved den særlige grundskole.
- 5) Elever valgt af og blandt folkeskolens elever.
- 6) Elever valgt af og blandt den særlige grundskoles elever.

Stk. 3. Regler fastsat i medfør af § 43, stk. 1 og 3, finder anvendelse ved valg af repræsentanter for folkeskolen til den fælles skolebestyrelse. Kommunalbestyrelsen fastsætter regler for valg af forældre-, medarbejder- og elevrepræsentanter for den særlige grundskole til den fælles skolebestyrelse.

Stk. 4. Den fælles skolebestyrelse varetager de opgaver, der i denne lov og efter lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine, er henlagt til skolebestyrelsen og forældrerådet. Beslutninger, der alene har betydning for den særlige grundskoles virksomhed, træffes af de medlemmer af den fælles skolebestyrelse, der er repræsentanter for den særlige grundskole. Beslutninger, der alene har betydning for folkeskolens virksomhed, træffes af de medlemmer af den fælles skolebestyrelse, der er repræsentanter for folkeskolen.«

2. I § 33, *stk. 2*, indsættes som *3. pkt.*:

»Det samme gælder endvidere børn, der følger undervisningen i en særlig grundskole.«

3. I § 55 *c* indsættes som *3. pkt.*:

»1. og 2. pkt. finder tillige anvendelse for skoler omfattet af lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine.«

Kapitel 10

Ophævelse

§ 30. Denne lov samt § 14, *stk. 1, 4. pkt.*, i dagtilbudsloven som affattet ved denne lovs § 28, nr. 1, § 24 c i lov om folkeskolen som affattet ved denne lovs § 29, nr. 1, § 33, *stk. 2, 3. pkt.*, i lov om folkeskolen som affattet ved denne lovs § 29, nr. 2, og § 55 c, *3. pkt.*, lov om folkeskolen som affattet ved denne lovs § 29, nr. 3, ophæves den 17. marts 2024. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte, at ophævelsen efter 1. pkt. udskydes til den 17. marts 2025.

Kapitel 11

Territorialbestemmelser

§ 31. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets baggrund
3. Lovforslagets hovedpunkter
 - 3.1. En ny skoleform
 - 3.1.1. Gældende ret
 - 3.1.1.1. Undervisningspligten
 - 3.1.1.2. De eksisterende skoleformer
 - 3.1.1.3. Opholdstilladelse til fordrevne fra Ukraine
 - 3.1.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 3.1.3. Den foreslåede ordning
 - 3.1.3.1. Kommunalbestyrelsens ansvar og målgruppen
 - 3.1.3.2. Frit skolevalg
 - 3.2. Undervisningens indhold m.v.
 - 3.2.1. Gældende ret
 - 3.2.1.1. Undervisningens formål og omfang
 - 3.2.1.2. Stå mål med-kravet
 - 3.2.1.3. Fagrækken m.v.
 - 3.2.1.4. Undervisningens varighed og timetal m.v.
 - 3.2.1.5. Elever med særlige behov m.v.
 - 3.2.1.6. Undervisning i dansk som andetsprog
 - 3.2.1.7. Prøver, evaluering og test m.v.
 - 3.2.1.7.1. Evaluering og test
 - 3.2.1.7.2. Bedømmelse, standpunktskarakterer m.v.
 - 3.2.1.7.3. Prøver
 - 3.2.1.8. Undervisningssproget m.v.
 - 3.2.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 3.2.3. Den foreslåede ordning
 - 3.3. Organisering og styring
 - 3.3.1. Gældende ret
 - 3.3.1.1. Aktørerne og deres respektive kompetencer
 - 3.3.1.2. Delegation af beslutningskompetence
 - 3.3.1.3. Kontrol og tilsyn m.v.
 - 3.3.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 3.3.3. Den foreslåede ordning
 - 3.3.3.1. Tilrettelæggelsen i kommunerne
 - 3.3.3.2. Kontrol og tilsyn m.v.

4. Forholdet til grundlovens § 76 og Danmarks internationale forpligtigelser
5. Konsekvenser for opfyldelsen af FN's verdensmål
6. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
7. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
8. Administrative konsekvenser for borgerne
9. Klimamæssige konsekvenser
10. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
11. Forholdet til EU-retten
12. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
13. Sammenfattende skema

1. Indledning

Ruslands invasion af Ukraine den 24. februar 2022 har allerede nu ført til det største antal fordrevne i Europa i nyere tid.

Danmark står som følge af krigen i Ukraine foran en ekstraordinær stor tilstrømning af fordrevne, og en stor del af disse forventes at være børn og unge. Det konkrete antal og hastigheden af tilstrømningen er ukendt, men der er allerede indrejst mindst 25.000 personer og tilstrømningen fra Ukraine forventes at blive så stor, at den vil udgøre en markant udfordring for landets kommuner, og at det derfor bliver nødvendigt at give kommunerne nye handlemuligheder for lokale løsninger i modtagelsen af fordrevne børn og unge i dagtilbud og grundskoler.

Efter lov nr. 324 af 16. marts 2022 om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, kan fordrevne børn og unge fra Ukraine efter ansøgning meddeles midlertidig opholdstilladelse og har i forlængelse heraf efter nærmere regler adgang til dagtilbud og undervisning. Det vil lægge et stort pres på kommunerne, som har ansvaret for at stille dagtilbud og grundskole til rådighed for alle børn og unge. Opholdstilladelserne meddeles med henblik på midlertidigt ophold og tidsbegrænses til den 17. marts 2024. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om, at opholdstilladelserne kan forlænges til den 17. marts 2025.

Ingen ved, hvor længe konflikten i Ukraine kommer til at vare, og hvornår det igen vil være muligt for de fordrevne at vende hjem. I mellemtiden har vi som samfund pligt til at støtte de børn og unge, der kommer til Danmark, og sikre, at de har de bedst mulige forudsætninger for at knytte venskaber og have et så normalt børneliv som muligt, under hensynstagen til den særlige situation gruppen står i.

Opgaven for kommunerne er kompleks og omfattende, og behovet for at fokusere på forhold, der kan styrke elevernes læringsparathed, sociale kompetencer, alsidige udvikling, motivation og trivsel, er stor.

Derudover har kommunerne forskellig kapacitet til rådighed, så der vil være store kommunale forskelle på, hvor omfattende udfordringen bliver. Det står dog klart, at kommunerne ikke vil kunne optage det forventede antal nyankommne og unge, som er fordrevne fra Ukraine, i dagtilbud og grundskoler inden for de gældende regler, hvis der i løbet af 2022 bliver tale om en betydelig stigning i tilstrømningen fra Ukraine. Kommunerne har derfor brug for øget fleksibilitet til at imødekomme de særlige udfordringer, som det øgede antal fordrevne børn og unge fra Ukraine vil medføre i den enkelte kommune.

På den baggrund foreslås derfor, at der på grundskoleområdet etableres en ordning med særlige grundsko-

ler til fordrevne elever fra Ukraine, som giver kommunerne fleksibilitet til lokalt at organisere grundskoletilbuddet til fordrevne børn fra Ukraine i overensstemmelse med kommunale prioriteringer, ønsker og behov.

2. Lovforslagets baggrund

Regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance, Alternativet og Kristendemokraterne har den 25. april 2022 indgået aftale om øget fleksibilitet i modtagelsen af fordrevne børn og unge fra Ukraine på børne- og undervisningsområdet.

Med aftalen gives øget fleksibilitet til kommunerne, så den enkelte kommune enten selv eller i samarbejde med andre kommuner kan identificere de bedst mulige lokale løsninger. Lokal fleksibilitet skal give kommunerne mulighed for at op- og nedskalere tilbud efter behov.

Samtidig er der behov for at skabe nogle rammer, som giver fordrevne børn og unge fra Ukraine de forudsætninger, de skal have for at lykkes, uanset om de snart kan vende tilbage til Ukraine, eller deres ophold i Danmark måtte blive af længere varighed. Det er derfor vigtigt, at de fordrevne børn og unge får gode rammer for at indgå i det danske samfund i den tid, de er her uden at give afkald på deres tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og identitet. Det skal blandt andet muligheden for at oprette særlige tilbud kun for fordrevne børn og unge fra Ukraine sikre. Intentionen er samtidig, at fordrevne børn og unge fra Ukraine kan overgå til almenområdet efterhånden, som kommunen i samarbejde med det enkelte barn, den unge og dets forældre vurderer, at barnet eller den unge er klar til det. Aftalen påvirker ikke forældrenes adgang til frit skolevalg.

Det fremgår af aftalen, at der på grundskoleområdet blandt andet skal etableres en ordning med særlige grundskoler til fordrevne elever fra Ukraine med udgangspunkt i ordningen fra 2016 om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til visse udenlandske børn og unge. Ordningen skal give kommunerne mulighed for lokalt at organisere grundskoletilbuddet til fordrevne børn fra Ukraine i overensstemmelse med kommunale prioriteringer, ønsker og behov på den måde, der skaber de bedst mulige forudsætninger for, at fordrevne børn fra Ukraine hurtigt og effektivt vil kunne fortsætte deres liv under hensynstagen til den særlige situation, gruppen står i.

Lovforslaget udmønter denne del af aftalen.

Det fremgår af aftalen, at ordningen ikke vil være omfattet af folkeskoleloven, men at undervisningen vil skulle stå mål med folkeskolens undervisning. Der stilles ikke krav om eksempelvis undervisningstimal, fagrække, læreplaner (Fælles Mål), kvalifikationskrav til lærere og holddannelse m.v. Der gives bemyndigelse til ved bekendtgørelse at fastsætte klassestørrelse for de særlige grundskoler.

Ordningen vil endvidere skulle tilpasses den nuværende situation ved at give mulighed for, at undervisningssproget ikke behøver at være dansk – med undtagelse af undervisning i faget dansk – og at større dele af undervisningen kan foregå virtuelt, herunder ved brug af eventuelt materiale fra det ukrainske undervisningsministerium. Herved sikres trygge rammer og bevarelse af tilknytning til ukrainsk sprog og kultur, hvor eleverne tilegner sig de nødvendige kompetencer til at indgå i det danske samfund i den tid, de er her, samtidig med at de bevarer de bedste forudsætninger for en snarlig hjemkomst til Ukraine. Samtidig kan muligheden for undervisning på ukrainsk eller engelsk sikre, at den faglige udvikling ikke sættes unødigt tilbage for fordrevne fra Ukraine, der endnu ikke mestrer det danske sprog. Elever kan vælge at skifte til den almene undervisning, så snart de vurderes at kunne deltage i den almindelige undervisning med yderligere undervisning i dansk som andetsprog.

De særlige grundskoletilbud skal kunne drives i fysisk tilknytning til og/eller med fælles ledelse med eksisterende folkeskoler, så de bliver som spor i eksisterende folkeskoler, eller som særskilte institutioner. Et særligt grundskoletilbud vil kunne optage elever fra flere kommuner mod mellemkommunal betaling.

For særlige tilbud på dagtilbuds- og grundskoleområdet vil der skulle være mulighed for at ansætte medarbejdere med kvalifikationer, der kan understøtte børnene og elevernes tilknytning til ukrainske sprog, identitet og kultur. Det kan eksempelvis være personale af ukrainsk oprindelse og som besidder de fornødne kompetencer. Kommunerne forudsættes at tilstræbe ansættelse af personale, der har de fornødne pædagogiske og didaktiske kompetencer til at varetage opgaver i de særlige tilbud på dagtilbuds- og grundskoleområdet. Relevante kompetencer kan være erhvervet ved uddannelse, men kan også bero på erhvervserfaring eller personlige egenskaber, og skal ses i sammenhæng med konkrete behov for eksempelvis ukrainske sprogkunderskaber. Det vil sige, at det på den ene side bør tilstræbes, at der er dansktalende personale omkring børnene, hvor det er muligt. Men det kan omvendt også vurderes, at voksne med ukrainsk baggrund kan forestå det pædagogiske arbejde med børnene.

Efter aftalen vil loven skulle træde i kraft hurtigst muligt. Lovgivningen vil endvidere skulle være omfattet af en solnedgangsklausul, der sikrer parallelitet til lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, dvs. udløb den 17. marts 2024 med mulighed for administrativ forlængelse til den 17. marts 2025. En administrativ forlængelse af lovgivningen vil forudsætte en samtidig forlængelse af lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine samt tilslutning fra aftalepartierne. Aftalepartierne er endvidere enige om, at aftalen vil skulle udmøntes ved hastebehandling af lovforslaget, idet lovforslaget forventes fremsat i maj 2022. Efter aftalen skal aftaleparterne følge udviklingen tæt og har mulighed for at ændre aftalen ved et flertal.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. En ny skoleform

3.1.1. Gældende ret

3.1.1.1. Undervisningspligten

Det er fastsat i grundlovens § 76, at alle børn i den undervisningspligtige alder har ret til fri undervisning i folkeskolen. Forældre eller værger, der selv sørger for, at børnene får en undervisning, der kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, er ikke pligtige at lade børnene undervise i folkeskolen. De nærmere regler om undervisningspligten fremgår af folkeskolelovens §§ 32-35.

Det er fastsat i folkeskolelovens § 32, at ethvert barn, der bor her i landet, er undervisningspligtigt efter reglerne i folkeskolelovens §§ 33-35, medmindre det omfattes af bestemmelser om undervisningspligt i anden lovgivning. Det samme gælder børn, der skal opholde sig her i landet i mindst 6 måneder.

Undervisningspligten medfører pligt til at deltage i undervisningen i folkeskolens grundskole eller i en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 33, stk. 1. Folkeskolens grundskole omfatter en børnehaveklasse og 1.-9. klasse, jf. folkeskolelovens § 3, stk. 1, 1. pkt.

Undervisningspligten indtræder den 1. august i det kalenderår, hvor barnet fylder 6 år, og ophører den 31. juli ved afslutningen af undervisningen på 9. klassetrin. Undervisningspligten ophører dog senest den 31. juli i det kalenderår, hvor barnet fylder 17 år, jf. folkeskolelovens § 34, stk. 1.

Folkeskolelovens § 32 om undervisningspligt omfatter alle børn, der bor eller opholder sig her i landet,

uanset om de er danske statsborgere eller ej, og uanset opholdsgrundlag. Undervisningspligten efter folkeskolelovens § 32 gælder dog ikke, hvis barnet omfattes af bestemmelser om undervisningspligt i anden lovgivning.

Der er blandt andet fastsat regler om undervisningspligt i udlændingelovens § 42 g, stk. 1, hvorefter børn i den undervisningspligtige alder, der opholder sig her i landet og er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsesforpligtelse i medfør af udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, eller § 42 k, skal deltage i særskilt tilrettelagt undervisning eller i en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves efter den særskilt tilrettelagte undervisning. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler for, hvilke uddannelser og aktiviteter der tilbydes, og kan herunder efter forhandling med børne- og undervisningsministeren bestemme, i hvilket omfang de nævnte børn kan deltage i folkeskolens undervisning.

Efter § 17 i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, finder udlændingelovens § 42 g, stk. 1, med de fornødne tilpasninger tilsvarende anvendelse for børn i den undervisningspligtige alder, der er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse, jf. lovens § 14.

Bestemmelsen indebærer, at børn i den undervisningspligtige alder, som er under Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt, jf. § 14, og som er indkvarteret på et asylindkvarteringssted, skal deltage i den særskilt tilrettelagte undervisning eller undervisning, der står mål med, hvad der kræves efter den særskilt tilrettelagte undervisning, jf. udlændingelovens § 42 g, stk. 1, 1. pkt., og som tilbydes i tilknytning til asylindkvarteringsstederne, og at disse undervisningspligtige børn får de samme muligheder for at kunne deltage i undervisning i kommunale folkeskoler og andre skoleformer som andre børn omfattet af udlændingelovens § 42 g, stk. 1.

Det følger af § 14, stk. 2, at Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt finder anvendelse indtil det tidspunkt, hvor ansvaret for udlændingen overgår til kommunalbestyrelsen, jf. § 30.

Det følger af folkeskolelovens § 2, stk. 1, 2. pkt., at kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at alle børn i kommunen sikres ret til vederlagsfri undervisning i folkeskolen. Det følger endvidere af folkeskolelovens § 40, stk. 1, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at ethvert undervisningspligtigt barn i kommunen indskrives i folkeskolen eller får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

3.1.1.2. De eksisterende skoleformer

Undervisningspligten kan opfyldes enten ved barnets deltagelse i undervisning i folkeskolen, eller ved, at forældre eller værger selv sørger for, at børnene får en undervisning, der kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Efter folkeskolelovens § 33, stk. 2, skal børn, der følger undervisningen i en fri grundskole, i en kommunal international grundskole, i en statsskole, i en europaskole, i en gymnasieskole eller i kriminalforsorgens institutioner, eller som modtager hjemmeundervisning efter reglerne i lov om friskoler og private grundskoler m.v., ikke deltage i folkeskolens undervisning. Det samme gælder elever, som efter 7. klassetrin deltager i undervisning, der svarer til folkeskolens, på en godkendt efterskole, en fri fagskole eller en ungdomskostskole.

Undervisningen i frie grundskoler og hjemmeundervisning er reguleret i lov om friskoler og private grundskoler m.v., undervisningen i kommunale internationale grundskoler er reguleret i lov om kommunale internationale grundskoler, og undervisningen i efterskoler og frie fagskoler er reguleret i lov

om efterskoler og frie fagskoler. Hver af disse love danner rammerne om en eller flere selvstændige skoleformer.

Undervisningen i kriminalforsorgens institutioner er reguleret i § 13 i bekendtgørelse nr. 1413 af 29. september 2020 om behandlingen af 15-17-årige, der anbringes i kriminalforsorgens institutioner (ungebenedtgørelsen), hvoraf fremgår, at indsatte i den undervisningspligtige alder har ret til at modtage og pligt til at deltage i undervisning, som står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Undervisningen skal tage udgangspunkt i den undervisningspligtige unges situation og læringsforudsætninger og skal varetages af personale med de nødvendige faglige og pædagogiske forudsætninger.

Den danske europaskole blev etableret med hjemmel i lov nr. 455 af 7. maj 2013 om ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og lov om folkeskolen (Etablering af en europaskole). Europaskoler oprettes i overensstemmelse med europaskolernes statut, jf. bekendtgørelse nr. 20 af 4. februar 1975 af statut af 12. april 1957 for Europaskolen. Vedtægten for europaskolerne trådte i kraft for Danmark den 1. oktober 2002, jf. bekendtgørelse nr. 30 af 17. august 2009 om aftale af 21. juni 1994 om vedtægten for europaskolerne. En europaskole skal følge de af Europaskolernes Øverste Råd til enhver tid udstukne retningslinjer, herunder fastlagte læreplaner.

Gymnasieskolers undervisning er reguleret i gymnasieloven.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 33, stk. 3, at undervisningspligten efter det 7. klassetrin kan opfyldes ved deltagelse i heltidsundervisning i den kommunale ungdomsskole i henhold til lov om ungdomsskoler samt ved deltagelse i undervisningsforløb i henhold til folkeskolelovens § 9, stk. 4.

Folkeskolelovens § 33, stk. 4-8, indeholder bestemmelser om opfyldelse af undervisningspligten på anden måde.

3.1.1.3. Opholdstilladelse til fordrevne fra Ukraine

Fordrevne fra Ukraine har mulighed for at opnå opholdstilladelse efter udlændingelovens regler samt efter reglerne i lov nr. 324 af 16. marts 2022 om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, som ændret ved lov nr. 546 af 3. maj 2022.

Efter lovens § 1 kan der efter ansøgning meddeles opholdstilladelse til en udlænding, der er fordrevet fra Ukraine, i følgende tilfælde:

- 1) Udlændingen er ukrainsk statsborger og er den 24. februar 2022 eller senere udrejst af Ukraine, hvor den pågældende på tidspunktet for udrejsen havde bopæl.
- 2) Udlændingen havde den 24. februar 2022 status som flygtning i Ukraine og er den 24. februar 2022 eller senere udrejst af Ukraine.
- 3) Udlændingen er ukrainsk statsborger eller havde den 24. februar 2022 status som flygtning i Ukraine og opholdt sig eller havde opholdstilladelse i Danmark den 24. februar 2022.

Efter lovens § 2, stk. 1, kan der endvidere efter ansøgning meddeles opholdstilladelse til følgende:

- 1) En udlænding over 18 år, som samlever på fælles bopæl i ægteskab eller i fast samlivsforhold af længere varighed med en udlænding over 18 år med opholdstilladelse efter § 1.
- 2) Et ugift mindreårigt barn af en udlænding med opholdstilladelse efter § 1 eller nr. 1.
- 3) En udlænding, der har nær familiemæssig tilknytning til en udlænding med opholdstilladelse efter § 1, og som forud for udrejsen fra Ukraine har delt husstand med den pågældende og må anses for at have været under den pågældendes forsørgelse.
- 4) En udlænding, der uden for de tilfælde, der er nævnt i nr. 1-3, har etableret et beskyttelsesværdigt

familieliv med en udlænding med opholdstilladelse efter § 1, og som samlever på fælles bopæl med denne.

Det følger af lovens § 2, stk. 2, at opholdstilladelse efter stk. 1, nr. 1, 3 og 4, kun kan gives, hvis familielivet og forsørgelsesforholdet bestod den 24. februar 2022.

Det følger af lovens § 3, stk. 1, at opholdstilladelse efter denne lov meddeles med henblik på midlertidigt ophold og tidsbegrænses til den 17. marts 2024, jf. dog stk. 2.

Efter lovens § 3, stk. 2, kan udlændinge- og integrationsministeren fastsætte regler om, at opholdstilladelse meddelt efter denne lov kan forlænges til den 17. marts 2025. Udlændinge- og integrationsministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om betingelser for forlængelse og proceduren for behandling af sager om forlængelse. Udlændinge- og integrationsministeren kan endvidere fastsætte regler om, at opholdstilladelse efter denne lov, der meddeles den 17. marts 2024 eller senere, kan meddeles tidsbegrænset til den 17. marts 2025.

Det følger herudover af lovens § 31 b, at pasning af børn i skolealderen og undervisning af børn, unge og voksne med ophold efter denne lov kan uanset bestemmelser på Børne- og Undervisningsministeriets område foregå på engelsk eller ukrainsk med undtagelse af undervisningen i faget dansk. Endvidere kan undervisningen tilrettelægges som fjernundervisning, herunder med brug af fjernundervisning, der stilles til rådighed af det ukrainske undervisningsministerium eller andre ukrainske aktører.

3.1.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

Kommunerne er i varierende grad udfordrede på kapaciteten på grundskoleområdet, både med hensyn til lokaler og med hensyn til undervisere. I nogle kommuner er klasseloftet allerede højt, så mulighederne for at tage flere elever ind i de almindelige klasser allerede af den grund er begrænsede.

Samtidig kan tilstrømningen fra Ukraine blive så stor, at det udfordrer skolesystemet. I et scenarie, hvor Danmark får to procent af de fordrevne fra Ukraine, der er rejst ud af landet, svarende til omkring 100.000 personer, ville der være omkring 25.000 børn i den skolepligtige alder. En skoleårgang er normalt på ca. 60-65.000 elever, så 25.000 yderligere elever vil være en markant forøgelse af presset på kommunernes kapacitet.

De fleste af disse børn og unge vil have opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, og vil have en forventning om at vende tilbage til Ukraine, så snart forholdene tillader det. Disse børn og unge fra Ukraine vil derfor have et behov for at kunne bevare en tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og uddannelse, som ikke kan tilgodeses inden for rammerne af de gældende regler.

Det er derfor nødvendigt at give kommunerne nye handlemuligheder for lokale løsninger i modtagelsen af disse børn og unge i grundskolen.

Det kan for det første gøres ved at give kommunerne yderligere frihedsgrader i tilrettelæggelsen af tilbuddet i folkeskolen. I så fald vil børn og unge fra Ukraine imidlertid – eventuelt efter en periode i modtagelsesklasser – skulle gå i almindelige klasser, hvor mulighederne for at tilgodese elevernes behov for at bevare en tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og uddannelse ikke er særligt gode.

Det kan for det andet gøres ved at give kommunerne mulighed for at oprette særlige grundskoler til fordrevne børn og unge fra Ukraine. I så fald vil børn og unge fra Ukraine kunne gå i et grundskoletilbud, der har mulighed for at tilgodese elevernes behov for at bevare en tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og uddannelse, men hvor der i stedet vil være behov for fleksibilitet med hensyn til, hvordan det sikres,

at eleverne modtager en undervisning, der står mål med undervisningen i folkeskolen og dermed opfylder betingelserne i grundlovens § 76 og Danmarks internationale forpligtelser.

Det vil variere fra kommune til kommune, hvilke kapacitetsudfordringer der er, og dermed hvilke redskaber, der er behov for. Og det vil variere fra elev til elev, hvilke behov der er, og dermed hvilke redskaber, der er behov for. Det vil derfor være nødvendigt at give alle kommuner mulighed for at vælge mellem de forskellige redskaber ud fra de lokale behov, så den enkelte kommune samlet set kan løfte opgaven så godt som muligt.

3.1.3. Den foreslåede ordning

3.1.3.1. Kommunalbestyrelsens ansvar og målgruppen

Det foreslås, at der etableres en ny skoleform, der er målrettet elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, som på samme tid kan tilgodese elevernes faglige og alsidige udvikling, herunder socialt, og elevernes trivsel i skolens faglige og sociale fællesskaber, elevernes behov for sprogstøtte i form af undervisning i dansk som andetsprog og elevernes behov for at bevare en tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og uddannelse.

Den nye skoleform vil skulle være et kommunalt skoletilbud på linje med folkeskolen, således at kommunens ansvar for, at alle børn i kommunen sikres ret til vederlagsfri undervisning i folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 2, stk. 1, 2. pkt., og at ethvert undervisningspligtigt barn i kommunen indskrives i folkeskolen eller får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 40, stk. 1, vil kunne opfyldes i forhold til den enkelte elev ved i stedet at tilbyde en plads i den nye skoleform. De særlige grundskoler vil dog ikke være omfattet af folkeskoleloven og vil derfor ikke være egentlige folkeskoler.

Det vil være kommunalbestyrelsens ansvar at give eleven et andet tilbud end en særlig grundskole, hvis eleven har særlige behov, der ikke kan tilgodeses i den særlige grundskole. Det kan f.eks. være elever med vidtgående behov for specialundervisning eller elever fra det russisktalende mindretal i Ukraine, som ikke kan eller ønsker at følge undervisning på ukrainsk.

Ligesom alle andre grundskoletilbud vil undervisningen i de særlige grundskoler skulle stå mål med folkeskolens undervisning, så det sikres, at eleverne får en grundskoleuddannelse af høj kvalitet, der opfylder betingelserne i grundlovens § 76 og Danmarks internationale forpligtelser. Undervisningens indhold er nærmere beskrevet i afsnit 3.2 nedenfor.

3.1.3.2. Frit skolevalg

Det bemærkes, at i tilbud, hvor undervisningen skal stå mål med folkeskolens, har forældrene normalt valgfrihed med hensyn til, om barnet indskrives i tilbuddet, så disse grundskoletilbud fungerer som alternativ til folkeskolen i overensstemmelse med principperne i grundlovens § 76. Det gælder både friskoler og private grundskoler m.v., efterskoler og frie fagskoler samt kommunale internationale grundskoler. De særlige grundskoler vil således komme til at afvige grundlæggende herfra, idet kommunalbestyrelsen vil kunne vælge at henvise eleven til en særlig grundskole, frem for til folkeskolen, således at forældrene ikke har den samme valgfrihed mellem folkeskolen og et andet tilbud, som forældrene har ved indskrivning i andre skoleformer.

I stedet foreslås det, at de særlige grundskoler bliver omfattet af reglerne om frit skolevalg, således at forældrene fortsat vil have mulighed for at benytte sig af retten til at vælge en anden folkeskole end distriktsskolen, herunder i en anden kommune, og at forældrene herudover vil kunne vælge en særlig grundskole eller en anden særlig grundskole, herunder i en anden kommune.

Dermed vil forældrene kunne få mulighed for at søge om at få barnet indskrevet i en almindelig folkeskole efter forældrenes valg, hvis forældrene ønsker at barnet går i en almindelig dansk folkeskole, hvor der ikke gives en undervisning, der tilgodeser elevens behov for at bevare en tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og uddannelse.

Tilsvarende vil forældrene kunne vælge at få barnet indskrevet i en særlig grundskole, selvom kommunen måtte have tilbudt barnet indskrivning i folkeskolen, hvis forældrene ønsker at barnet går i en skole, hvor der gives en undervisning, der tilgodeser elevens behov for at bevare en tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og uddannelse.

Frit skolevalg vil altid være betinget af, at den valgte skole har et relevant undervisningstilbud, og at der er plads til barnet på skolen.

For nærmere om kommunalbestyrelsens ansvar, målgruppen og frit skolevalg henvises til lovforslagets kapitel 1 og 2 (§§ 1-3) samt § 29, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

3.2. Undervisningens indhold m.v.

3.2.1. Gældende ret

3.2.1.1. Undervisningens formål og omfang

Folkeskolens formål fremgår af folkeskolelovens § 1. Det følger af folkeskolelovens § 1, stk. 1, at folkeskolen i samarbejde med forældrene skal give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling. Efter folkeskolelovens § 1, stk. 2, skal folkeskolen udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle. Herudover skal folkeskolen efter folkeskolelovens § 1, stk. 3, forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

Det fremgår endvidere af folkeskolelovens § 3, stk. 1, 1. pkt., at folkeskolen omfatter en 10-årig grundskole bestående af en børnehaveklasse og 1.-9. klasse samt en 1-årig 10. klasse.

Rammerne for fri- og grundskolers undervisning er defineret i § 1, stk. 2, i lov om friskoler og private grundskoler m.v., hvorefter friskoler og private grundskoler (frie grundskoler) giver undervisning inden for børnehaveklasse og 1.-9. klassetrin, som står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Skolerne skal efter deres formål og i hele deres virke forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes demokratiske dannelse og deres kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene. Skolerne kan tillige omfatte 1-årig undervisning på 10. klassetrin.

Rammerne for efterskoler og frie fagskolers undervisning af elever i den undervisningspligtige alder er defineret i § 2, stk. 1, 1. pkt., i lov om efterskoler og frie fagskoler. Det følger heraf, at optager en skole elever, der er undervisningspligtige i henhold til folkeskoleloven, skal skolen tilbyde disse elever en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Rammerne for kommunale internationale grundskolers undervisning er defineret i § 4 i lov om kommunale internationale grundskoler. Det følger af lovens § 4, stk. 1, at kommunale internationale grundskoler giver undervisning inden for børnehaveklasse og 1.-9. klassetrin, som står mål med, hvad der alminde-

ligvis kræves i folkeskolen. Det følger endvidere af lovens § 4, stk. 2, at kommunale internationale grundskoler i samarbejde med forældrene skal give eleverne kundskaber og færdigheder, der forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere. Skolerne skal efter deres formål og i hele deres virke forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.

3.2.1.2. Stå mål med-kravet

Friskoler og private grundskoler, efterskoler og kommunale internationale grundskoler skal give en undervisning inden for børnehaveklasse og 1.-9. klasse, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Det betyder, at elever, der forlader 9. klasse på en friskole, privat grundskole eller kommunal international grundskole, skal have fået en undervisning, som giver dem samme muligheder for at komme videre i uddannelsessystemet, som hvis de havde gået i folkeskolen. Det er ikke udtrykkeligt defineret eller præciseret, hvad der ligger i, at undervisningen skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Stå mål med-kravet er således ikke fast begreb, da det er afhængigt af den undervisning, der almindeligvis kræves i folkeskolen, som ændrer sig over tid.

Friskoler, private grundskoler, efterskoler og kommunale internationale skoler skal fastsætte slutmål og udarbejde undervisningsplaner – i folkeskolen betegnet læseplaner – for de fagområder, som folkeskolens fagkreds kan opdeles i (det humanistiske fagområde, det naturfaglige fagområde og det praktiske/musiske fagområde), og for folkeskolens obligatoriske emner.

Det følger af bemærkningerne til en ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. Folke-tingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 1817, at der vil være de indholdsmæssige krav til de af skolen udarbejdede undervisningsplaner og slut- og delmål, at de i deres beskrivelse er korrekte og har en sådan detaljeringsgrad, at det er muligt at vurdere dem sammenholdt med de slut- og trinmål, der gælder for folkeskolens undervisning i de obligatoriske fag og emner (nu kompetencemål, færdigheds- og vidensområder m.v.). Det skal herunder være muligt at vurdere, om undervisningsplan og delmål er beskrevet på en sådan måde og med et sådant indhold, at det dokumenteres, at skolen med sin undervisning både agter at lede og vil kunne lede frem mod de af skolen fastsatte slutmål. Det skal endvidere være muligt at vurdere, om slutmålene hver for sig og samlet set står mål med de slutmål, der er fastsat for folkeskolens undervisning.

Friskoler, private grundskoler, efterskoler og kommunale internationale skoler kan selv beslutte, hvordan undervisningen skal tilrettelægges, og hvilke undervisningsmetoder og undervisningsmidler, der skal anvendes, så længe undervisningen står mål med, hvad der kræves almindeligvis kræves i folkeskolen.

Friskoler, private grundskoler, efterskoler og kommunale internationale skoler kan vælge at følge folkeskolens Fælles Mål helt eller i nogle fag.

3.2.1.3. Fagrækken m.v.

Efter folkeskolelovens § 3, stk. 1, 2. pkt., består undervisningen i grundskolen af undervisning i folkeskolens fag, jf. folkeskolelovens §§ 5, 9 og 11, og obligatoriske emner, jf. folkeskolelovens § 7, samt understøttende undervisning, jf. folkeskolelovens § 16 a.

De obligatoriske fag er reguleret i folkeskolelovens §§ 5 og 6.

Det følger af folkeskolelovens § 5, stk. 1, at indholdet i undervisningen vælges og tilrettelægges, så det giver eleverne mulighed for faglig fordybelse, overblik og oplevelse af sammenhænge. Undervisningen skal give eleverne mulighed for at tilegne sig de enkelte fags erkendelses- og arbejdsformer. I veksel-

virksomhed hermed skal eleverne have mulighed for at anvende og udbygge de tilegnede kundskaber og færdigheder gennem undervisningen i tværgående emner og problemstillinger.

Efter folkeskolelovens § 5, stk. 2, gives undervisningen i 1.-9. klasse inden for 3 fagblokke og omfatter for alle elever:

- 1) Humanistiske fag:
 - a) Dansk på alle klassetrin.
 - b) Engelsk på 1.-9. klassetrin.
 - c) Kristendomskundskab på alle klassetrin bortset fra det klassetrin, hvor konfirmationsforberedelsen finder sted.
 - d) Historie på 3.-9. klassetrin.
 - e) Tysk eller fransk på 5.-9. klassetrin, jf. dog stk. 3. Hver skole skal udbyde tysk og kan udbyde fransk.
 - f) Samfundsfag på 8. og 9. klassetrin.
- 2) Praktiske/musiske fag:
 - a) Idræt på alle klassetrin.
 - b) Musik på 1.-6. klassetrin.
 - c) Billedkunst på 1.-6. klassetrin.
 - d) Håndværk og design på 3.-6. klassetrin.
 - e) Madkundskab på 5. og 6. klassetrin.
- 3) Naturfag:
 - a) Matematik på alle klassetrin.
 - b) Natur/teknologi på 1.-6. klassetrin.
 - c) Geografi på 7.-9. klassetrin.
 - d) Biologi på 7.-9. klassetrin.
 - e) Fysik/kemi på 7.-9. klassetrin.

Efter folkeskolelovens § 5, stk. 3, kan elever fritages for undervisningen i tysk eller fransk, jf. § 5, stk. 2, nr. 1, litra e, fra 7. klassetrin, hvis det er til elevens bedste.

Det følger af folkeskolelovens § 5, stk. 4, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at undervisning i de fag, der er nævnt i stk. 2, tillige kan gives på andre klassetrin inden for 1.-9. end fastsat i stk. 2. Undervisningen kan ikke træde i stedet for den undervisning i faget, der skal foregå på de i stk. 2 nævnte klassetrin. Hvis der på skolen gives undervisning efter 1. pkt., skal det sikres, at det er muligt at følge undervisning i faget, der er tilrettelagt, alene ud fra at der undervises på de klassetrin, der er nævnt i stk. 2.

Efter folkeskolelovens § 6, stk. 2, kan elever fritages for at deltage i undervisningen i kristendomskundskab.

De obligatoriske emner er reguleret i folkeskolelovens § 7.

Det fremgår af folkeskolelovens § 7, stk. 1, at der i undervisningen i grundskolen indgår følgende obligatoriske emner:

- 1) Færdselslære,
- 2) sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab,
- 3) uddannelse og job.

Det følger af folkeskolelovens § 7, stk. 2, at undervisningen i uddannelse og job skal tilrettelægges i samarbejde med den ungeindsats, som kommunalbestyrelsen har etableret efter kapitel 1 d i lov om kommunal indsats for unge under 25 år.

Valgfag og praktik m.v. er reguleret i folkeskolelovens § 9.

Det fremgår af folkeskolelovens § 9, stk. 1, at ud over den undervisning, som skal tilbydes efter folkeskolelovens §§ 5, 7 og 7 a, kan der tilbydes eleverne på 7.-9. klassetrin undervisning i følgende fag og emner som valgfag:

- 1) Tysk.
- 2) Fransk.
- 3) Spansk.
- 4) Billedkunst.
- 5) Medier.
- 6) Filmkundskab.
- 7) Drama.
- 8) Musik.
- 9) Håndværk og design.
- 10) Madkundskab.
- 11) Almindelige indvandrersprog for elever med fornødent forhåndskendskab til det pågældende sprog.
- 12) Arbejdskendskab.

Det følger af folkeskolelovens § 9, stk. 2, at valgfag udbydes som 1-årige trinforløb, bortset fra håndværk og design samt billedkunst, musik og madkundskab, der udbydes som 2-årige trinforløb, samt tysk og fransk, der udbydes som 3-årige trinforløb. Kommunen kan vælge at udbyde de valgfag, der efter 1. pkt. udbydes som 1- eller 2-årige trinforløb, som trinforløb på op til 3 år.

Efter folkeskolelovens § 9, stk. 3, kan skolens leder med inddragelse af den ungeindsats, som kommunalbestyrelsen har etableret efter kapitel 1 d i lov om kommunal indsats for unge under 25 år, tilbyde eleverne i 6.-9. klasse, at de i kortere perioder udsendes i praktik i virksomheder og institutioner. På 8. og 9. klassetrin har eleverne krav på udsendelse i praktik, jf. 1. pkt., i op til 1 uge på 8. klassetrin og 1 uge på 9. klassetrin. Afgørelse om udnyttelse af retten til at blive udsendt i praktik på 8. og 9. klassetrin træffes af eleven i samråd med forældrene.

Endvidere kan skolens leder efter folkeskolelovens § 9, stk. 4, med inddragelse af den ungeindsats, som kommunalbestyrelsen har etableret efter kapitel 1 d i lov om kommunal indsats for unge under 25 år, tilbyde elever med særligt behov herfor undervisningsforløb i 8. og 9. klasse, hvor praktisk og teoretisk indhold kombineres i en undervisning, der kan finde sted på og uden for skolen. Forløbene kan kombineres med introduktion til ungdomsuddannelserne i 8. klasse og brobygning i 9. klasse, som kan have en varighed af op til 4 uger pr. år, inklusive den i § 7 a nævnte introduktion og brobygning, jf. lov om kommunal indsats for unge under 25 år. Undervisningsforløbene kan være af kortere eller længere varighed. Hvis det vurderes at være til elevens bedste, kan fagrækken fraviges bortset fra undervisning i dansk, matematik, engelsk og fysik/kemi. I disse fag skal der undervises i et omfang, så fagenes mål og kravene ved prøverne kan opfyldes. Deltagelse i undervisningsforløb efter denne bestemmelse kan kun finde sted efter aftale med eleven og forældrene.

Efter folkeskolelovens § 9, stk. 5, kan de fag, som efter folkeskolelovens § 19 d, stk. 4, nr. 5-12, tilbydes elever i 10. klasse, tillige tilbydes elever på 7.-9. klassetrin som valgfag. Disse fag omfatter blandt andet metal/motorværksted, produktudvikling og formgivning, iværksætter samt teknologi og kommunikation.

Herudover kan kommunalbestyrelsen efter folkeskolelovens § 9, stk. 6, godkende, at der tilbydes eleverne undervisning i andre fag og emner end de i stk. 1 og 5 nævnte.

Efter folkeskolelovens § 9, stk. 7, skal eleverne på 7.-9. klassetrin vælge mindst ét valgfag. Der skal tilbydes eleverne valgfag i et omfang svarende til mindst 120 undervisningstimer årligt.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 9, stk. 8, at eleverne på 7. og 8. klassetrin skal tilbydes valgfaget håndværk og design, jf. stk. 1, nr. 9, og kan tilbydes valgfagene billedkunst, musik og madkundskab, jf. stk. 1, nr. 4, 8 og 10. Eleven skal vælge et af de i 1. pkt. angivne valgfag.

Det fremgår af folkeskolelovens § 9, stk. 9, at børne- og undervisningsministeren fastsætter regler for kommunalbestyrelsens beskrivelser af mål og indhold for fag, der tilbydes efter stk. 6. Bemyndigelsen er udmøntet i § 41 i bekendtgørelse nr. 1217 af 19. august 2020 om formål, kompetencemål, færdigheds- og vidensområder og opmærksomhedspunkter for folkeskolens fag og emner (Fælles Mål).

Efter folkeskolelovens § 10, stk. 1, fastsætter børne- og undervisningsministeren regler om formålet med undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner efter folkeskolelovens §§ 5-7 og § 9. Børne- og undervisningsministeren fastsætter desuden regler om kompetencemål for bestemte klassetrin, inddeling i færdigheds- og vidensområder, ud fra hvilke undervisningen i de enkelte fag/emner skal tilrettelægges, og regler om opmærksomhedspunkter inden for udvalgte kerneområder i dansk og matematik. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1217 af 19. august 2020 om formål, kompetencemål, færdigheds- og vidensområder og opmærksomhedspunkter for folkeskolens fag og emner (Fælles Mål).

Efter folkeskolelovens § 10, stk. 2, udsender børne- og undervisningsministeren vejledende færdigheds- og vidensmål.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 10, stk. 3, at skolernes læseplaner for folkeskolens fag og obligatoriske emner, jf. folkeskolelovens §§ 5-7 og § 9, stk. 1, skal beskrive den udvikling i indholdet i undervisningen, der tilrettelægges med henblik på at nå kompetencemålet. Læseplanerne skal herunder beskrive trinforløb, der understøtter tilrettelæggelsen af undervisningen ud fra færdigheds- og vidensområderne. Læseplanerne skal godkendes af kommunalbestyrelsen, jf. folkeskolelovens § 40, stk. 3. Børne- og undervisningsministeren udsender vejledende læseplaner.

Det fremgår af folkeskolelovens § 10, stk. 4, at undervisningen i de enkelte fag og emner og i tværgående emner og problemstillinger, jf. folkeskolelovens § 5, stk. 1, skal fremme elevernes alsidige udvikling, jf. folkeskolelovens § 1, stk. 1.

Efter folkeskolelovens § 10, stk. 5, kan børne- og undervisningsministeren udsende vejledende materiale om beskrivelsen af elevernes alsidige udvikling, undervisning i tværgående emner og problemstillinger samt vejledende opgavesæt, eksempler på kompetenceopgaver og udfordringsmål, eksempler på timeplaner m.v.

Undervisningens indhold i børnehaveklassen er reguleret i folkeskolelovens § 11.

Efter folkeskolelovens § 11, stk. 1, gives undervisningen i børnehaveklasser overvejende i form af leg og andre udviklende aktiviteter. Det tilstræbes at gøre børnene fortrolige med skolens daglige liv.

Det følger af folkeskolelovens § 11, stk. 2, at indholdet i undervisningen i børnehaveklassen mindst skal omfatte følgende kompetenceområder:

- 1) Sprog.
- 2) Matematisk opmærksomhed.
- 3) Naturfaglige fænomener.
- 4) Kreative og musiske udtryksformer.
- 5) Krop og bevægelse.
- 6) Engagement og fællesskab.

Det fremgår af folkeskolelovens § 11, stk. 3, at børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om indholdet i børnehaveklassen, herunder om formål, kompetencemål, færdigheds- og vidensom-

råder, ud fra hvilke undervisningen skal tilrettelægges, og opmærksomhedspunkter for børnehaveklassen og obligatorisk sprogvurdering i starten af børnehaveklassen, jf. dog folkeskolelovens § 11 a. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 186 af 5. marts 2018 om formål, kompetencemål, færdigheds- og vidensområder og opmærksomhedspunkter i børnehaveklassen (Fælles Mål).

Den understøttende undervisning er reguleret i folkeskolelovens § 16 a.

Efter folkeskolelovens § 16 a, stk. 1, suppleres undervisningen i folkeskolens fag, jf. folkeskolelovens §§ 5, 9 og 11, og obligatoriske emner, jf. folkeskolelovens § 7, af understøttende undervisning. Den understøttende undervisning skal anvendes til at understøtte en varieret skoledag gennem undervisningsforløb og -aktiviteter m.v., der har direkte sammenhæng med undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner, eller som sigter på at styrke elevernes læringsparathed, sociale kompetencer, alsidige udvikling, motivation og trivsel.

Det fremgår af folkeskolelovens § 16 a, stk. 2, at skolens leder skal sikre sammenhæng mellem undervisningen i fagene, de obligatoriske emner og den understøttende undervisning.

3.2.1.4. Undervisningens varighed og timetal m.v.

Det følger af folkeskolelovens § 14 a, stk. 1, at skoleåret begynder den 1. august. Efter folkeskolelovens § 14 a, stk. 2, begynder elevernes sommerferie den sidste lørdag i juni. Sommerferien varer indtil den af kommunalbestyrelsen fastsatte første skoledag efter skoleårets begyndelse.

Det fremgår af folkeskolelovens § 14 b, stk. 1, at undervisningstiden tilrettelægges således, at den i et skoleår har en samlet varighed af

- 1) mindst 1.110 timer i børnehaveklassen og på 1.-3. klassetrin,
- 2) mindst 1.320 timer på 4.-6. klassetrin og
- 3) 1.400 timer på 7.-9. klassetrin.

Efter folkeskolelovens § 14 b, stk. 2, må undervisningstidens samlede varighed ikke overstige 1.400 timer i et skoleår. Undervisningstiden kan dog overstige 1.400 timer for elever, der vælger mere end et valgfag, jf. folkeskolelovens § 9, stk. 7.

Det følger af folkeskolelovens § 14 b, stk. 3, at undervisningstimerne i stk. 1 og 2 opgøres i klokketimer. Pauser indgår i den samlede undervisningstid.

Det fremgår endvidere af folkeskolelovens § 14 b, stk. 4, at børne- og undervisningsministeren for bestemte skoler på baggrund af en pædagogisk begrundet ansøgning kan godkende, at undervisningstiden overstiger 1.400 timer.

Det følger af folkeskolelovens § 16, stk. 1, at hver skole mindst skal gennemføre et samlet antal årlige undervisningstimer i kompetenceområder i børnehaveklassen og et samlet antal årlige undervisningstimer i fagene på hvert af klassetrinnene 1.-9. (minimumstimetal). De samlede årlige minimumstimetal er fastsat i lovens bilag 1.

Det fremgår endvidere af folkeskolelovens § 16, stk. 2, at hver skole mindst skal gennemføre et samlet antal årlige undervisningstimer i hvert af fagene dansk og matematik på hvert af klassetrinnene 1.-9. og i faget historie på hvert af klassetrinnene 3.-9. (minimumstimetal). De årlige minimumstimetal for disse fag er fastsat i lovens bilag 1.

Efter folkeskolelovens § 16, stk. 3, gælder endvidere, at inden for de rammer og principper, der er fastsat i henhold til folkeskolelovens § 40, stk. 2, nr. 5, og § 44, stk. 2, nr. 1, gennemfører hver skole et antal årlige undervisningstimer i hvert enkelt obligatorisk fag på hvert af klassetrinnene 1.-9. og i valgfag på

hvert af klassetrinnene 7.-9., hvorved de i lovens bilag 1, jf. stk. 1 og 2, fastsatte timetal som minimum gives. Der er i lovens bilag 1 fastsat årlige vejledende timetal for de fag, der ikke efter stk. 2 er fastsat årlige minimumstimetal for.

Det følger af folkeskolelovens § 16, stk. 4, at undervisningstimetallene opgøres i klokketimer. Pauser indgår ikke i de i stk. 1-3 nævnte timetal.

3.2.1.5. Elever med særlige behov m.v.

Det følger af folkeskolelovens § 3, stk. 2, at børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialklasser og specialskoler. Der gives desuden specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. folkeskolelovens § 16, stk. 4.

Efter folkeskolelovens § 3, stk. 3, fastsætter børne- og undervisningsministeren nærmere regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, herunder om adgangen til at indhente viden og specialrådgivning samt bistand til kommunens udredning fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation, og kan i den forbindelse fravige folkeskolelovens §§ 5, 7, 7 a, 13 og 14, § 14 b, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 1, § 29 og § 36, stk. 2 og 4. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 693 af 20. juni 2014 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Efter bekendtgørelsens § 1 omfatter specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (specialpædagogisk bistand) til elever i grundskolen:

- 1) Specialpædagogisk rådgivning til forældre, lærere eller andre, hvis indsats har væsentlig betydning for elevens udvikling.
- 2) Særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler, som er nødvendige i forbindelse med undervisningen af eleven.
- 3) Undervisning i folkeskolens fag og fagområder, der tilrettelægges under særlig hensyntagen til elevens indlæringsforudsætninger. For elever i børnehaveklassen omfatter specialpædagogisk bistand undervisning og træning, der tilrettelægges efter elevens særlige behov.
- 4) Undervisning og træning i funktionsmåder og arbejdsmetoder, der tager sigte på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder.
- 5) Personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen.
- 6) Særligt tilrettelagte aktiviteter, der kan gives i tilslutning til elevens specialundervisning.

Efter folkeskolelovens § 3 a skal børn, der har brug for støtte, og som ikke alene kan understøttes ved brug af undervisningsdifferentiering, tilbydes supplerende undervisning eller anden faglig støtte i henhold til § 5, stk. 5. Hvis der er behov herfor, skal der gives personlig assistance, der kan hjælpe barnet til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen.

Det er skolens leder, der træffer beslutning om, hvorvidt et barn har brug for supplerende støtte. Skolelederens beslutning om supplerende støtte eller anden faglig støtte er et tilbud til barnet, som barnets forældre har mulighed for at afslå. Beslutningen om supplerende undervisning og personlig assistance til barnet kan iværksættes uden indhentelse af en pædagogisk-psykologisk vurdering.

Efter folkeskolelovens § 5, stk. 5, kan der i fornødent omfang gives supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, der har skiftet skole, eller som har været uden undervisning i længere tid. Der skal i fornødent omfang gives supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, som af anden grund har behov for støtte. Skolens leder kan for en elev, der modtager supplerende undervisning eller

anden faglig støtte efter 1. og 2. pkt., efter samråd med elevens forældre fravige undervisningstiden i folkeskolelovens § 14 b, stk. 2, 1. pkt., hvis det er til elevens bedste.

Det følger af folkeskolelovens § 12, stk. 2, at henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, sker efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Det fremgår af folkeskolelovens § 23, stk. 1, at elever, der gennem længere tid på grund af smittefare eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen, undervises i deres hjem eller på den institution, hvor de opholder sig. Efter folkeskolelovens § 23, stk. 2, påhviler det kommunalbestyrelsen at indrette undervisning efter stk. 1 på de i kommunen beliggende sygehuse, hospitaler og andre institutioner, som modtager børn i alderen 6-18 år, medmindre der på anden måde sørges for børnenes undervisning. Institutionen skal stille egnede lokaler til rådighed. Det følger af folkeskolelovens § 23, stk. 3, at børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om undervisning efter stk. 1 og 2. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 694 af 20. juni 2014 om sygeundervisning af elever i folkeskolen og frie grundskoler.

Efter bekendtgørelsens § 1, stk. 1, skal skolens leder ved fravær på grund af sygdom eller lignende, der må skønnes at blive af længere varighed, rette henvendelse til forældrene med henblik på en vurdering af behovet for sygeundervisning, jf. folkeskolelovens § 23, stk. 1, og friskolelovens § 3, stk. 1, nr. 4. Henvendelsen skal ske snarest muligt. Skolens leder skal under alle omstændigheder rette henvendelse til forældrene senest 3 uger (15 skoledage) efter, at eleven sidst deltog i undervisningen eller skulle have påbegyndt skolegangen.

Det følger af bekendtgørelsens § 2, stk. 1, at opholder eleven sig i hjemmet, påhviler det skolens leder efter samråd med forældrene og eleven at sørge for, at den nødvendige undervisning iværksættes.

Det fremgår endvidere af bekendtgørelsens § 2, stk. 2, at opholder eleven sig på et sygehus, et hospital eller en anden institution, skal skolens leder indhente oplysning om, hvorvidt eleven modtager undervisning. Er dette ikke tilfældet, skal skolens leder underrette kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor institutionen ligger.

Det følger af bekendtgørelsens § 4, stk. 1, at omfanget af sygeundervisningen til enhver tid skal afpasses efter den enkelte elevs alder, helbredstilstand og øvrige forudsætninger.

Efter bekendtgørelsens § 4, stk. 2, tilrettelægges undervisningen efter samråd med forældrene og eleven.

Lov om friskoler og private grundskoler m.v. indeholder også bestemmelser om særligt tilrettelagt undervisning.

Efter lovens § 3, stk. 1, følger det, at en fri grundskole efter regler, der fastsættes af børne- og undervisningsministeren, skal

- 1) give specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever i medfør af § 3, stk. 2, 2. pkt., i lov om folkeskolen, jf. dog stk. 2,
- 2) tilbyde supplerende undervisning eller anden faglig støtte til en elev, der har brug for støtte, og som ikke kan undervises alene ved brug af undervisningsdifferenciering og holddannelse, med henblik på inklusion i den almindelige undervisning, jf. § 3 a, stk. 1, i lov om folkeskolen,
- 3) yde personlig assistance, der kan hjælpe en elev til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen, hvis der er behov herfor, jf. § 3 a, 2. pkt., i lov om folkeskolen, og
- 4) sørge for undervisning af elever, der gennem længere tid på grund af sygdom eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen.

Bemyndigelsen er udmøntet i ovennævnte bekendtgørelse nr. 694 af 20. juni 2014 om sygeundervisning af elever i folkeskolen og frie grundskoler og i kapitel 8 i bekendtgørelse nr. 1833 af 18. december 2015 om tilskud til friskoler og private grundskoler m.v.

3.2.1.6. Undervisning i dansk som andetsprog

Det følger af folkeskolelovens § 5, stk. 6, 1. og 2. pkt., at der i fornødent omfang gives undervisning i dansk som andetsprog til tosprogede børn i grundskolen. Børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om undervisning i dansk som andetsprog til tosprogede børn og om modersmålsundervisning af børn fra medlemsstater i Den Europæiske Union, fra lande, som er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, samt fra Færøerne og Grønland. Efter folkeskolelovens § 5, stk. 6, 5. pkt., kan børne- og undervisningsministeren fravige stk. 1-3, §§ 7 og 7 a, § 13, stk. 3, § 14, og § 14 b, stk. 2, 1. pkt., i forbindelse med fastsættelse af regler om undervisning i dansk som andetsprog og modersmålsundervisning.

Efter folkeskolelovens § 5, stk. 7, kan børne- og undervisningsministeren i forbindelse med fastsættelse af regler om undervisning i dansk som andetsprog til tosprogede børn, jf. stk. 6, tillige fravige folkeskolelovens § 36, stk. 2 og 3, om frit skolevalg i tilfælde, hvor det ved optagelsen vurderes, at eleven har et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte, og det vurderes at være pædagogisk påkrævet at henvise eleven til en anden skole end distriktsskolen. Vurderingen skal foretages ud fra en individuel vurdering af elevens sproglige behov.

Bemyndigelserne er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1053 af 29. juni 2016 om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog, hvor der er fastsat en række regler om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog.

Det følger af bekendtgørelsens § 1, at der ved tosprogede elever forstås børn, der har et andet modersmål end dansk, og som først ved kontakt med det omgivende samfund, eventuelt gennem skolens undervisning, lærer dansk.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 2, stk. 1, at tosprogede elever med behov for sprogstøtte skal ved optagelse i folkeskolen i forbindelse med skolestart eller senere i skoleforløbet gives undervisning i dansk som andetsprog, samt at skolelederen ved optagelse – efter inddragelse af fornøden sagkundskab og efter samråd med forældrene – beslutter, om den enkelte elev har behov for sprogstøtte, og i givet fald hvordan eleven skal gives undervisning i dansk som andetsprog.

Undervisningen i dansk som andetsprog kan enten gives som en integreret del af den almindelige undervisning i klassen, hvis eleven er i stand til at deltage i den almindelige undervisning i klassen, jf. bekendtgørelsens § 3, eller som basisundervisning, hvis eleven ikke ved optagelsen kan deltage i den almindelige undervisning i klassen, jf. bekendtgørelsens § 4.

Basisundervisning i dansk som andetsprog kan gives i 1) modtagelsesklasser, 2) på særlige hold eller som enkeltmandsundervisning eller 3) i udvidede modtagelsesklasser på 8.-10. klassetrin for tosprogede elever, der er flyttet til Danmark, efter at de er fyldt 14 år, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 2.

Det følger af bekendtgørelsens § 4, stk. 3, at elevtallet i modtagelsesklasser ikke må overstige 12 ved skoleårets begyndelse, medmindre klassen undervises af to lærere eller andet undervisende personale i fællesskab, jf. dog stk. 4. Det skal tilstræbes, at elevtallet ikke i løbet af skoleåret kommer til at overstige 12. Efter bekendtgørelsens § 4, stk. 4, kan kommunalbestyrelsen godkende, at elevtallet i modtagelsesklasser kan være på op til 15 elever ved skoleårets begyndelse, hvis det vurderes at være pædagogisk forsvarligt i forhold til undervisningens kvalitet. Hvis eleverne har overvejende samme sproglige behov

og øvrige forudsætninger, kan kommunalbestyrelsen godkende et elevtal på op til 18 elever ved skoleårets begyndelse. Det skal tilstræbes, at elevtallet, jf. 1. og 2. pkt., ikke bliver højere i løbet af skoleåret.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 4, stk. 5, at en modtagelsesklasse højst må omfatte tre klassetrin. Hvis eleverne overvejende har samme sproglige behov og øvrige forudsætninger, kan en modtagelsesklasse dog spænde over højst fem klassetrin.

Efter bekendtgørelsens § 4, stk. 6, må elevtallet på særlige hold i henhold til stk. 2, nr. 2, ikke overstige syv.

Det følger af bekendtgørelsens § 4, stk. 7, at undervisningen efter stk. 2, nr. 1-3, dvs. basisundervisningen, ophører, når eleverne vurderes at kunne deltage i den almindelige undervisning med yderligere undervisning i dansk som andetsprog efter § 3, og senest efter to års forløb, inklusiv den tid, der er givet undervisning til eleverne efter lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til visse udenlandske børn og unge og efter § 36 g, stk. 1, i lov om friskoler og private grundskoler m.v. Begrænsningen på to år gælder ikke for elever, der optages i en udvidet modtagelsesklasse, jf. stk. 2, nr. 3, eller i øvrigt optages i folkeskolen i tilfælde, hvor eleven ikke tidligere har modtaget undervisning i at læse og skrive.

Efter bekendtgørelsens § 4, stk. 8, skal elevernes samlede undervisningstid svare til undervisningstiden for det klassetrin, som eleven befinder sig på, jf. folkeskolelovens § 14 b, stk. 1.

Det følger endvidere af bekendtgørelsens § 6, at undervisning i dansk som andetsprog varetages af lærere eller andet undervisende personale, jf. folkeskolelovens kapitel 4, som gennem særlig uddannelse eller på anden måde har kvalificeret sig til opgaven.

Undervisningen skal tilrettelægges efter folkeskolelovens krav til fagrække, timetal og lærerkvalifikationer m.v.

3.2.1.7. Prøver, evaluering og test m.v.

3.2.1.7.1. Evaluering og test

Efter folkeskolelovens § 13, stk. 1, skal eleverne og forældrene regelmæssigt underrettes om lærernes og eventuelt skolens leders syn på elevernes udbytte af skolegangen. Forældrene skal underrettes skriftligt om resultaterne af test, jf. stk. 3.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 13, stk. 2, at der som led i undervisningen løbende skal foretages evaluering af elevernes udbytte heraf, herunder af elevens tilegnelse af kundskaber og færdigheder i fag og emner set i forhold til kompetencemål og opmærksomhedspunkter, jf. folkeskolelovens § 10. Evalueringen skal danne grundlag for vejledning af den enkelte elev og for den videre planlægning og tilrettelæggelse af undervisningen, jf. folkeskolelovens § 18, og for underretning af forældrene om elevens udbytte af undervisningen, jf. stk. 1.

De test, der er omtalt i folkeskolelovens § 13, stk. 1, 2. pkt., er de såkaldte nationale test, som eleverne aflægger i udvalgte fag og på bestemte klassetrin. Disse test er nærmere reguleret i folkeskolelovens § 13, stk. 3 og 4, som også indeholder en bemyndigelse til, at børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om, i hvilke fag og på hvilke klassetrin der skal afholdes test, om afviklingen af disse, om gennemførelse af test på særlige vilkår for elever med særlige behov og om, at visse elever kan fritages for at aflægge test. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at skolerne frivilligt kan anvende testene.

Det bemærkes, at disse test foreslås ændret med § 1, nr. 4, 7-11, 15-16 og 22, i lovforslag nr. L 174,

som blev fremsat den 27. april 2022, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 174 som fremsat. De foreslåede ændringer omfatter blandt andet de omfattede fag og klassetrin samt testenes karakter, samt spørgsmål om fortrolighed af testresultater og testopgaver. Derudover foreslås reguleringen af testene flyttet fra folkeskolelovens § 13 til folkeskolelovens § 13 a, hvorfor henvisninger til folkeskolelovens § 13, stk. 5-10 vil blive til stk. 3-8. De foreslåede ændringer vil, hvis de bliver vedtaget, skulle træde i kraft den 1. august 2022.

Folkeskolelovens § 13 b indeholder nærmere bestemmelser om elevplaner for hver elev fra børnehaveklassen til og med 9. klassetrin, herunder om hvilke fag og oplysninger om uddannelsesvalg m.v., som denne skal omfatte på hvilke klassetrin.

Det bemærkes, at disse elevplaner foreslås erstattet med en meddelelsesbog med § 1, nr. 12 og 21, i lovforslag nr. L 174, som blev fremsat den 27. april 2022, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 174 som fremsat. De foreslåede ændringer vil, hvis de bliver vedtaget, skulle træde i kraft den 1. august 2022.

3.2.1.7.2. Bedømmelse, standpunktskarakterer m.v.

Det følger af folkeskolelovens § 13, stk. 5, at for elever på 8. og 9. klassetrin samt for elever, der forlader skolen efter 7. klassetrin, sker bedømmelsen af elevernes standpunkter i de fag, der er omfattet af § 14, stk. 1-3 og 6, ved hjælp af karakterer (standpunktskarakterer). Der gives ikke standpunktskarakterer på andre af grundskolens klassetrin.

Efter folkeskolelovens § 13, stk. 6, gives der standpunktskarakterer mindst 2 gange om året på 8. og 9. klassetrin. De sidste standpunktskarakterer gives umiddelbart før de skriftlige prøver og skal udtrykke elevens faglige standpunkt på dette tidspunkt. Skolens leder kan beslutte, at de sidste standpunktskarakterer i de fag eller dele af fag, der ikke afsluttes med en skriftlig prøve, først gives umiddelbart inden de mundtlige prøvers påbegyndelse.

Bedømmelsen sker i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse nr. 262 af 20. marts 2007 om karakterskala og anden bedømmelse.

Folkeskolelovens § 13, stk. 7 og 8, indeholder bestemmelser om udarbejdelse af en obligatorisk projekt-opgave i 9. klasse og muligheden for at udføre en fri selvvalgt opgave.

Folkeskolelovens § 13, stk. 9 og 10, indeholder bestemmelser om udstedelse af bevis for elevens skolegang, herunder hvilke oplysninger sådanne beviser skal indeholde.

3.2.1.7.3. Prøver

Reglerne om folkeskolens prøver fremgår af folkeskolelovens § 14, som reglerne om andre skoleformers aflæggelse af prøverne henviser til. Der findes henvisninger til folkeskolens prøver i kapitel 2 a (§§ 8 a-8 c) i lov om friskoler og private grundskoler m.v., kapitel 1 a (§§ 5 a-5 c) i lov om efterskoler og frie fagskoler, § 3 a i lov om ungdomsskoler og § 8 i lov om kommunale internationale grundskoler. Disse skoleformer har alle mulighed for at meddele børne- og undervisningsministeren, at den pågældende skole ikke afholder prøverne for eleverne.

Efter folkeskolelovens § 14, stk. 1, aflægger eleverne ved afslutningen af undervisningen på 9. klassetrin folkeskolens afgangseksamen og 9.-klasseprøver. Der gennemføres 9.-klasseprøver i følgende fag: 1) dansk, 2) engelsk, 3) kristendomskundskab, 4) historie, 5) samfundsfag, 6) matematik, 7) geografi, 8) biologi, 9) fysik/kemi, 10) idræt og 11) tysk eller fransk, jf. folkeskolelovens § 5, stk. 2, nr. 1, litra e.

Det følger af folkeskolelovens § 14, stk. 2, at hver elev skal aflægge to prøver i faget dansk (en mundtlig samt en skriftlig bestående af et antal delprøver), en prøve i hvert af fagene matematik (en skriftlig bestå-

ende af et antal delp prøver) og engelsk samt en fælles prøve, hvori fagene fysik/kemi, biologi og geografi indgår. Herudover skal den enkelte elev aflægge to prøver, som udvælges efter udtrækning blandt de i stk. 1, nr. 2-11, nævnte fag, efter børne- og undervisningsministerens bestemmelse henholdsvis inden for fagblokken humanistiske fag og inden for fagblokken naturfag, jf. opdelingen i folkeskolelovens § 5, stk. 2. Faget idræt udtrækkes som en del af den naturfaglige blok. Hvis der sker udtræk af et fag, hvor eleven ikke har fulgt undervisningen i det pågældende skoleår på grund af fritagelse efter folkeskolelovens § 5, stk. 3, eller § 6, stk. 2, aflægges eleven i stedet prøve i et andet af de i stk. 1 nævnte fag inden for den humanistiske fagblok, bortset fra dansk. Hvis der sker udtræk af idræt og eleven ikke har fulgt undervisningen i faget det pågældende skoleår på grund af en langvarig fysisk funktionsnedsættelse eller alvorlig sygdom, der har gjort eleven ude af stand til at deltage i undervisningen, aflægges eleven i stedet prøve i et andet af de i stk. 1 nævnte fag inden for fagblokken naturfag.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 14, stk. 3, at eleven ved afslutningen af undervisningen på 8. klassetrin aflægges prøve i det valgfag, som eleven har valgt efter folkeskolelovens § 9, stk. 8. Eleverne skal efter folkeskolelovens § 9, stk. 8, tilbydes undervisning i håndværk og design og kan tilbydes undervisning i billedkunst, musik og madkundskab.

Efter folkeskolelovens § 14, stk. 4, skal eleven for at bestå folkeskolens afgangseksamen have opnået mindst karakteren 2,0 i gennemsnit i de 9.-klasseprøver, som er nævnt i stk. 2, og den prøve på 8. klassetrin, som er nævnt i stk. 3. Ved beregning af gennemsnittet indgår en karakter for skriftlig dansk, en karakter for skriftlig matematik og en karakter for hver af de øvrige obligatoriske prøver. Karakteren i skriftlig dansk og i skriftlig matematik beregnes som gennemsnittet af delp prøverne.

Det fremgår af folkeskolelovens § 14, stk. 5, at der efter bestået afgangseksamen udfærdiges et eksamensbevis.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 14, stk. 6, at eleven ud over de nævnte prøver i stk. 1 og 2 ved afslutningen af undervisningen på 9. klassetrin kan indstille sig til folkeskolens 9.-klasseprøver i valgfagene tysk og fransk, hvis eleven har afsluttet undervisningen i det pågældende skoleår. Frivillige prøver efter 3. pkt. kan gennemføres ved afslutningen af 8. klassetrin, hvis skolens leder vurderer, at eleverne har fulgt undervisningen i et sådant omfang, at prøvekravene kan opfyldes. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at praktisk betoned fag, der er omfattet af § 9, gøres til frivillige prøvefag. Afgørelse om indstilling til frivillige prøver træffes af eleven efter samråd med forældrene, jf. folkeskolelovens § 54, og vedkommende lærer.

Efter folkeskolelovens § 14, stk. 7, fastsætter børne- og undervisningsministeren regler om de prøver, som er nævnt i stk. 1-6, herunder om tidspunktet for prøvernes afholdelse, om kravene i de enkelte fag ved prøverne, om udtrækningen af fag og prøver, om antallet af prøver i fagene, om prøvernes gennemførelse, om hvilke prøver der udarbejdes centralt stillede opgaver til, om bedømmelse og karaktergivning, om klager i forbindelse med prøver, om, at omprøve og ombedømmelse kan resultere i en lavere karakter, om eksamens- og prøvebevisernes udformning, om sygeprøver, om aflæggelse af prøver på særlige vilkår for elever med særlige behov og om fritagelse for at aflægge de prøver, som er nævnt i stk. 1-6 for visse elever. Børne- og undervisningsministeren fastsætter endvidere regler om censorer.

Bemyndigelserne i folkeskolelovens § 14, stk. 6 og 7, er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1858 af 27. september 2021 om folkeskolens prøver (prøvebekendtgørelsen). Prøvebekendtgørelsen indeholder bestemmelser om prøvernes indhold og afholdelse m.v., herunder regler om fritagelse for prøverne.

Det følger af prøvebekendtgørelsens § 29, stk. 1, at prøverne aflægges på dansk, jf. dog stk. 2-4.

Det fremgår endvidere af prøvebekendtgørelsens § 29, stk. 2, at har undervisningen i et fag været

gennemført på et af de fremmedsprog, der udbydes i folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 5 og § 9, aflægges prøven på dette sprog.

Efter prøvebekendtgørelsens § 29, stk. 3, kan elever af svensk eller norsk nationalitet aflægge prøverne på svensk eller norsk i stedet for dansk, medmindre prøvens formål er at dokumentere elevens færdigheder i dansk.

Det følger herudover af prøvebekendtgørelsens § 29, stk. 4, at skolens leder kan beslutte, at elever, der ikke er af dansk, svensk eller norsk nationalitet, kan aflægge mundtlige prøver på deres modersmål, hvis der er tale om udvekslingsstudenter eller elever i internationale klasser eller klasser, der kan sidestilles hermed. Det er en forudsætning, at skolens leder har sikret, at den foreskrevne bedømmelse kan finde sted, herunder at elev, eksaminator og censor behersker det pågældende sprog i fornødent omfang.

Efter prøvebekendtgørelsens § 39, stk. 1, kan skolens leder beslutte, at en elev, som ankommer til Danmark sent i skoleforløbet, fritages for at aflægge prøve i et eller flere fag, hvis det vurderes, at prøveaflæggelse ikke anses for hensigtsmæssigt på grund af elevens utilstrækkelige danskkundskaber. Efter bestemmelsens stk. 2 forudsætter beslutningen om fritagelse, at der forinden er taget stilling til, om eleven vil kunne aflægge prøve på særlige vilkår, jf. bekendtgørelsens §§ 30-35. Efter praksis anses en elev som sent ankommet, hvis eleven er flygtning eller indvandrer og er kommet til Danmark efter det fyldte 14. år.

3.2.1.8. Undervisningssproget m.v.

Elever i folkeskolen og ungdomsskolen modtager undervisning på dansk. Undervisningssproget på friskoler og private grundskoler er som udgangspunkt dansk. Der er ikke krav om dansk som undervisningssprog på efterskoler og frie fagskoler. Undervisningssproget i en kommunal international grundskole er efter kommunalbestyrelsens bestemmelse enten engelsk, tysk eller fransk. I faget dansk er undervisningssproget dansk.

Den almindelige undervisning på Børne- og Undervisningsministeriets område baserer sig på, at eleverne er fysisk til stede i undervisningen.

Det følger imidlertid af § 31 b i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, at pasning af børn i skolealderen og undervisning af børn, unge og voksne med ophold efter denne lov kan uanset bestemmelser på Børne- og Undervisningsministeriets område foregå på engelsk eller ukrainsk med undtagelse af undervisningen i faget dansk. Endvidere kan undervisningen tilrettelægges som fjernundervisning, herunder med brug af fjernundervisning, der stilles til rådighed af det ukrainske undervisningsministerium eller andre ukrainske aktører.

3.2.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

Det er afgørende, at eleverne i særlige grundskoler modtager et grundskoletilbud, der på samme tid har mulighed for at tilgodese elevernes behov for at bevare en tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og uddannelse, og sikrer, at eleverne modtager en undervisning, der står mål med undervisningen i folkeskolen og dermed opfylder betingelserne i grundlovens § 76 og Danmarks internationale forpligtelser.

Det betyder, at de særlige grundskoler på den ene side vil skulle have mulighed for at tilbyde undervisning, der trækker på det undervisningsmateriale og øvrige ressourcer, som de ukrainske undervisningsmyndigheder har stillet til rådighed på internettet for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine. Dermed vil eleverne kunne bevare en tilknytning til ikke blot deres sprog, kultur og identitet, men også til det ukrainske skolesystem, så de – hvis det bliver muligt – vil kunne vende tilbage til Ukraine og fortsætte deres skolegang dér.

Det betyder imidlertid også på den anden side, at de særlige grundskoler vil skulle give en undervisning inden for børnehaveklasse og 1.-9. klasse, der står mål med undervisningen i folkeskolen og varetager de samme formål. Dermed vil eleverne kunne få forudsætningerne for at indgå i det danske samfund, så længe de er her, dvs. uanset om de kan vende tilbage til Ukraine inden for kort tid, eller om de ender med at blive i Danmark og fortsætte deres skolegang her.

Det vil derfor være afgørende, at eleverne modtager den fornødne undervisning i dansk, så de får de sproglige færdigheder til at fortsætte i almenområdet efterhånden, som kommunen i samarbejde med det enkelte barn, den unge og dets forældre vurderer, at barnet eller den unge er klar til det, og i det danske uddannelsessystem, når de afslutter grundskolen, samt at eleverne i øvrigt får de nødvendige faglige forudsætninger, der ligger i folkeskolens fagrække. Det vil endvidere være væsentligt, at eleverne opnår bevis for at have afsluttet grundskolen i Danmark, så de kan komme videre i det danske uddannelsessystem eller dokumentere deres uddannelsesniveau i et andet uddannelsessystem. Det forudsætter, at eleverne har aflagt folkeskolens 9.-klasseprøver og prøven på 8. klassetrin, og dermed – hvis de består – har taget folkeskolens afgangseksamen.

3.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at de særlige grundskolers formål affattes i overensstemmelse med tilsvarende bestemmelser for de øvrige skoleformer, således at de særlige grundskolers formål kommer til at rumme folkeskolens målsætning om at forberede eleverne til videre uddannelse samt »frihed- og folkestyrekravet«, der kendes fra lov om friskoler og private grundskoler m.v. Dermed kommer de særlige grundskolers formål i det hele til at svare til formålet for kommunale internationale grundskoler, jf. lov om kommunale internationale grundskoler.

Det foreslås endvidere, at de særlige grundskolers undervisning vil skulle stå mål med undervisningen i folkeskolen. »Stå mål med«-kravet er et indarbejdet begreb i grundskolen, som indebærer, at der ikke stilles krav om, at de omfattede skolers undervisning i indhold, metode, form og rammer skal være identisk med folkeskolens, men at elever, der forlader 9. klasse på de omfattede skoler, skal have fået en undervisning, som giver dem samme muligheder for at komme videre i uddannelsessystemet, som hvis de havde gået i folkeskolen.

Det foreslåede ordning vil således give de særlige grundskoler fuld adgang til de pædagogiske og didaktiske virkemidler, som folkeskolen har – f.eks. mulighed for åben skole, praktik, ekskursioner og lejrskoler – men også give de særlige grundskoler mulighed for at variere yderligere i forhold til indhold, metode, form og rammer, herunder sammensætningen af fagrækken, undervisningstimal m.v.

I denne forbindelse vil kommunalbestyrelsen kunne vælge at tilbyde eleverne undervisning i ukrainsk – ligesom man i folkeskolen kan tilbyde et ekstra valgfag – således at eleverne kan fortsætte med at modtage undervisning i ukrainsk som modersmål.

Det foreslås endvidere, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at de særlige grundskoler giver specialundervisning og specialpædagogisk støtte, supplerende undervisning eller anden faglig støtte, personlig assistance samt sygeundervisning. Hvis kommunalbestyrelsen beslutter, at de særlige grundskoler ikke skal give sådan undervisning, vil det være kommunalbestyrelsens ansvar at give eleven et andet tilbud end den særlige grundskole, så eleven modtager et grundskoletilbud, der kan tilgodese elevens behov.

Modsat de øvrige skoleformer, hvis undervisning skal stå mål med folkeskolens, vil de særlige grundskoler skulle afholde folkeskolens prøver, så eleverne i de særlige grundskoler opnår bevis for afsluttet grundskole.

Derudover vil der skulle etableres et samarbejde mellem skole og hjem, hvor det sikres, at forældrene får oplysninger om elevens udbytte af undervisningen.

Som led i den løbende evaluering af undervisningen foreslås det, at kommunalbestyrelserne vil kunne vælge, om de særlige grundskoler gennemfører obligatoriske test ligesom folkeskolerne. De obligatoriske test er aktuelt de såkaldte nationale test, som forventes erstattet af overgangstest i dansk læsning og matematik i skoleårene 2022/23-2025/26, indtil Folkeskolens Nationale Færdighedstest i dansk læsning og matematik bliver klar i skoleåret 2026/27. Der henvises til lovforslag nr. L 174 af 27. april 2022, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 174 som fremsat.

Det foreslås tilsvarende, at kommunalbestyrelserne vil kunne vælge, om de særlige grundskoler gennemfører årlige trivselsmålinger ligesom folkeskolerne.

For nærmere om de særlige grundskolers struktur og undervisningens indhold m.v. henvises til lovforslagets kapitel 3 (§§ 4-11) samt § 29, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

3.3. Organisering og styring

3.3.1. Gældende ret

3.3.1.1. Aktørerne og deres respektive kompetencer

Driften af folkeskolen er en kommunal opgave, jf. folkeskolelovens § 2, stk. 1, 1. pkt. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for den enkelte skole og kommunens samlede skolevæsen og har kompetencen til at træffe enhver beslutning om folkeskolen inden for lovens rammer, medmindre der er tale om beslutninger, som udtrykkeligt er henlagt til en anden myndighed f.eks. skolebestyrelsen. Skolebestyrelsen varetager sammen med skolens leder ledelsen af den enkelte folkeskole.

Kommunalbestyrelsens rolle i forhold til folkeskolen er reguleret mere indgående i folkeskolelovens §§ 40-41.

Kommunalbestyrelsen fastsætter efter folkeskolelovens § 40, stk. 2, mål og rammer for skolernes virksomhed. Efter bestemmelsens 2. pkt. træffer kommunalbestyrelsen beslutning om en række nærmere opregnede områder på et møde, herunder:

- 1) Bevillinger til skolevæsenet og økonomiske rammer for de enkelte skoler.
- 2) Skolestrukturen, herunder antallet af skoler og hver enkelt skoles omfang med hensyn til klassetrin, specialundervisning og specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, og § 4, stk. 2, undervisning i fritiden efter § 3, stk. 6, og skolefritidsordning efter § 3, stk. 7. Beslutningerne træffes efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelserne ved de berørte skoler.
- 5) Antallet af skoledage samt rammer for klassedannelsen, eventuel undervisning efter § 5, stk. 4, elevernes undervisningstid, skoledagens længde og specialundervisningen m.v.
- 7) Frivillige madordninger, herunder madordninger i skolefritidsordninger. Kommunalbestyrelsen beslutter, om madordningerne etableres med fuld forældrebetaling eller gennem kommunale tilskud med hel eller delvis fri forplejning, og kan fastsætte nærmere rammer for ordningerne.

Kommunalbestyrelsen kan efter folkeskolelovens § 40, stk. 5, bortset fra de beføjelser, der følger af arbejdsgiverkompetencen, og de beslutninger, der er nævnt i stk. 2, nr. 1-7, samt § 25, stk. 3, § 34, stk. 3, og § 40 a, stk. 3, helt eller delvis delegere sine beføjelser efter folkeskoleloven til skolebestyrelserne. Kommunalbestyrelsen kan til skolebestyrelsen delegere beføjelsen til at kræve, at den enkelte elevs forældre sørger for elevens forplejning under ekskursioner, jf. § 50, stk. 7, 1. pkt., og at forældrene skal betale for elevernes forplejning under lejrskoler og skolerejser, jf. § 50, stk. 7, 2. pkt., samt til at træffe beslutning om dækning af øvrige udgifter til ekskursioner, lejrskoler og skolerejser, jf. § 50, stk. 8, 2. pkt.

Efter folkeskolelovens § 41 fastsætter kommunalbestyrelsen efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelserne en vedtægt for styrelsen af kommunens skolevæsen.

Skolebestyrelsen og dens rolle i forhold til folkeskolen er reguleret mere indgående i folkeskolelovens §§ 42-44.

Efter folkeskolelovens § 42, stk. 1, 1. pkt., oprettes der ved hver skole en skolebestyrelse. Sammensætningen af skolebestyrelsen er reguleret i bestemmelsens 2. pkt. og omfatter et flertal af repræsentanter for forældrene valgt af og blandt personer, der har forældremyndigheden over børn, der er indskrevet i skolen, mindst 2 repræsentanter for det undervisende personale og de øvrige medarbejdere valgt af og blandt medarbejdere på skolen, og mindst 2 repræsentanter for eleverne valgt af og blandt elever på skolen. Derudover er der fastsat regler om yderligere repræsentanter for forældre og elever, hvis skolen har undervisning på flere afdelinger, eller der er etableret fælles ledelse med andre skoler eller institutioner. Det følger af folkeskolelovens § 42, stk. 7, at skolens leder og dennes stedfortræder varetager bestyrelsens sekretærfunktioner og deltager i skolebestyrelsens møder uden stemmeret.

Det fremgår af folkeskolelovens § 44, stk. 1, at skolebestyrelsen udøver sin virksomhed inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen fastsætter, jf. § 40, herunder i en eventuel handlingsplan, jf. § 40 a, stk. 2, og fører i øvrigt tilsyn med alle dele af skolens virksomhed, dog undtagen personale- og elevsager. Skolebestyrelsen kan fra skolens leder indhente enhver oplysning om skolens virksomhed, som er nødvendig for at varetage tilsynet.

Efter folkeskolelovens § 44, stk. 2, fastsætter skolebestyrelsen principper for skolens virksomhed, herunder blandt andet om undervisningens organisering, herunder f.eks. elevernes undervisningstimal på hvert klassetrin, holddannelse, specialundervisning på skolen og elevernes placering i klasser, om samarbejdet mellem skole og hjem, om arbejdets fordeling blandt det undervisende personale, om lejrskoleophold, udsendelse i praktik m.v. og om skolefritidsordningens virksomhed.

Skolebestyrelsen godkender herudover inden for de økonomiske rammer, der er fastlagt for skolen, skolens budget, jf. folkeskolelovens § 44, stk. 3, godkender undervisningsmidler og fastsætter skolens ordensregler og værdiregelsæt, jf. folkeskolelovens § 44, stk. 4, og deltager ved eller afgiver udtalelse i forbindelse med ansættelse af skolens ledere, lærere og pædagoger.

Skolelederen og dennes rolle i forhold til folkeskolen er reguleret mere indgående i folkeskolelovens § 45.

Efter folkeskolelovens § 45, stk. 1, 2. pkt., har skolens leder den administrative og pædagogiske ledelse af skolen og er ansvarlig for skolens virksomhed over for skolebestyrelsen og kommunalbestyrelsen.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 45, stk. 2, at skolelederen leder og fordeler arbejdet mellem skolens ansatte og træffer alle konkrete beslutninger vedrørende skolens elever. Lederens konkrete beslutninger vedrørende skolens elever inden for de mål og rammer og principper, som kommunalbestyrelsen henholdsvis skolebestyrelsen har fastsat, kan ikke behandles af kommunalbestyrelsen. 2. pkt. gælder ikke beslutninger truffet efter § 1 c i lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø.

Folkeskolelovens § 46 regulerer elevernes mulighed for at danne elevråd.

Lærerne og det øvrige undervisende personale er reguleret i folkeskolelovens kapitel 4 (§§ 28-30 c).

Det følger af folkeskolelovens § 28, stk. 1, at for at kunne varetage undervisningen i folkeskolens 1.-10. klasse skal underviseren have gennemført uddannelsen til lærer i folkeskolen eller anden læreruddannelse, der er godkendt af børne- og undervisningsministeren i denne henseende, jf. dog stk. 2 og §§ 29 a, 30 og

30 c. Godkendelsen kan betinges af, at de uddannede består en prøve ved en professionshøjskole, der af børne- og undervisningsministeren er godkendt til at uddanne lærere i folkeskolen.

Efter folkeskolelovens § 28, stk. 2, kan der ansættes personer med særlige kvalifikationer til at undervise i enkelte fag (faglærere). Det bemærkes, at det ikke er tanken, at der skal ansættes ikke-læreruddannede til at undervise i et fag, hvor en af skolens eller kommunens allerede ansatte lærere med fornøden undervisningskompetence (tidligere linjefagskompetence) eller tilsvarende kvalifikationer i faget kan undervise i faget. Se hertil de almindelige bemærkninger til lov nr. 192 af 27. februar 2017, afsnit 3.5.1, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 109 som fremsat, side 10.

Det fremgår af folkeskolelovens § 29, at for at kunne varetage undervisningen i børnehaveklassen skal underviseren have gennemført uddannelsen til pædagog eller en tilsvarende uddannelse, der er godkendt af børne- og undervisningsministeren til dette formål, jf. dog §§ 29 a, 30 og 30 c. Godkendelsen kan betinges af, at de uddannede består en prøve ved en professionshøjskole, der af børne- og undervisningsministeren er godkendt til at uddanne pædagoger. Børne- og undervisningsministeren kan i særlige tilfælde fravige bestemmelsen i 1. pkt.

Efter folkeskolelovens § 29 a kan personale med lærer- eller pædagoguddannelse, jf. §§ 28 og 29, varetage undervisning i børnehaveklassen og på 1.-3. klassetrin. Det er en betingelse, at pædagogen på 1.-3. klassetrin varetager afgrænsede undervisningsopgaver inden for sine kompetencer og kvalifikationer i øvrigt. Tilsvarende er det en betingelse, at læreren i børnehaveklassen varetager afgrænsede undervisningsopgaver inden for sine kompetencer og kvalifikationer i øvrigt.

Det fremgår herudover af folkeskolelovens § 30, at personale med pædagoguddannelse, jf. § 29, og andet personale med relevante kvalifikationer kan varetage understøttende undervisningsopgaver.

Efter folkeskolelovens § 30 a kan børne- og undervisningsministeren fastsætte nærmere bestemmelser om kvalifikationskrav til personer, der skal varetage særlige undervisningsopgaver eller opgaver af særlig karakter i tilknytning til undervisningen. Bemyndigelsen er udmøntet i § 6 i bekendtgørelse nr. 1053 af 29. juni 2016 om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog (undervisningen i dansk som andetsprog), i § 5, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 703 af 23. juni 2014 om tilsynet med folkeskolens elever i skoletiden (undervisningen i svømning), i § 17 i bekendtgørelse nr. 693 af 20. juni 2014 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (specialpædagogisk bistand), i § 5 i bekendtgørelse nr. 689 af 20. juni 2014 om folkeskolens modersmålsundervisning (modersmålsundervisningen) og i § 6 i bekendtgørelse nr. 686 af 20. juni 2014 om folkeskolens undervisning i tegnsprog (undervisningen i tegnsprog).

Folkeskolelovens § 30 b indeholder regler om, at Uddannelses- og Forskningsstyrelsen kan godkende udenlandske uddannelseskvalifikationer for lærere og pædagoger. Godkendelse forudsætter, at den pågældende har kvalifikationer, der svarer til henholdsvis uddannelsen til lærer i folkeskolen og uddannelsen til pædagog.

Det fremgår af folkeskolelovens § 30 c, at i helt særlige tilfælde, hvor det ikke er muligt at ansætte personer som nævnt i §§ 28, 29 og 30 b til at varetage undervisningen i børnehaveklassen og i 1.-10. klasse, kan kommunalbestyrelsen fravige lovens § 28, stk. 1, 1. pkt., § 29, 1. pkt., § 29 a, 1. pkt., og § 30 (vikarer).

3.3.1.2. Delegation af beslutningskompetence

Skolelederen refererer til kommunalbestyrelsen og indgår i den kommunale organisation på samme måde som andre kommunale ledere, samtidig med at lederen skal træffe de konkrete beslutninger om

undervisningens organisering og tilrettelæggelse på skolen, så undervisningen kan få den nødvendige kvalitet i henhold til folkeskolelovens formål, undervisningsdifferentiering mv.

Skolelederens konkrete beslutninger vedrørende skolens elever kan som nævnt i pkt. 3.3.1.1. ovenfor ikke behandles af kommunalbestyrelsen. Disse beslutninger vil derimod kunne delegeres til det undervisende personale, hvis beslutningen ligger inden for rammerne af den pågældende medarbejders faglige kompetencer.

I modsætning til skolelederen har skolebestyrelsen en selvstændig kompetence og er altså ikke en del af den kommunale enhedsforvaltning. Når kommunalbestyrelsen delegerer sine kompetencer til skolebestyrelsen, skal der derfor være lovhjemmel. Der henvises i denne forbindelse til folkeskolelovens § 40, stk. 5, jf. afsnit 3.3.1.1. ovenfor.

3.3.1.3. Kontrol og tilsyn m.v.

Folkeskoleloven indeholder en række regler om indseende med skolens virksomhed. Det gælder regler om klageadgang i folkeskolelovens kapitel 9 om en generel afskæring af rekurs med hensyn til skolebestyrelsernes og kommunalbestyrelsernes afgørelser, samt om klageadgang til Klagenævnet for Specialundervisning.

Herudover indeholder folkeskoleloven regler om udarbejdelse af en kvalitetsrapport, jf. folkeskolelovens § 40 a. Denne bestemmelse foreslås i § 1, nr. 19, i lovforslag nr. L 174 af 27. april 2022, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 174 som fremsat, ophævet og erstattet af bestemmelser om skoleudviklingssamtaler den 1. august 2022. De foreslåede skoleudviklingssamtaler vil skulle afholdes mellem kommunalbestyrelsen og skolelederen.

Folkeskolelovens § 56 indeholder bestemmelser om, at børne- og undervisningsministeren kan forlange enhver oplysning, som ministeren skønner nødvendig til udførelse af blandt andet lovgivnings- og vejledningsfunktioner, meddelt af kommunalbestyrelsen. Børne- og undervisningsministeren kan endvidere bestemme, at kommunalbestyrelsen skal tilvejebringe oplysninger, som ministeren skønner nødvendige til brug for opfølgning på folkeskolens resultater og forhold i øvrigt. Børne- og undervisningsministeren kan herudover fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem myndigheder, herunder skoler.

Børne- og Undervisningsministeriets tilsyn med kvaliteten i folkeskolen er reguleret i folkeskolelovens § 57 d.

Det fremgår således af folkeskolelovens § 57 d, stk. 1, at børne- og undervisningsministeren fører tilsyn med folkeskolers kvalitetsudvikling.

Efter folkeskolelovens § 57 d, stk. 2, kan børne- og undervisningsministeren i tilfælde af vedvarende dårlig kvalitet på en folkeskole eller i skolevæsenet med henblik på at forbedre niveauet pålægge kommunalbestyrelsen at udarbejde en handlingsplan, jf. § 40 a, stk. 2, og eventuelt som et delelement heri at deltage i vejledning fra Børne- og Undervisningsministeriet. Ministeren fastsætter en frist for udarbejdelsen af handlingsplanen. Handlingsplanen skal godkendes af ministeren.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 57 d, stk. 3, at ministeren kan træffe beslutning om at nedlægge en folkeskole, som ikke inden for en 3-årig periode har indfriet de fastsatte mål i den af ministeren godkendte handlingsplan, jf. stk. 2. Ved nedlæggelse af en folkeskole i medfør af denne bestemmelse udøver ministeren på kommunalbestyrelsens vegne de beføjelser, som kommunalbestyrelsen har i medfør af § 24, stk. 4. Kommunalbestyrelsen træffer med ministerens godkendelse beslutning om tilpasning af kommunens skoledistrikter, jf. § 36, stk. 2, i umiddelbar forlængelse af ministerens beslutning om at nedlægge skolen.

Folkeskolelovens § 57 d foreslås ændret i § 1, nr. 23-27, i lovforslag nr. L 174 af 27. april 2022, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 174 som fremsat, således at der tilføjes regler om en udviklingsliste samt foretages en regulering af handlingsplanen direkte i folkeskolelovens § 57 d. De foreslåede ændringer vil skulle træde i kraft den 1. august 2022.

Det bemærkes, at børne- og undervisningsministeren som en del af det overordnede sektoransvar vil kunne udtale sig vejledende om forståelsen af gældende uddannelsesregler m.v. og påtale eventuelle manglende overholdelse heraf samt pålægge en kommunalbestyrelse at udarbejde handlingsplan med henblik på at forbedre niveauet i skolevæsnet eller på skolen i tilfælde af vedvarende dårlig kvalitet.

Det almindelige tilsyn med kommunerne varetages af Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 6 i kommune-styrelsesloven (lovbekendtgørelse nr. 47 af 15. januar 2019). Ankestyrelsen fører et retligt tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Ankestyrelsens tilsyn med kommunerne omfatter den virksomhed, der udøves af kommunalbestyrelsen eller på kommunalbestyrelsens vegne. Virksomhed, der udøves af myndigheder eller organer med tilknytning til en kommune, men med selvstændig kompetence falder uden for tilsynsmyndighedernes kompetence. Skolelederens virksomhed er, i det omfang skolelederen udøver selvstændige beføjelser uafhængigt af kommunalbestyrelsen, ikke omfattet af tilsynets kompetence.

Tilsynet viger i det omfang særlige klage- eller tilsynsmyndigheder kan tage eller har taget stilling til den pågældende sag. Ankestyrelsen beslutter selv, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag.

3.3.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

De særlige grundskoler vil skulle være en del af det kommunale skolevæsen. Det vil derfor være væsentligt for kommunernes arbejde med skolerne, at de så vidt muligt kan spille sammen med de folkeskoler, som kommunerne normalt driver, og indgå i kommunalbestyrelsens og den kommunale forvaltnings opgavevaretagelse på en måde, hvor opgavefordelingen er velkendt, så kommunerne så vidt muligt kan trække på deres erfaringer fra driften af folkeskolen.

Samtidig vil en ensartet organisation af de to skoleformer give bedre muligheder for at skabe en hensigtsmæssig drift, hvis det besluttet at etablere fælles ledelse mellem de to skoleformer. Hvis der etableres fælles ledelse, vil den særlige grundskole således f.eks. i praksis kunne drives som et spor i folkeskolen.

Disse behov for koordinering betyder, at det vil være væsentligt at afgrænse de beslutninger, som skal træffes af kommunalbestyrelsen på et møde, på samme måde som de tilsvarende beslutninger om folkeskolen. Dermed vil kommunalbestyrelsen have de samme muligheder for at prioritere i forhold til de særlige grundskoler, som de har i forhold til folkeskolerne, og beslutninger om at flytte f.eks. midler eller elevgrupper mellem de to skoleformer vil kunne træffes i én forretningsgang.

Behovet for koordinering betyder også, at det vil være væsentligt at etablere samme kreds af aktører i de to skoleformer. Dermed vil arbejdsdelingen og samarbejdsrelationerne mellem den kommunale forvaltning, skoleledere og undervisende personale så vidt muligt kunne fastholdes på tværs af de to skoleformer. Samtidig vil der dog skulle tages højde for, at forældregruppen i de særlige grundskoler kan have nogle andre ønsker og behov i forhold til deltagelse i skolens ledelse, og at det derfor vil skulle være op til forældrene, om der ønskes etableret, hvad der svarer til en skolebestyrelse.

Der vil også skulle sikres eleverne adgang til at oprette elevråd, så de får samme muligheder for at øve sig i demokratisk deltagelse, som alle andre elever i den danske grundskole.

Behovet for koordinering af regelsættene udstrækker sig også til det undervisende personale, der som udgangspunkt vil skulle ansættes i det kommunale skolevæsen. Dermed vil folkeskoler og særlige

grundskoler få mulighed for at trække på den samme gruppe af kvalificerede medarbejdere. For så vidt angår det undervisende personale vil der dog også skulle sikres mulighed for, at skolerne kan benytte sig af undervisere ansat i det ukrainske uddannelsessystem, i det omfang eleverne deltager i virtuel undervisning på ukrainsk.

Behovet for at sikre en tilrettelæggelse, der så vidt muligt svarer til folkeskolen, vil også skulle gøre sig gældende i forhold til kontrol- og tilsynsmyndigheder m.v. De særlige grundskoler vil derfor som udgangspunkt skulle omfattes af de samme klageadgange og det samme statslige tilsyn m.v. som folkeskolen. Kommunerne vil dog have behov for at kunne bruge deres energi på at fokusere på at etablere de særlige grundskoler i de første år, og der vil gå nogen tid, før der ligger oplysninger fra de særlige grundskoler, som kan danne grundlag for Børne- og Undervisningsministeriets tilsyn med skolerne. Det vil derfor ikke være praktisk muligt at gennemføre kvalitetstilsyn som i folkeskolen, mens skolerne fortsat består. Derimod vil skolerne kunne omfattes af Børne- og Undervisningsministeriets ulovbestemte sektortilsyn og det almindelige tilsyn med kommunerne i Ankestyrelsen, jf. pkt. 3.3.1.3. ovenfor.

3.3.3. Den foreslåede ordning

3.3.3.1. Tilrettelæggelsen i kommunerne

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen på et møde træffer beslutning om at etablere særlige grundskoler og eventuelle skolefritidsordninger, om hvordan de indgår i kommunens samlede skolestruktur, om bevillinger og om antal skoledage og rammer for klassedannelsen, elevernes undervisningstimetall og skoledagens længde, ligesom kommunalbestyrelsen gør for folkeskolerne. Kommunalbestyrelsen vil også skulle tage stilling til, om der tilbydes madordning, ligesom det er tilfældet i folkeskolen.

Derimod foreslås, at der ikke etableres skolebestyrelser på de enkelte særlige grundskoler, men at forældrene får ret til at nedsætte et forældreråd, som kommunalbestyrelsen vil kunne tillægge de samme kompetencer, som skolebestyrelserne har i folkeskolen.

Eleverne vil skulle have samme adgang til at danne elevråd, som eleverne i de øvrige grundskoler.

Derudover foreslås fastsat regler om skolelederen og dennes selvstændige beslutningskompetence, således at skolelederens ansvar og kompetencer er afgrænset ens i de to skoleformer. Formålet hermed vil være at lette skolelederens varetagelse af fælles ledelse mellem en folkeskole og en særlig grundskole, hvis kommunalbestyrelsen måtte træffe beslutning om at udnytte denne mulighed.

Det foreslås også, at personalet på de særlige grundskoler ansættes i det kommunale skolevæsen, og således får samme ansættelsessted som personalet i folkeskolen, og at der indføres en adgang til at lade undervisningen varetage af personer ansat ved de ukrainske undervisningsmyndigheder. I praksis vil undervisning ved personer ansat ved de ukrainske undervisningsmyndigheder formentlig altid være virtuel undervisning.

3.3.3.2. Kontrol og tilsyn m.v.

Med hensyn til kontrol og tilsyn med skolerne foreslås det, at disse ordninger i det væsentlige svarer til de ordninger, der gælder for folkeskolen.

I kommunen vil dette omfatte de skoleudviklingssamtaler, som foreslås indført i folkeskolen fra den 1. august 2022 med lovforslag nr. L 174 af 27. april 2022, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 174 som fremsat.

Derimod foreslås – af hensyn til at give de særlige grundskoler arbejdsro og fordi datagrundlaget ikke

vil være fornødent i den første tid – at der ikke fastsættes regler om tilsyn med de særlige grundskoler udover, hvad der følger af det ulovbestemte sektortilsyn.

Det betyder, at særlige grundskoler ikke vil blive underlagt kvalitetstilsyn fra børne- og undervisningsministeren, og at særlige grundskoler ikke vil kunne udtages til den udviklingsliste, som med lovforslag nr. L 174 af 27. april 2022 foreslås indført i folkeskolen fra den 1. august 2022, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 174 som fremsat.

I forbindelse med det ulovbestemte sektortilsyn vil børne- og undervisningsministeren skulle sikre sig indsigt i, om kommunerne tilrettelægger de særlige grundskoler på en måde, der er egnet til at opfylde kravene i nærværende lov, herunder stå mål med kravet og formålet med loven. Ved denne vurdering vil børne- og undervisningsministeren f.eks. kunne inddrage oplysninger om, hvorvidt elevernes præstationer lever op til de faglige mål, som er opstillet for undervisningen på de forskellige klassetrin, herunder i forhold til undervisningen i dansk som andetsprog. Hvis kvaliteten afviger i forhold til, hvad der burde forventes ud fra landsgennemsnit og elevsammensætning, vil det kunne være et tegn på, at undervisningen ikke lever op til stå mål med kravet. Børne- og undervisningsministeren vil med henblik på dette tilsyn skulle kunne indhente alle nødvendige oplysninger fra kommuner og skoler.

For nærmere om de særlige grundskolers organisering og styring m.v. henvises til lovforslagets kapitel 4-7 (§§ 12-27) samt § 28, nr. 1, og § 29, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

4. Forholdet til grundlovens § 76 og Danmarks internationale forpligtelser

Grundlovens § 76 har følgende ordlyd: »Alle børn i den undervisningspligtige alder har ret til fri undervisning i folkeskolen. Forældre eller værger, der selv sørger for, at børnene får en undervisning, der kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, er ikke pligtige at lade børnene undervise i folkeskolen.«

Det offentlige er således efter grundlovens § 76, 1. pkt., forpligtet til at tilbyde gratis undervisning for børn i den undervisningspligtige alder i folkeskolen. Den nærmere udformning af dette grundskoletilbud og fastsættelsen af den undervisningspligtige alder er overladt til lovgiver.

Grundlovens § 76, 1. pkt., kan ikke antages at være til hinder for, at der i forhold til børn, der har et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte eller har andre behov for at bevare deres kontakt til hjemlandets sprog, kultur og uddannelse end andre elever, og som det derfor er pædagogisk påkrævet at undervise på anden måde end i det almindelige folkeskoletilbud, etableres særlige grundskoler. På den baggrund er det Børne- og Undervisningsministeriets vurdering, at den foreslåede ordning, hvorefter børn og unge med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine kan henvises til vederlagsfrit at modtage undervisning i en særlige grundskole, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, vil være forenelig med grundlovens § 76, 1. pkt.

Det skal i øvrigt bemærkes, at forældre eller værger, der selv sørger for, at børn omfattet af lovforslaget får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, i overensstemmelse med, hvad der følger af grundlovens § 76, 2. pkt., ikke har pligt til at lade barnet deltage i undervisningen i en særlig grundskole.

Det er endvidere regeringens vurdering, at lovforslaget er foreneligt med Danmarks internationale forpligtelser. Det følger af Danmarks internationale forpligtelser, jf. herved blandt andet artikel 14 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (om forbud mod usaglig forskelsbehandling) sammenholdt med artikel 2 i 1. tillægsprotokol til konventionen (om retten til uddannelse), at forskelsbehandling kun er berettiget, hvis den har et legitimt formål og samtidig står i et rimeligt forhold til dette formål.

Det er blandt andet anerkendt i Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis, at det er sagligt at forskelsbehandle børn med det formål at bringe børnenes sprogkunderskab op til et tilstrækkeligt niveau, når det sikres, at børnene kommer i en almindelig klasse, når det bliver muligt. Der henvises i den forbindelse til sagsnr. 15766/03, Oršuš m.fl. mod Kroatien, pr. 172, om muligheden for at undervise romaer i særskilte klasser i Kroatien. Det må endvidere antages at være sagligt at lægge vægt på at tilgodese barnets behov for at bevare en kontakt til hjemlandets sprog, kultur og identitet, herunder i lyset af artikel 29, stk. 1, litra c, i FN's børnekonvention, hvorefter deltagerstaterne er enige om, at uddannelsen af barnet blandt andet skal have til hensigt at »udvikle respekt for barnets forældre, dets egen kulturelle identitet, sprog og værdier, og for de nationale værdier i det land, hvor barnet er bosat, og i landet, hvorfra barnet oprindeligt stammer og for kulturer, der adskiller sig fra barnets egen kultur«.

Det er endvidere regeringens opfattelse, at forslaget står i et rimeligt forhold til dette formål. Det skyldes, at der med den foreslåede ordning lægges op til en skoleordning, der med andre midler end folkeskolen søger at nå samme uddannelsesmæssige mål og således står mål med undervisningen i folkeskolen, men samtidig både giver de fordrevne børn og unge gode rammer for at indgå i det danske samfund i den tid, de er her, uden at give afkald på deres tilknytning til ukrainsk sprog, kultur og identitet, så de – hvis det bliver muligt – vil kunne vende tilbage til Ukraine og fortsætte deres skolegang dér.

Det bemærkes i den forbindelse, at det følger af det foreslåede § 30, at loven ophæves den 17. marts 2024. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte, at lovens ophævelse udskydes til den 17. marts 2025. Det vil være en betingelse for udskydelse af lovens ophævelse, at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter regler om, at opholdstilladelser meddelt efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, kan forlænges til den 17. marts 2025.

5. Konsekvenser for opfyldelsen af FN's verdensmål

Lovforslaget vurderes at understøtte delmål 4.1, hvorefter det inden 2030 skal sikres, at alle piger og drenge gennemfører gratis, inkluderende grundskoleundervisning og ungdomsuddannelse i høj kvalitet, der fører til relevante og effektive læringsresultater. Det skyldes, at der med den foreslåede skoleordning sikres eleverne adgang til undervisning, der står mål med undervisningen i folkeskolen, og dermed sikrer, at eleverne modtager undervisning, der sætter eleverne i stand til at indgå i det danske samfund, mens de er her.

Samtidig vurderes lovforslag at understøtte delmål 4.5, hvorefter ulighed mellem kønnene i uddannelser inden 2030 skal afskaffes, og der skal sikres lige adgang til alle niveauer af uddannelse og erhvervsrettet uddannelse for de mest udsatte grupper, herunder mennesker med handicap, oprindelige folk og børn i udsatte situationer. Det skyldes, at der med den foreslåede skoleordning sikres adgang til vederlagsfri undervisning i grundskolen for en gruppe børn og unge, der er kendetegnet ved deres særlige opholdsgrundlag, som ellers ville kunne møde barrierer i det danske skolesystem på grund af kapacitetsmæssige udfordringer.

6. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Med lovforslaget gives kommunerne mulighed for at oprette særlige grundskoler målrettet børn og unge fra Ukraine med midlertidig opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Det er ikke på forhånd muligt at vurdere, i hvilket omfang kommunerne vil gøre brug af muligheden for at oprette de særlige tilbud, eller hvordan kommunerne konkret vil tilrettelægge tilbuddene. Det er derfor ikke muligt at opgøre de økonomiske konsekvenser i kommunerne. Samlet set er vurderingen dog, at i det omfang, der oprettes særlige tilbud, vil kommunerne have mulighed for at tilrettelægge disse

således, at udgiften pr. barn/elev er lavere end i de grundskoletilbud, der vil skulle gives efter eksisterende lovgivning. Det vil være op til den enkelte kommune at vurdere, om den øgede fleksibilitet, som følger af aftalen, skal benyttes. Vurderingen vil skulle foretages med udgangspunkt i lokale prioriteringer, ønsker og behov.

Udgangspunktet er, at regler mv. skal DUT-forhandles. Der lægges imidlertid op til, at det aftales med KL, at økonomien for 2022 håndteres i forbindelse med forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2023 i tråd med Aftale om modtagelse af fordrevne ukrainere af 11. marts 2022.

Lovforslaget medfører ikke ændringer for stat og regioner. Lovforslaget har derfor ingen økonomiske eller implementeringsmæssige konsekvenser på disse områder.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

8. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

9. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke klimamæssige konsekvenser.

10. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljø- og naturmæssige konsekvenser.

11. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

12. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Lovforslaget er sendt i høring kort før fremsættelsen med frist for høringssvar umiddelbart efter fremsættelsen. Dette skyldes den korte tid mellem aftalens indgåelse og det deri forudsatte fremsættelsestidspunkt. Det følger af aftalen, at lovforslaget forventes hastebehandlet.

Et udkast til lovforslag er i perioden fra den 6. maj 2022 til den 12. maj 2022 sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatsamfundet, Akademikerne, Ankestyrelsen, AOF Danmark, Arbejdsbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, Astra – Center for Læring i Natur, Teknik og Sundhed, Børne- og Kulturchefforeningen, Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL) – Lederforening, Børnenes Bureau, Børnerådet, Børns Vilkår, Børnesagens Fællesråd, Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), CEPOS, CEVEA, Daghøjskoleforeningen, Daginstitutionernes Lands-Organisation (DLO), Danmarks Statistik (DST), Danmarks Evalueringsinstitut (EVA), Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Lærerforening, Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier, Danmarks Vejlederforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Blindesamfund, Dansk Byggeri, Dansk Center for Undervisningsmiljø, Dansk Erhverv, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Friskoleforening, Dansk Gymnastik- og Idrætsforening, Dansk Handicap Forbund, Dansk Industri, Dansk Magisterforening, Dansk Metal, Dansk Oplysnings Forbund, Dansk Psykolog Forening, Dansk Skoleidræt, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Ungdoms Fællesråd,

Danske Advokater, Danske Døves Landsforbund, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – bestyrelserne, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne, Danske Forlag, Danske Gymnasier, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Danske Handicaporganisationer, Danske HF og VUC – Bestyrelserne, Danske HF og VUC – Lederne, Danske Landbrugsskoler, Danske Musik- og Kulturskoler, Danske Professionshøjskoler, Danske Regioner, Danske Revisorer, Danske Skoleelever, Danske SOSU-skoler, Danske SOSU-skoler – Bestyrelserne, Danske Undervisningsorganisationers Samråd, Datatilsynet, De Private Sociale Tilbud (LOS), Den uvildige konsulentordning på handicapområdet (DUKH), Det Centrale Handicapråd, Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig, Efterskoleforeningen, Erhvervsskolernes ElevOrganisation, Erhvervsstyrelsen – Team Effektiv Regulering, Fag og Arbejde (FOA), Fagbevægelsens Hovedorganisation, Fagligt Fælles Forbund, FGU Danmark, Finans Danmark, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Firmaidrætten, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Folkeligt Oplysnings Forbund, Fora, Forbundet af Offentlige Ansatte, Foreningen af Døgn og Dagtilbud for udsatte børn og unge (FADD), Foreningen af katolske skoler i Danmark, Foreningen af Frie Fagskoler, Foreningen af Kristne Friskoler, Foreningen af forstandere og direktører ved AMU-centrene, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af Tekniske og Administrative Tjenestemænd (TAT), Foreningen for Forældre til Elever i Fri- og Privatskoler, Foreningen til gavn for børn og unge (fobu), Foreningsfællesskabet LigeVærd, Forhandlingsfællesskabet, Forsikring- og Pension, Forældrenes Landsorganisation (FOLA), Frie Skolers Lærerforening, Friskolerne, FSR – danske revisorer, Gymnasiernes Bestyrelsesforening, Gymnasieskolernes Lærerforening, Handelsskolernes Lærerforening, HK/Kommunal, HK/Stat, HK Privat, HvorErDerEnVoksen, IFFD – Idræts- og Fritidsfaciliteter i Danmark, Institut for Menneskerettigheder, Justisia, Klagenævnet for Specialundervisning, KL, Kraka, LandboUngdom, Landbrug & Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen af 10. klasseskoler i Danmark, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Landsforeningen for Socialpædagoger, Landsorganisationen Danske Daginstitutioner, Landssammenslutningen af Handelsskoleelever, Landssammenslutningen af Foreninger for Selvstændige Børnepassere, Landssamråd for PPR-chefer, Lederforeningen for VUC, Lederne, Lederne af ungdoms- og voksenuddannelserne, Ledersamrådet, Lilleskolerne, LOF, Lærernes Centralorganisation, Modstrøm - Foreningen for FGU-elever og unge omkring FGU, Netværket for kostafdelinger, OpenDenmark, Ordblindeforeningen, Plejefamiliernes Landsforening, Private Gymnasier og Studenterkurser, Red Barnet, Rigsrevisionen, Rådet for Børns Læring, Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU), Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Socialt Udsatte, Rådet for Voksen og Efteruddannelse (VEU-Rådet), Sammenslutningen af Steinerskoler i Danmark, Sammenslutningen af Unge Med Handicap, Selveje Danmark, Selvejende og private institutioners forening (Spifo), Skolelederforeningen, Skole og Forældre, SMVdanmark, Socialpædagogernes Landsforbund, Studievalg Danmark, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, Team Danmark, Tekniq, Uddannelsesforbundet, Uddannelseslederne, Ungdomsringen, Ungdomsskoleforeningen, Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening, VUC Bestyrelsesforeningen og Økonomistyrelsen.

13. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Mulighed for mindreudgifter i kommunerne.	Ingen

Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej x

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til stk. 1

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 1, stk. 1, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen på et møde kan træffe beslutning om, at kommunen opretter og driver særlige grundskoler for børn og unge omfattet af den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 2.

Det foreslåede vil indebære, at der kan oprettes særlige grundskoler til børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine, uden for rammerne af folkeskoleloven. Tilbuddet i særlige grundskoler vil være et alternativ eller supplement til kommunens tilbud i folkeskolens almindelige klasser og modtagelsesklasser, jf. hertil den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 33, stk. 2, 3. pkt., jf. lovforslagets § 29, nr. 2.

Oprettelse af en særlig grundskole forudsætter, at kommunalbestyrelsen vurderer, at der er et tilstrækkeligt elevtal til at oprette et sådan tilbud, således at der kan tilvejebringes et undervisnings- og læringsmiljø, der både kan tilgodese elevernes faglige og sociale kompetencer.

Beslutningen om oprettelse af en særlig grundskole vil skulle træffes af kommunalbestyrelsen på et møde. Dette indebærer, at beslutningskompetencen ikke vil kunne delegeres til et udvalg under kommunalbestyrelsen eller til forvaltningen. Dermed vil beslutningen kunne indgå i kommunalbestyrelsens samlede overvejelser om skolestrukturen i kommunen, jf. folkeskolelovens § 40, stk. 2, nr. 2.

Da kommunalbestyrelsens møder er offentlige, indebærer forslaget endvidere, at der sikres mulighed for, at beslutning om oprettelse af særlige grundskoler kan blive et tema i den lokale, offentlige kommunalpolitiske debat.

Der henvises til lovforslagets § 13 og bemærkningerne hertil for en nærmere beskrivelse af de delbeslutninger, en sådan beslutning vil skulle omfatte.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 1, stk. 1, 2. pkt., at kommunalbestyrelsen på et møde kan beslutte, at tilbuddet omfatter en skolefritidsordning.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at særlige grundskoler skal have en skolefritidsordning, som eleverne kan optages i.

En sådan skolefritidsordning vil indgå i det samlede udbud af nødvendige fritidshjem, klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til børn og unge i kommunen, og dermed indgå i kommunens samlede opfyldelse af dagtilbudslovens § 4, stk. 1, om at sørge for det nødvendige antal pladser i dag-, fritids- og klubtilbud samt andre socialpædagogiske fritidstilbud.

Det bemærkes hertil, at det følger af dagtilbudslovens § 4, stk. 1, 2. pkt., at kommunalbestyrelsens forpligtelse til at sørge for det nødvendige antal pladser i fritids- og klubtilbud m.v. anses for opfyldt, når pladserne stilles til rådighed i det tidsrum, hvor kommunens elever i folkeskolen har behov herfor. Dette vil gælde tilsvarende i forhold til elever i særlige grundskoler, således at forpligtelsen anses for opfyldt, når pladserne stilles til rådighed i det tidsrum, hvor kommunens elever i særlige grundskoler har behov herfor.

Skolefritidsordningen vil organisatorisk være en del af den særlige grundskole, som ordningen er tilknyttet.

Beslutningen om oprettelse af en skolefritidsordning træffes enten i forbindelse med oprettelsen af den særlige grundskole eller på et senere tidspunkt. Beslutningen vil skulle træffes på et møde og vil derfor, ligesom beslutninger efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1, 1. pkt., ikke kunne delegeres til et udvalg under kommunalbestyrelsen eller til forvaltningen.

Der henvises til lovforslagets § 13 og bemærkningerne hertil for en nærmere beskrivelse af de delbeslutninger, en sådan beslutning vil skulle omfatte. Der henvises endvidere til lovforslagets §§ 17-18 og bemærkningerne hertil for en nærmere beskrivelse af mulighederne for at kræve forældrebetaling for brug af skolefritidsordninger.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 2

Det følger herudover af den foreslåede bestemmelse i § 1, stk. 2, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for de efter stk. 1 oprettede særlige grundskoler.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for den særlige grundskole i samme omfang, som kommunalbestyrelsen har ansvaret for folkeskolen og eventuelle kommunale internationale grundskoler.

På den enkelte særlige grundskole vil kommunalbestyrelsens ansvar omfatte at undervisnings- og læringsmiljøet tilgodeser elevernes faglige og sociale behov og kompetencer, undervisningens kvalitet, herunder at undervisningen står mål med folkeskolens, at det undervisende personale har de fornødne pædagogiske og faglige forudsætninger m.m. Derved tydeliggøres det, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for styringen af det særlige tilbud om grundskoleundervisning i kommunen i overensstemmelse med bestemmelserne i den kommunale styrelseslovgivning.

Der henvises til lovforslagets kapitel 5 (§§ 13-16) og § 24 samt bemærkningerne hertil for de nærmere regler om styrelsen af særlige grundskoler samt de nærmere regler om kommunalbestyrelsens styring af de særlige grundskoler.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til stk. 1

Det foreslås i § 2, *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen kan optage undervisningspligtige børn og unge med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, i særlige grundskoler.

Det foreslåede vil indebære, at der i de særlige grundskoler alene vil kunne optages elever, der har opholdstilladelse efter lov nr. 324 af 16. marts 2022 om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 3.1.1.2. for en nærmere gennemgang af reglerne om opholdstilladelse efter denne lov.

Dermed vil alle elever i de særlige grundskoler som udgangspunkt have haft deres hidtidige skolegang i det ukrainske skolesystem og således komme til undervisningen med ensartede forudsætninger både med hensyn til sprog og med hensyn til det faglige indhold, der er gennemgået på de forskellige klassetrin. Eleverne vil endvidere alle have et behov for at opretholde en tilknytning til ukrainsk sprog og kultur med henblik på deres hjemvenden til Ukraine, og dermed et fælles behov for særlige tilpasninger af den tilbudte undervisning.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 2

Det foreslås i § 2, *stk. 2*, at det er en betingelse for optagelse af elever efter stk. 1, at en særlig grundskole samlet vurderes bedst at sikre

- 1) elevens faglige og alsidige udvikling, herunder socialt, og elevens trivsel i skolens faglige og sociale fællesskaber,
- 2) elevens behov for sprogstøtte i form af undervisning i dansk som andetsprog og
- 3) elevens behov for kendskab til ukrainsk sprog og kultur med henblik på at sikre de bedst mulige forhold ved en hjemrejse til Ukraine.

Det foreslåede vil indebære, at det udover elevens opholdsgrundlag også vil være en betingelse, at elevens nærmere bestemte behov ud fra en samlet, konkret vurdering bedst tilgodeses i en særlig grundskole.

Det vil være kommunalbestyrelsens ansvar at give eleven et andet tilbud end en særlig grundskole, hvis eleven har særlige behov, der ikke kan tilgodeses i den særlige grundskole. Det kan f.eks. være elever med vidtgående behov for specialundervisning eller elever fra den russisktalende mindretal i Ukraine, som ikke ønsker at følge undervisning på ukrainsk.

Efter den foreslåede bestemmelses *nr. 1* vil vurderingen skulle inddrage hensynet til elevens faglige og alsidige udvikling, herunder socialt, og elevens trivsel i skolens faglige og sociale fællesskaber. Kriteriet svarer til kravet i folkeskolelovens § 18, stk. 2, hvorefter det påhviler skolelederen at sikre, at det undervisende personale, der er tilknyttet klassen, planlægger og tilrettelægger undervisningen, så alle elever udvikler sig fagligt og alsidigt, herunder socialt, og trives i skolens faglige og sociale fællesskaber.

Det foreslåede vil dermed indebære, at kriteriet taler for at optage en elev i en særlig grundskole, hvis den undervisning og de sociale fællesskaber, den særlige grundskole tilbyder, tilgodeser elevens behov, uanset varigheden af elevens optagelse. Dette kriterium vil således kunne tale for, at eleven fortsat kan være indskrevet i den særlige grundskole, selvom der – for det tilfælde, at lovens gyldighed forlænges efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 30 – er gået mere end to år, jf. hertil bestemmelsens nr. 2 og bemærkningerne hertil nedenfor.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at kriteriet taler imod at optage eller fastholde en elev i en særlig

grundskole, hvis den undervisning og de sociale fællesskaber, den særlige grundskole tilbyder, ikke vil kunne sikre, at eleven f.eks. udvikler sig fagligt eller socialt. Det kunne f.eks. være tilfældet, hvis eleven har faglige behov, der ikke kan imødekommes i den særlige grundskole.

Efter den foreslåede bestemmelses *nr. 2* vil vurderingen herudover skulle inddrage hensynet til elevens behov for sprogstøtte i form af undervisning i dansk som andetsprog.

Det foreslåede vil dermed indebære, at kriteriet taler for at optage en elev i en særlig grundskole, hvis eleven er tosproget og har behov for sprogstøtte, og især hvis eleven har et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte. Et barn er tosproget, hvis det har et andet modersmål end dansk og først ved kontakt med det omgivende samfund, eventuelt gennem skolens undervisning, lærer dansk. Tosprogede elever med behov for sprogstøtte vil indledningsvist skulle gives basisundervisning i dansk som andetsprog. Til sammenligning vil en elev med et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte efter de almindelige regler i folkeskoleloven kunne henvises til at modtage undervisning i en modtagelsesklasse eller lignende på en anden skole end distriktsskolen.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at kriteriet taler imod at optage eller fastholde en elev i en særlig grundskole, hvis eleven kan deltage i folkeskolens almindelige undervisning med yderligere undervisning i dansk som andetsprog, deltage i undervisningen på dansk eller hvis eleven har modtaget undervisning i en særlig grundskole, modtagelsesklasse eller tilsvarende tilbud i to år.

Det bemærkes hertil, at undervisningen på den særlige grundskole vil skulle stå mål med undervisningen i folkeskolen, og at undervisningen derfor vil skulle tilpasses elevernes niveau, således at undervisningen skifter fra basisundervisning i dansk som andetsprog over almindelig undervisning i dansk som andetsprog til undervisning i dansk i takt med udviklingen af elevernes dansksproglige færdigheder. Der vil således ikke blive tale om, at elever, der måtte fortsætte i en særlig grundskole, selvom kriteriet ikke længere er opfyldt, ikke modtager den fornødne undervisning i dansk. Der henvises til pkt. 3.2.1.2. i de almindelige bemærkninger samt lovforslagets § 4, stk. 1, og bemærkningerne hertil.

Efter den foreslåede bestemmelses *nr. 3* vil vurderingen endvidere skulle inddrage hensynet til elevens behov for kendskab til ukrainsk sprog og kultur med henblik på at sikre de bedst mulige forhold ved en hjemrejse til Ukraine.

Det foreslåede vil indebære, at kriteriet taler for at optage en elev i en særlig grundskole, hvis eleven har et ønske om at vende tilbage til Ukraine, når forholdene er til det, og derfor ønsker at bevare en tilknytning til ukrainsk sprog og kultur. I denne situation vil det kunne tale yderligere for at optage eleven i en særlig grundskole, hvis den særlige grundskole tilbyder undervisning fra det ukrainske undervisningsministerium, og dermed giver eleven forudsætninger for at kunne fortsætte i det ukrainske undervisningssystem ved tilbagevenden.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at kriteriet taler imod at optage eller fastholde en elev i en særlig grundskole, hvis eleven ikke har et ønske om at vende tilbage til Ukraine, når forholdene er til det, og derfor har behov for et tilbud, der fokuserer på elevens muligheder for at indgå i det danske samfund. Det kunne f.eks. være relevant for elever, der ikke er ukrainske statsborgere, men har haft flygtningestatus i Ukraine, og elever, der er uledsagede mindreårige.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 3

Unge udlændinge, som er under 18 år, men over den undervisningspligtige alder, undervises som ud-

gangspunkt i dansk som andetsprog i den kommunale ungdomsskole, jf. ungdomsskolelovens § 3, stk. 1, nr. 4, om undervisning særligt tilrettelagt for unge indvandrere i dansk sprog og danske samfundsforhold.

Unge over 18 år vil derimod være omfattet af målgruppen i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. Undervisningen vil kunne udbydes af f.eks. kommunale sprogcentre m.v., jf. § 10, stk. 1, i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., og den kommunale ungdomsskole, jf. ungdomsskolelovens § 3, stk. 2, nr. 4.

Efter folkeskolelovens § 3, stk. 8, kan folkeskolen, hvor geografiske eller andre særlige forhold taler derfor, tilbyde voksne at deltage i folkeskolens undervisning på 8. og 9. klassetrin.

Det fremgår af forarbejderne til folkeskolelovens § 3, stk. 8, i lovforslag nr. L 130, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 2949, at hensigten med den foreslåede affattelse af bestemmelsen var at foretage en præcisering af, hvornår det kan tilbydes voksne at deltage i folkeskolens undervisning, og at der dermed i lovteksten gives udtryk for, at det kun har været hensigten at lade et begrænset antal voksne deltage i folkeskolens undervisning på de ældste klassetrin i tilfælde, hvor der er langt til voksenundervisningstilbud.

Det foreslås i § 2, stk. 3, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde en ung under 25 år med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, som ikke er i den undervisningspligtige alder, at deltage i undervisningen i en særlige grundskole, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at det er det mest relevante undervisningstilbud for den unge.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen efter en konkret vurdering kan beslutte at lade en ung under 25 år deltage i undervisningen i den særlige grundskole.

Kommunalbestyrelsen vil ved beslutningen skulle tage hensyn til den unges behov. I denne forbindelse vil kommunalbestyrelsen skulle inddrage, om der er andre muligheder for at tilbyde den unge undervisning, samt om disse tilbud er egnede til at imødekomme den unges behov. Hensigtsmæssigheden i at henvise unge over den undervisningspligtige alder til en særlig grundskole vil således skulle afvejes i forhold til øvrige relevante tilbud, f.eks. 10. klasse, danskuddannelse til voksne udlændinge (f.eks. Danskuddannelse 2), ungdomsskolen eller en ungdomsuddannelse.

Kommunalbestyrelsen vil endvidere ved beslutningen skulle tage hensyn til de andre elever, som den unge vil komme til at modtage undervisning sammen med, da kommunalbestyrelsen også vil have en forpligtelse til at sikre disse elevers faglige, sociale og alsidige udvikling. Det er således ikke intentionen med bestemmelsen, at unge voksne skal fastholdes i et børnemiljø, ligesom de særlige grundskoler som udgangspunkt vil skulle bestå af børn, ikke voksne.

Adgangen til at optage unge voksne vil dog være videre end i folkeskolen, hvor tilbud om undervisning i folkeskolens udvidede modtagelsesklasser af voksne tosprogede alene kan ske i begrænset omfang, og kun hvis geografiske eller andre særlige forhold taler derfor, dvs. hvor der er langt til voksenundervisningstilbud. Hvis det konkret vurderes, at et grundskoletilbud er det mest relevante undervisningstilbud, vil dette således fortrinsvis skulle gives i en særlig grundskole eller i regi af ungdomsskolen.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 2, stk. 5, hvorefter en elev, som i løbet af skoleåret fylder 18 år, har ret til at fortsætte skolegangen i resten af skoleåret.

Lovforslaget ændrer ikke på retten til danskuddannelse for personer over 18 år i henhold til lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. En udlænding over 18 år, der modtager undervisning i en særlig grundskole, vil således også skulle have tilbudt undervisning efter lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.

Det bemærkes, at der vil kunne opkræves betaling for elevens deltagelse i undervisningen, jf. lovforslagets § 17, stk. 4, og bemærkningerne hertil.

Til stk. 4

Folkeskolelovens regler om undervisning i dansk som andetsprog, herunder i modtagelsesklasser, er beskrevet i pkt. 3.2.1.6. i lovforslagets almindelige bemærkninger. Det fremgår heraf, at basisundervisningen i dansk som andetsprog blandt andet kan gives i modtagelsesklasser, hvor eleverne i begyndelsen har alle eller den overvejende del af deres timer, men efterhånden får en del af deres undervisning i en almindelig klasse. Det fremgår endvidere, at undervisningen i modtagelsesklasser ophører, når eleverne vurderes at kunne deltage i den almindelige undervisning med yderligere undervisning i dansk som andetsprog, og senest efter to års forløb.

Efter folkeskolelovens § 5, stk. 7, kan børne- og undervisningsministeren i forbindelse med fastsættelse af regler om undervisning i dansk som andetsprog til tosprogede børn, jf. stk. 6, tillige fravige folkeskolelovens § 36, stk. 2 og 3, i tilfælde, hvor det ved optagelsen vurderes, at eleven har et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte, og det vurderes at være pædagogisk påkrævet at henvise eleven til en anden skole end distriktsskolen. Vurderingen skal foretages ud fra en individuel vurdering af elevens sproglige behov. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1053 af 29. juni 2016 om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog.

Det følger af bekendtgørelsens § 7, stk. 1, at tosprogede elever efter kommunalbestyrelsens beslutning kan henvises til en anden skole end distriktsskolen, hvis det ved optagelsen vurderes, at eleven har et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte i form af undervisning i dansk som andetsprog, og det vurderes at være pædagogisk påkrævet at henvise eleven til den pågældende skole.

Efter bekendtgørelsens § 7, stk. 2, kan henvisningen til en anden skole end distriktsskolen opretholdes, så længe eleven har et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 36, stk. 4, at en elev, der er optaget i en skole, har ret til at fortsætte skolegangen i denne skole, jf. dog § 3, stk. 2, og § 22, medmindre der gennemføres ændringer i kommunens skolestruktur, eller eleven overflyttes til en anden skole i medfør af § 52. Dette gælder tillige elever, der flytter til en anden bopæl under skoleforløbet.

Det er foreslået i § 2, stk. 4, at indskrivning i en særlig grundskole med forældrenes samtykke, jf. § 20, kan ophøre, når eleverne vurderes at kunne deltage i undervisningen i en almindelig klasse i folkeskolen.

Det foreslåede indebærer, at eleverne i særlige grundskoler som udgangspunkt, men ikke automatisk, vil skulle overgå til undervisning efter folkeskolelovens regler i en almindelig folkeskole, når eleverne vurderes at kunne deltage i den almindelige undervisning med yderligere undervisning i dansk som andetsprog.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at eleverne ikke automatisk vil overgå til undervisning efter folkeskolelovens regler i en almindelig folkeskole efter to års undervisning, som det er tilfældet for elever i modtagelsesklasser efter folkeskoleloven, i det tilfælde, hvor lovens gyldighed forlænges efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 30.

Overgangen til undervisning i folkeskolen vil i stedet bero på en konkret vurdering foretaget af kommunalbestyrelsen af, om eleven fortsat opfylder kriterierne for optagelse i den særlige grundskole, jf. lovforslagets § 2, stk. 2, og bemærkningerne hertil. Opfylder eleven fortsat kriterierne, vil kommunalbestyrelsen kunne undlade at tilbyde eleven at overgå til undervisning i folkeskolen.

Det vil endvidere bero på samtykke fra elevens forældre. Elevens forældre vil således kunne vælge at lade eleven fortsætte i den særlige grundskole, også selvom kommunalbestyrelsen har tilbudt eleven plads i en folkeskole, og selvom kommunalbestyrelsen måtte vurdere, at eleven ikke længere opfylder kriterierne for optagelse i en særlig grundskole.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 3, stk. 1, og reglerne om frit valg i folkeskolen, hvorefter forældre til elever i den undervisningspligtige alder vil have frit valg blandt særlige grundskoler eller ligeartede tilbud i folkeskolen i bopælskommunen eller i en anden kommune, når det kan ske inden for de rammer, kommunalbestyrelsen i skolekommunen har fastsat i henhold til § 12, eller folkeskolelovens § 36, stk. 3, og § 40, stk. 2.

Det bemærkes, at en elev, som ikke har opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, ikke vil kunne modtage undervisning i en særlig grundskole. Det betyder, at elever, hvis opholdstilladelse udløber, bortfalder eller inddrages, ikke vil kunne fortsætte i en særlig grundskole, da de herefter ikke vil opfylde betingelsen om at have opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er foredrevet fra Ukraine, jf. lovforslagets § 2, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 5

Efter folkeskolelovens § 20, stk. 6, har elever, som i løbet af skoleåret fylder 18 år, ret til at fortsætte skolegangen i resten af skoleåret.

Det er foreslået i § 2, *stk. 5*, at elever, som i løbet af skoleåret fylder 18 år, har ret til at fortsætte skolegangen i resten af skoleåret.

Det foreslåede indbærer, at elever i særlige grundskoler, der bliver 18 år i løbet af skoleåret, sidestilles med elever i folkeskolen, der bliver 18 år i løbet af skoleåret.

Dermed vil elever i særlige grundskoler, som f.eks. bliver 18 år i løbet af 9. klasse, og således ikke længere vil være undervisningspligtige, have mulighed for at afslutte deres skolegang i den særlige grundskole, i stedet for at skulle skifte til et andet undervisningstilbud.

Det bemærkes, at det foreslåede indebærer et retskrav på, at en voksen elev kan deltage i undervisningen i en særlig grundskole, og således skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 2, stk. 3, om indskrivning af elever, der ikke er omfattet af undervisningspligten. Forskellen mellem elever omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 5, og elever omfattet af lovforslagets § 2, stk. 3, vil således være, at elever omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 5, vil være blevet indskrevet i den særlige grundskole, mens de stadig var undervisningspligtige, og derfor vil fortsætte i et klassefællesskab, som de allerede var en del af.

Til stk. 6

Efter folkeskolelovens § 38, stk. 1, skal ansøgning om indskrivning af børn i folkeskolen og om optagelse af børn i skolefritidsordning indgives til kommunalbestyrelsen ved anvendelse af den digitale ansøgningsløsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives med digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 2 og 3.

Det følger af folkeskolelovens § 38, stk. 2, at hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening

efter stk. 1. Kommunalbestyrelsen bestemmer, hvordan ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Efter folkeskolelovens § 38, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen helt ekstraordinært ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare økonomiske fordele for kommunen ved at behandle ansøgningen på anden vis end digitalt.

Det fremgår endelig af folkeskolelovens § 38, stk. 4, at en digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 2, *stk. 6*, at folkeskolelovens § 38 finder anvendelse ved ansøgning om indskrivning af børn i særlige grundskoler.

Det foreslåede vil indebære, at ansøgning om indskrivning af børn i særlige grundskoler og om optagelse af børn i skolefritidsordninger ved særlige grundskoler skal indgives til kommunalbestyrelsen ved anvendelse af digital selvbetjening. Ansøgningen vil skulle indgives via den digitale selvbetjeningsløsning, som stilles til rådighed af kommunalbestyrelsen.

Ansøgninger, der ikke indgives digitalt, vil som udgangspunkt skulle afvises af kommunen.

Det følger dog af det foreslåede, at kommunen vil skulle anvise en anden måde at indgive ansøgningen på, hvis der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening. Det vil være kommunen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der vil i den forbindelse skulle lægges vægt på borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom kommunen ud fra en helhedsvurdering af borgeren må bedømme, om borgeren vil kunne foretage ansøgningen digitalt efter modtagelse af hjælp hertil.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogveskelligheder m.v., hvor hjælp eller medbetjening fra kommunens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Særlige forhold vil eksempelvis også kunne foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan ansøge om optagelse digitalt.

Det vil være en konkret vurdering, om den enkelte borger opfylder betingelserne. Det må dog antages, at det vil være relevant at foretage denne vurdering for samtlige forældre til børn, der optages i en særlig grundskole og ønsker at benytte skolefritidsordningen, da denne gruppe må antages altovervejende at have sprogveskelligheder.

Der vil endvidere kunne forekomme helt særlige situationer, hvor omstændighederne ved ansøgningen eller kommunens forhold gør, at der ikke vil kunne ansøges digitalt. Der vil eksempelvis kunne være tale om, at kommunens digitale selvbetjeningssystem ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation, herunder f.eks. optagelse i særlige grundskoler og skolefritidsordninger ved særlige grundskoler. Tilsvarende vil kommunen eksempelvis kunne anvise borgeren en anden måde at ansøge på, hvis deres selvbetjeningssystem er ude af drift.

Herudover vil kommunalbestyrelsen helt ekstraordinært kunne vælge at modtage en ansøgning på anden måde end digitalt i situationer, hvor der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for

kommunen ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt. Det vil være kommunen, der foretager denne konkrete afvejning.

Ansøgningen vil skulle anses for modtaget, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen, ligesom andre meddelelser normalt vil anses for at være tilgængelige for en myndighed på det tidspunkt, myndigheden kan behandle eller læse meddelelsen. I det omfang kommunens selvbetjeningssystem måtte være ude af drift, vil kommunen skulle stille en anden ansøgningsmåde til rådighed.

Til § 3

Til stk. 1

Efter folkeskolelovens § 36, stk. 3, har forældre krav på, at deres barn optages i en folkeskole efter eget valg i bopælskommunen eller i en anden kommune, under forudsætning af, at det kan ske inden for de rammer, kommunalbestyrelsen i skolekommunen har fastsat i henhold til folkeskolelovens § 40, stk. 2. Det samme gælder, hvis forældrene ønsker, at barnet skifter skole under skoleforløbet, herunder til distriktsskolen. Kommunalbestyrelsen kan i ganske særlige tilfælde træffe beslutning om suspension af det frie skolevalg efter 1. og 2. pkt., jf. folkeskolelovens § 40, stk. 2, nr. 4. Hvis det ikke er muligt at imødekomme alle ønsker om optagelse i en anden skole end distriktsskolen, sker optagelse efter retningslinjer fastsat af kommunalbestyrelsen i skolekommunen for, hvilke børn der skal optages først.

Det følger af folkeskolelovens § 40, stk. 2, at kommunalbestyrelsen fastlægger mål og rammer for skolernes virksomhed, samt at en række nærmere opregnede beslutninger træffes af kommunalbestyrelsen på et møde. Det gælder bl.a. beslutninger om skolestrukturen, jf. folkeskolelovens § 40, stk. 2, nr. 2, kommunens inddeling i skoledistrikter, jf. folkeskolelovens § 40, stk. 2, nr. 3, og suspension af det frie skolevalg efter folkeskolelovens § 36, stk. 3, jf. folkeskolelovens § 40, stk. 2, nr. 4.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 3, *stk. 1*, at forældre til elever i den undervisningspligtige alder har frit valg blandt særlige grundskoler i bopælskommunen eller i en anden kommune, når det kan ske inden for de rammer, kommunalbestyrelsen i skolekommunen har fastsat i henhold til § 12.

Det foreslåede vil indebære, at forældre til børn, der tilbydes undervisning i en særlig grundskole, vil have de samme muligheder for frit skolevalg, som forældre i til børn i folkeskolen.

Det betyder, at forældrene kan vælge mellem særlige grundskoler og folkeskolen i både bopælskommunen og i andre kommuner, hvis der er plads til eleven på skolen.

Forældrenes mulighed for frit skolevalg vil dog være begrænset til særlige grundskoler og ligeartede tilbud i folkeskolen. Omfanget af skoler, som forældrene har frit valg imellem, vil kunne afgrænses af kommunalbestyrelsens beslutninger efter lovforslagets § 12 om skolestrukturen for de særlige grundskoler, samt efter folkeskolelovens § 36, stk. 3, og § 40, stk. 2, om frit skolevalg og skolestrukturen i folkeskolen.

Hvis eleven ikke tidligere har modtaget undervisning i Danmark, og derfor vil skulle starte med at modtage basisundervisning i dansk som andetsprog, vil forældrene således kunne vælge mellem særlige grundskoler og tilbud i folkeskolen, der indeholder basisundervisning i dansk som andetsprog. I praksis vil dette som oftest være modtagelsesklasser eller lignende. Forældrene vil således f.eks. ikke kunne vælge distriktsskolen, hvis denne ikke giver basisundervisning i dansk som andetsprog.

Hvis eleven har modtaget undervisning i en særlig grundskole i en periode og derfor vurderes at kunne deltage i den almindelige undervisning i folkeskolen med yderligere undervisning i dansk som andet-

sprog, jf. lovforslagets § 2, stk. 4, og bemærkningerne hertil, vil forældrene kunne vælge mellem særlige grundskoler og folkeskoler, der giver undervisning i dansk som andetsprog.

Hvis eleven har modtaget undervisning i en særlig grundskole i en længere periode og derfor vurderes at kunne deltage i den almindelige undervisning i folkeskolen uden sprogstøtte, jf. lovforslagets § 2, stk. 4, vil forældrene kunne vælge mellem særlige grundskoler og folkeskoler, der underviser på og i dansk.

Det betyder endvidere, at forældrene i en situation, hvor barnet kan følge undervisningen i en folkeskole, men hvor kommunalbestyrelsen ikke tilbyder barnet at overgå til undervisning i folkeskolen, jf. lovforslagets § 2, stk. 4, og bemærkningerne hertil, vil kunne benytte sig af retten til frit skolevalg og søge om optagelse af eleven på en folkeskole, herunder en folkeskole i en anden kommune end bopælskommunen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 2

Efter folkeskolelovens § 22, stk. 1, nr. 1, kan en kommunalbestyrelse efter overenskomst med en anden kommune henvise elever til undervisning i grundskolen og 10. klasse samt specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, i en anden kommunes skoler.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 22, stk. 3, at henvisning til en anden kommunes skoler kan kun omfatte elever på 7.-10. klassetrin og elever, der skal undervises i specialklasser eller specialskoler, samt elever fra kommunens yderdistrikter, der har nærmere til nabokommunens skole.

Der henvises i denne forbindelse til § 2, nr. 5, i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L 202 af 12. maj 2022 om ændring af dagtilbudsloven, folkeskoleloven, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og lov om institutioner for forberedende grunduddannelse (Særlige pasnings- og undervisningsmuligheder af fordrevne børn og unge fra Ukraine), jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 202 som fremsat.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 2, at en kommunalbestyrelse efter overenskomst med en anden kommune kan henvise elever til undervisning efter § 2, stk. 1, ved en særlig grundskole i den anden kommune.

Det foreslåede vil indebære, at kommuner uden særlig grundskole vil kunne henvise elever omfattet af den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 2, stk. 1, til undervisning på en særlig grundskole i en anden kommune.

Adgangen vil omfatte alle elever i den undervisningspligtige alder, og vil således kunne omfatte elever på alle grundskolens klassetrin, dvs. børnehaveklassen og 1.-9. klasse. Adgangen vil derimod ikke omfatte unge under 25 år, der ikke er undervisningspligtige, jf. lovforslagets § 2, stk. 3.

Bopælskommunens henvisning af elever efter den foreslåede bestemmelse vil skulle ske efter overenskomst med skolekommunen. I forbindelse med overenskomstens indgåelse vil kommunerne bl.a. kunne tage stilling til antallet af elever, der kan modtages. Betaling for skoletilbuddet vil skulle ske efter den foreslåede bestemmelse i § 18.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Til stk. 1

Efter folkeskolelovens § 33, stk. 1, medfører undervisningspligten pligt til at deltage i undervisningen i folkeskolens grundskole eller i en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Det følger af folkeskolelovens § 3, stk. 1, at folkeskolen omfatter en 10-årig grundskole bestående af en børnehaveklasse og 1.-9. klasse samt en 1-årig 10. klasse, jf. kapitel 2 a. Undervisningen i grundskolen består af undervisning i folkeskolens fag, jf. folkeskolelovens §§ 5, 9 og 11, og obligatoriske emner, jf. folkeskolelovens § 7, samt understøttende undervisning, jf. folkeskolelovens § 16 a.

Reglerne om rammerne for forskellige skoleformer, herunder stå mål med-kravet, er beskrevet i pkt. 3.1.1., 3.2.1.1. og 3.2.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 1, at særlige grundskoler giver undervisning inden for børnehaveklasse og 1.-9. klassetrin, som står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Det foreslåede vil indebære, at særlige grundskoler giver undervisning i grundskolen, dvs. i børnehaveklassen og 1.-9. klasse. De særlige grundskoler vil derimod ikke kunne give undervisning i 10. klasse.

Undervisningen i de særlige grundskoler vil skulle stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Stå mål med-kravet er fælles for de forskellige skoleformer, der tilbyder grundskoleundervisning til elever i den undervisningspligtige alder, herunder friskoler og private grundskoler m.v., efterskoler og frie fagskoler og kommunale internationale grundskoler. Der henvises til pkt. 3.2.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger for en nærmere gennemgang.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 2

Reglerne om rammerne for forskellige skoleformer, herunder formålet med undervisningen, er beskrevet i pkt. 3.2.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 2, 1. pkt., at særlige grundskoler i samarbejde med forældrene skal give eleverne kundskaber og færdigheder, der forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere.

Den foreslåede bestemmelse svarer til første led af folkeskolens formål, jf. folkeskolelovens § 1, stk. 1, 1. pkt., og dele af formålet med kommunale internationale grundskoler, jf. § 4, stk. 2, 1. pkt., i lov om kommunale internationale grundskoler.

Det foreslåede indebærer, at de særlige grundskoler vil have til formål at sikre elevernes tilegnelse af kundskaber og færdigheder, og at de særlige grundskoler vil skulle forberede alle unge på videre uddannelse efter grundskolen. Kommuner og skoler vil således skulle have dette formål for øje ved alle beslutninger om tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen i de særlige grundskoler, og skal – hvor flere hensyn gør sig gældende – tillægge dette hensyn passende vægt.

Det følger endvidere af det foreslåede, at de særlige grundskoler vil skulle samarbejde med elevernes forældre om at nå dette mål. Dette skal derfor ses i sammenhæng med lovforslagets § 9 om underretning af hjemmet om elevens udbytte af undervisningen.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 2, 2. pkt., at skolerne efter deres formål og i hele deres virke skal forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.

Det foreslåede indebærer, at særlige grundskoler vil skulle forberede eleverne til at kunne fungere som samfundsborgere i Danmark og herunder til at erkende og respektere, at der kan være forskellige holdninger til etiske, religiøse eller politiske spørgsmål m.v., hvilket er en forudsætning for folkestyret.

Det foreslåede vil indebære, at en særlig grundskole vil skulle have det sigte med al sin undervisning og hele sit virke i øvrigt, at enhver elev udvikler sig til demokratisk medborgerskab i et samfund som det danske. Dette vil ikke alene skulle fremgå formelt af skolens formål samt slutmål og delmål m.v., men også af skolens samlede faktiske liv og virke, herunder skolens generelle elevinddragelse i og uden for undervisningen, skolens ordensregler og skolens omgangsformer – herunder mellem elever og lærere, mellem drenge og piger og mellem mandlige og kvindelige ansatte.

De særlige grundskoler vil skulle udvikle og styrke elevernes evner og lyst til som demokratiske borgere at leve i og selv bidrage til et retssamfund som det danske med frihed og folkestyre og grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 3

Reglerne om undervisningssproget i danske grundskoler er beskrevet i pkt. 3.2.1.8. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af § 31 b i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, at pasning af børn i skolealderen og undervisning af børn, unge og voksne med ophold efter denne lov kan uanset bestemmelser på Børne- og Undervisningsministeriets område foregå på engelsk eller ukrainsk med undtagelse af undervisningen i faget dansk. Endvidere kan undervisningen tilrettelægges som fjernundervisning, herunder med brug af fjernundervisning, der stilles til rådighed af det ukrainske undervisningsministerium eller andre ukrainske aktører.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 3, at undervisningssproget i særlige grundskoler efter kommunalbestyrelsens bestemmelse er dansk, engelsk eller ukrainsk. Undervisningen skal lede frem mod afholdelse af prøver, jf. § 8, på dansk. I faget dansk er undervisningssproget dansk.

Det foreslåede vil indebære, at reglen i § 31 b i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine præciseres i lyset af de særlige grundskolers forhold.

Det foreslåede indebærer således en præcisering af, at det er kommunalbestyrelsen, der vil skulle beslutte, hvilke undervisningssprog der anvendes på de særlige grundskoler. Kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte at anvende et eller flere af de nævnte undervisningssprog. Kommunalbestyrelsens kompetence vil kunne delegeres til et udvalg under kommunalbestyrelsen, den kommunale forvaltning, herunder skolelederen, og til forældrerådet, hvis kommunalbestyrelsen måtte træffe beslutning om helt eller delvis at henlægge sine beføjelser efter denne lov til forældrerådet efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 13, stk. 8.

Det foreslåede vil endvidere indebære en præcisering af, at undervisningen i de særlige grundskoler kan gennemføres på både dansk, engelsk og ukrainsk, bortset fra undervisningen i dansk. Dermed gives en fuldstændig opregning af de tilladte undervisningssprog. Herudover vil elevernes øvrige sprogkompetencer som hidtil kunne nyttiggøres i undervisningen.

Det foreslåede indebærer herudover en præcisering af, at undervisningen i faget dansk altid vil skulle foregå på dansk. Deraf følger også, at undervisningen i faget dansk som andetsprog vil være omfattet af hovedreglen om, at undervisningen kan gennemføres på både dansk, engelsk og ukrainsk.

Det foreslåede indebærer endelig, at undervisningen altid vil skulle lede frem mod afholdelse af folkeskolens prøver på dansk. Den foreslåede prøveordning er beskrevet i lovforslagets § 8 og bemærkningerne hertil.

Det bemærkes, at muligheden for at give undervisningen på både dansk, engelsk og ukrainsk vil give mulighed for at benytte undervisningsmaterialer på f.eks. ukrainsk. Forslaget skal derfor ses i sammenhæng med lovforslagets § 5, stk. 2, hvorefter kommunalbestyrelsen kan beslutte, at dele af undervisningen, herunder i hele fagområder fra folkeskolens fagkreds bortset fra faget dansk, kan tilrettelægges ved brug af undervisningsmateriale, herunder virtuel undervisning, der stilles til rådighed af de ukrainske undervisningsmyndigheder.

Udvidelsen af undervisningssprogene giver endvidere mulighed for at benytte undervisere, der ikke taler dansk, i alle fag bortset fra dansk. Forslaget vil derfor også skulle ses i sammenhæng med lovforslagets § 12, stk. 3, hvorefter undervisningen vil kunne varetages af personale, der behersker dansk, engelsk eller ukrainsk i skrift og tale.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 4

Det følger af folkeskolelovens § 17, stk. 1, at elevtallet i grundskolens klasser normalt ikke ved skoleårets begyndelse må overstige 28. Kommunalbestyrelsen kan dog i særlige tilfælde tillade et højere elevtal i grundskolens klasser, dog ikke over 30.

Efter folkeskolelovens § 5, stk. 6, 5. pkt., kan børne- og undervisningsministeren fravige stk. 1-3, §§ 7 og 7 a, § 13, stk. 3, § 14, og § 14 b, stk. 2, 1. pkt., i forbindelse med fastsættelse af regler om undervisning i dansk som andetsprog og modersmålsundervisning. Denne bemyndigelse er udmøntet i § 4, stk. 3-4 og 6, i bekendtgørelse nr. 1053 af 29. juni 2016 om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog, således at der inden for rammerne af folkeskolelovens § 17, stk. 1, er fastsat bestemmelser om et lavere elevtal i undervisningen i dansk som andetsprog.

Det følger således af bekendtgørelsens § 4, stk. 3, at elevtallet i modtagelsesklasser ikke må overstige 12 ved skoleårets begyndelse, medmindre klassen undervises af to lærere eller andet undervisende personale i fællesskab, jf. dog stk. 4. Det skal tilstræbes, at elevtallet ikke i løbet af skoleåret kommer til at overstige 12.

Det fremgår endvidere af bekendtgørelsens § 4, stk. 4, at kommunalbestyrelsen kan godkende, at elevtallet i modtagelsesklasser kan være på op til 15 elever ved skoleårets begyndelse, hvis det vurderes at være pædagogisk forsvarligt i forhold til undervisningens kvalitet. Hvis eleverne har overvejende samme sproglige behov og øvrige forudsætninger, kan kommunalbestyrelsen godkende et elevtal på op til 18 elever ved skoleårets begyndelse. Det skal tilstræbes, at elevtallet, jf. 1. og 2. pkt., ikke bliver højere i løbet af skoleåret.

Efter bekendtgørelsens § 4, stk. 6, må elevtallet på særlige hold i henhold til bekendtgørelsens stk. 2, nr. 2, ikke overstige syv.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 4, at børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om elevtallet i særlige grundskolers klasser.

Det foreslåede vil indebære, at børne- og undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte elevtallet for de særlige grundskoler – også betegnet klasseloftet.

Bemyndigelsen vil blive udmøntet således, at klasseloftet vil skulle svare til det klasseloft, der gælder for

modtagelsesklasser, der alene modtager elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Det forventes derfor, at klasseloftet vil blive på op til 18 elever ved skoleårets begyndelse, da eleverne vil have overvejende samme sproglige behov og øvrige forudsætninger.

I det omfang, der måtte blive behov for at ændre klasseloftet, vil dette skulle ske efter aftale med aftalekredsen bag nærværende lovforslag, jf. pkt. 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 5

Til stk. 1

Reglerne om mål for og indhold af undervisningen i danske grundskoler er beskrevet i pkt. 3.2.1.3. og 3.2.1.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 5, *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen kan fastsætte slutmål og delmål for de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, og for folkeskolens obligatoriske emner, jf. dog stk. 4.

Det foreslåede vil indebære, at der vil skulle tages stilling til slutmålene for den undervisning, de særlige grundskoler gennemfører. Slutmålene vil have karakter af undervisningsmæssige pejlemærker for, hvilke kundskaber og færdigheder undervisningen leder eleverne frem mod inden for det enkelte fag/fagområde eller emne. Slutmålene vil kunne fastsættes for de enkelte fag, som den særlige grundskole underviser i, eller for flere fag under ét, hvis den særlige grundskole har tilrettelagt tværfaglig undervisning.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at der vil skulle tages stilling til delmålene for den undervisning, de særlige grundskoler gennemfører. Delmålene vil skulle beskrive mål for undervisningen på bestemte tidspunkter i undervisningsforløbet for de enkelte fag/fagområder og emner. Delmålene vil skulle indeholde en beskrivelse af, hvilke kundskaber og færdigheder den særlige grundskoles undervisning leder eleverne frem mod inden for det enkelte fag/fagområde eller emne på det tidspunkt, som delmålet er fastsat for. Fastsættelsen af tidspunkterne for delmålene vil kunne variere fra fag til fag, men for alle fag/fagområder og obligatoriske emner vil der skulle være formuleret delmål flere gange i undervisningsforløbet. Der vil således f.eks. kunne fastsættes delmål for faget matematik for hvert eller hvertandet år, og for andre fag fastsættes delmål for henholdsvis indskolingen (børnehaveklassen og 1.-3. klasse), mellemtrinnet (4.-6. klasse) og udskolingen (7.-9. klasse).

Fastsættelsen af slutmål og delmål vil skulle ske for de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, og for folkeskolens obligatoriske emner. Det vil således afhænge af, hvordan undervisningen inddeles i fag/fagområder og emner på den enkelte særlige grundskole, hvilke fagområder m.v. der skal udarbejdes slutmål og delmål for.

Beslutningen om inddelingen af undervisningen i fag/fagområder og emner, samt om slutmål og delmål herfor, træffes af kommunalbestyrelsen, men kan delegeres til et udvalg under kommunalbestyrelsen eller den kommunale forvaltning, herunder skolelederen.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 4, stk. 1, hvorefter undervisningen skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Det vil derfor være en forudsætning, at de opstillede slutmål og delmål står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Fastsætter kommunalbestyrelsen ikke slutmål og delmål for undervisningen i fag/fagområder, eller fast-

sætter kommunalbestyrelsen slutmål og delmål, der ikke lever op til stå mål med-kravet, vil folkeskolens regler om formål, kompetencemål og færdigheds- og vidensområder for folkeskolens fag og emner (Fælles Mål) finde anvendelse, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 5, stk. 4.

Det bemærkes, at i det omfang der ikke fastsættes slutmål og delmål, vil folkeskolens Fælles Mål finde anvendelse, jf. lovforslagets § 5, stk. 4, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 2

Reglerne om undervisningssproget m.v. fra andre lande er beskrevet i pkt. 3.2.1.8. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 5, stk. 2, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at dele af undervisningen, herunder i hele fagområder fra folkeskolens fagkreds bortset fra faget dansk, kan tilrettelægges ved brug af undervisningsmateriale og virtuel undervisning, der stilles til rådighed af de ukrainske undervisningsmyndigheder.

Det foreslåede vil indebære, at der kan anvendes undervisningsmaterialer, der stilles til rådighed af de ukrainske undervisningsmyndigheder, selvom kommunalbestyrelsen og skolelederen på den særlige grundskole ikke personligt har forudsætningerne for at vurdere, om materialet svarer til, hvad der normalt benyttes i danske grundskoler i de pågældende fag/fagområder. Der vil endvidere kunne anvendes virtuel undervisning, der stilles til rådighed af de ukrainske undervisningsmyndigheder, selvom kommunalbestyrelsen og skolelederen på den særlige grundskole ikke personligt har forudsætningerne for at vurdere, om undervisningen svarer til, hvad der normalt gives i danske grundskoler i de pågældende fag/fagområder. Det vil være forventningen, at skolelederen gennem personale med de fornødne sprogfærdigheder, jf. hertil lovforslagets § 12, stk. 1, 2. pkt., sætter sig ind i, hvad der undervises i, således at det er muligt at tilrettelægge den samlede undervisning af eleverne, så denne står mål med undervisningen i folkeskolen.

Den foreslåede ordning vil således indebære, at eleverne i særlige grundskoler vil kunne modtage undervisning i alle andre fag end dansk ved brug af virtuel undervisning, der stilles til rådighed af de ukrainske myndigheder. Dermed vil eleverne få mulighed for at bevare en stærk tilknytning til ukrainsk sprog og kultur, samt fortsætte deres faglige progression i overensstemmelse med kravene hertil i den ukrainske grundskole.

Beslutning om brug af ukrainsk undervisningsmateriale vil skulle træffes lokalt ud fra en saglig vurdering af, hvordan der i overensstemmelse med lokale prioriteringer, ønsker og behov bedst kan tilrettelægges et tilbud med henblik på at nå målene for undervisningen. Dette indebærer blandt andet, at kommunen ikke vil kunne henvise børn og unge til særlige grundskoler, såfremt det vurderes, at de ikke vil drage fordel af mulighederne for undervisning på engelsk og ukrainsk eller af brugen af ukrainsk undervisningsmateriale.

EU Kommissionen har samlet virtuelt undervisningsmateriale m.v. fra the Ukrainian Ministry of Education and Science på hjemmesiden [SchoolEducationGateway.eu](https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/latest/news/online-ed-resources-ua.htm) (<https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/latest/news/online-ed-resources-ua.htm>). Siden henviser til Ukraines [National Online School](https://lms.e-school.net.ua/guide) (<https://lms.e-school.net.ua/guide>), som indeholder undervisningstimer i alle grundskolens fag. Materialet på hjemmesiden er målrettet elever på 5.-11. klassetrin, svarende til mellemtrinnet, udskoling og dele af ungdomsuddannelserne. Derudover har Europarådet en oversigt over tilgængeligt virtuelt materiale på ukrainsk på hjemmesiden [coe.int](https://www.coe.int/en/web/children/-/resources-supporting-ukrainian-children-s-right-to-education) (<https://www.coe.int/en/web/children/-/resources-supporting-ukrainian-children-s-right-to-education>).

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 3

Reglerne om mål for og indhold af undervisningen i danske grundskoler er beskrevet i pkt. 3.2.1.1. og 3.2.1.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 5, *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen udarbejder læseplaner for de fagområder og emner, der er nævnt i stk. 1. Læseplanerne skal angive udviklingen hen mod slutmålene og beskrive på hvilke klasse- eller alderstrin, der arbejdes med de forskellige fagområder og emner, samt beskrive, hvorledes det samlede undervisningstilbud giver mulighed for alsidig personlig udvikling.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle udarbejde læseplaner for de fagområder og emner, der er nævnt i lovforslagets § 5, stk. 1. Udarbejdelsen af læseplaner vil kunne delegeres til et udvalg under kommunalbestyrelsen eller den kommunale forvaltning, herunder skolelederen.

Læseplanerne vil skulle angive udviklingen hen mod slutmålene, beskrive på hvilke klasse- eller alderstrin, der arbejdes med de forskellige fagområder og emner, samt beskrive, hvorledes det samlede undervisningstilbud giver mulighed for alsidig personlig udvikling.

Hvor et slutmål vil være den særlige grundskoles undervisningsmæssige pejlemærke, vil en læseplan være beskrivelsen af, hvordan slutmålene nås – herunder angivelse af undervisningens progression hen imod slutmålene. Herudover vil læseplanerne skulle indeholde en beskrivelse af blandt andet, hvad der arbejdes med på de enkelte klasse- eller alderstrin, samt hvilke arbejdsmetoder der anvendes, og hvilke undervisningsmaterialer der benyttes.

Som et led i udarbejdelsen af læseplanen vil det skulle beskrives, hvorledes det samlede undervisningstilbud giver mulighed for elevens alsidige personlige udvikling, herunder elevens åndelige, intellektuelle, musiske, fysiske og sociale udvikling.

Læseplanerne vil skulle anvendes som et redskab i undervisernes samarbejde om fag og tværfaglige forløb frem mod slutmålene for de enkelte fag, med henblik på at understøtte den enkelte elevs udvikling og behov.

Det bemærkes, at i det omfang en særlig grundskole ikke har ændret på inddelingen af fagene og de obligatoriske emner i folkeskolens fagrække, jf. lovforslagets § 5, stk. 1, og således omfattes af lovforslagets § 5, stk. 4, vil skolen kunne anvende de vejledende læseplaner, som børne- og undervisningsministeren udsender efter folkeskolelovens § 10, stk. 3, 4. pkt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 4

Reglerne om mål for og indhold af undervisningen i danske grundskoler er beskrevet i pkt. 3.2.1.1. og 3.2.1.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 5, *stk. 4*, at i det omfang kommunalbestyrelsen ikke har fastsat slutmål og delmål, jf. stk. 1, gælder folkeskolens regler om formål, kompetencemål og færdigheds- og vidensområder for folkeskolens fag og emner (Fælles Mål).

Det foreslåede vil indebære, at de mål for undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner, der følger af folkeskoleloven, vil finde anvendelse, hvis kommunalbestyrelsen ikke udnytter muligheden for at fastsætte andre slutmål og delmål efter lovforslagets § 5, stk. 1. Dette vil samtidig indebære, at den særlige grundskole vil skulle følge folkeskolens fagrække i undervisningen.

Det bemærkes, at målene for undervisningen i folkeskolen omfatter folkeskolens formål, jf. folkeskolelovens § 1, samt kompetencemål og færdigheds- og vidensområder for folkeskolens fag og emner (Fælles Mål), jf. folkeskolelovens § 10 og regler udstedt med hjemmel heri. Folkeskolens Fælles Mål fastsætter nationale mål for, hvad eleverne skal lære i børnehaveklassen samt i fag og emner i 1.-9. klasse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 5

Reglerne om mål for og indhold af undervisningen i danske grundskoler er beskrevet i pkt. 3.2.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 5, *stk. 5*, at elevernes deltagelse i undervisningen på en folkeskole kan træde i stedet for undervisning i den særlige grundskole.

Det foreslåede vil indebære, at undervisning, som en elev ved en særlig grundskole deltager i på en folkeskolen, kan indgå ved opgørelsen af undervisningstiden og det undervisningsindhold, som eleven har gennemgået. Dermed vil elevens deltagelse i f.eks. undervisning i faget håndværk og design på en folkeskole kunne træde i stedet for elevens deltagelse i undervisning i håndværk og design på den særlige grundskole. Ordningen vil også kunne benyttes til at tilbyde eleverne undervisning i faget dansk på en folkeskole, når eleverne ikke længere har behov for at modtage undervisning i dansk som andetsprog, så den særlige grundskole ikke behøver at have egne undervisere, der kan undervise i faget dansk.

Den foreslåede ordning vil endvidere give de særlige grundskoler mulighed for at lade eleverne deltage i undervisningen i folkeskolen i større og større omfang i takt med, at eleverne bliver i stand til at følge undervisningen på dansk. Dermed vil der kunne tilbydes eleverne den samme interaktion mellem undervisning i et særligt tilbud til tosprogede elever og den almindelige undervisning, som for elever i folkeskolens modtagelsesklasser, hvor eleverne i begyndelsen har alle eller en del af deres timer i modtagelsesklassen og efterhånden får en del af deres undervisning i en almindelig klasse, jf. § 4, stk. 2, nr. 1, i bekendtgørelse om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 6

Til stk. 1

Reglerne om særligt tilrettelagt undervisning, herunder specialundervisning og specialpædagogisk støtte m.v., er beskrevet i pkt. 3.2.1.5. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 6, *stk. 1*, at der i særlige grundskoler kan gives

- 1) specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand,
- 2) supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, der har brug for støtte, og som ikke kan understøttes alene ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse m.v.,
- 3) personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen, og
- 4) undervisning til elever, der gennem længere tid på grund af sygdom eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil have mulighed for at oprette specialundervisningstilbud m.v., i særlige grundskoler. Kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte at specialundervisning m.v. gives i allerede eksisterende tilbud i kommunen, såfremt kommunalbestyrelsen vurderer, at det bedst imødekommer børnenes behov og det samlede kommunale skolevæsen.

Kommunalbestyrelsen vil kunne vælge kun at tilbyde enkelte dele af de foreslåede tilbud. Kommunalbestyrelsen vil f.eks. kunne vælge, at en særlig grundskole giver supplerende undervisning og anden faglig støtte samt personlig assistance, men ikke specialundervisning og specialpædagogisk støtte samt sygeundervisning.

Hvis kommunalbestyrelsen beslutter, at de særlige grundskoler ikke skal give undervisning efter den foreslåede bestemmelse, vil det være kommunalbestyrelsens ansvar at give elever med disse behov et andet tilbud end den særlige grundskole, så eleven modtager et grundskoletilbud, der kan tilgodese elevens behov.

Elever i særlige grundskoler vil således skulle have samme adgang til specialundervisning m.v. som andre elever i kommunen. Kommunalbestyrelsen vil derfor være forpligtet til at visitere elever i målgruppen for særlige grundskoler til specialundervisningstilbud m.v., hvis elevens behov eller udvikling kræver det.

Det foreslåede i bestemmelsens *nr. 1* vil indebære, at særlige grundskoler vil kunne give specialundervisning og specialpædagogisk bistand til elever, der har brug for støtte, som ikke alene kan understøttes ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse m.v.

Specialundervisning vil være undervisning i specialskoler og specialklasser samt undervisning i den almindelige klasse, hvor eleven får støtte i mindst 9 timer. Børn med omfattende behov for specialpædagogiske støtte på grund af svære fysiske eller psykiske handicap vil skulle henvises til specialundervisning.

Specialpædagogisk bistand vil kunne omfatte foranstaltninger, som er nødvendige for elevernes deltagelse i undervisningen, eller som medvirker til at fremme formålet med undervisningen for eleven.

Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (specialpædagogisk bistand) til elever i særlige grundskoler vil kunne omfatte specialpædagogisk rådgivning til forældre, lærere eller andre, hvis indsats har væsentlig betydning for elevens udvikling. Den vil endvidere kunne omfatte særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler, som er nødvendige i forbindelse med undervisningen af eleven. Derudover vil den kunne omfatte undervisning i fag/fagområder, der tilrettelægges under særlig hensyntagen til elevens indlæringsforudsætninger. For elever i børnehaveklassen vil specialpædagogisk bistand omfatte undervisning og træning, der tilrettelægges efter elevens særlige behov. Specialpædagogisk bistand vil også kunne omfatte undervisning og træning i funktionsmåder og arbejdsmetoder, der tager sigte på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder. Det vil også kunne være personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen, eller det vil kunne være særligt tilrettelagte aktiviteter, der kan gives i tilslutning til elevens specialundervisning.

Det bemærkes, at de særlige grundskoler vil være omfattet af bekendtgørelsen om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, hvis kommunalbestyrelsen vælger at tilbyde specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på den særlige grundskole, jf. hertil den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 6, stk. 2. Henvisning til specialundervisning og specialpædagogisk bistand vil således kræve en pædagogisk-psykologisk rådgivning og skulle ske efter samråd med eleven og forældrene.

Det foreslåede i bestemmelsens *nr. 2* vil indebære, at særlige grundskoler vil kunne give supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, der har brug for støtte og ikke kan understøttes alene ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse m.v.

Den foreslåede bestemmelse har til hensigt at sikre, at børn med særlige behov så vidt muligt ikke

udskilles til særlige undervisningstilbud, men undervises sammen med deres kammerater i den almene undervisning. Det vil skulle ske med nødvendig støtte og hjælpemidler.

Supplerende undervisning vil være undervisning, som eleven modtager ud over den almindelige undervisning, og vil ofte være særskilt tilrettelagt for den enkelte elev. Det vil eksempelvis kunne være til elever, der har skiftet skole, eller som af gyldig grund ikke har kunnet følge undervisningen gennem længere tid eller eleverelever, der f.eks. er ordblinde og har brug for støtte i længere tid.

Anden faglig støtte vil eksempelvis kunne være tolærerordninger og undervisningsassistenter i klassen, som både kan støtte det enkelte barn og klassen som helhed. Der vil kunne være tale om særlige initiativer over for elever med læsevanskeligheder, der vil kunne have brug for længerevarende støtte.

Det foreslåede vil indebære, at en elev vil skulle tilbydes supplerende undervisning eller anden faglig støtte, hvis eleven har brug for støtte og ikke alene kan understøttes af undervisningsdifferentiering og holddannelse.

Undervisningsdifferentiering vil i denne forbindelse være, at undervisningen tilrettelægges på forskellige måder for at tage hensyn til elevens faglige niveau, læringsstile og/eller sociale forudsætninger for at understøtte, at eleven kan begå sig i det almene skoletilbud.

Holddannelse vil i denne forbindelse være, at eleverne tages ud i mindre hold i løbet af en skoledag, hvor eleverne modtager en mere målrettet undervisning, men fortsat vil gå i det almene skoletilbud.

Det foreslåede vil kunne iværksættes uden inddragelse af pædagogisk-psykologisk rådgivning.

Det foreslåede i bestemmelsens nr. 3 vil indebære, at særlige grundskoler vil kunne give personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen.

Det foreslåede vil indebære, at eleverne vil skulle have de nødvendige undervisningsmidler og tekniske hjælpemidler stillet gratis til rådighed, sådan at de kan bruge dem i både skolen og fritiden. Skolen vil skulle sørge for, at den enkelte elev bliver instrueret i at bruge hjælpemidlet, f.eks. hjælp til at downloade software til it-rygsække. Det vil også kunne være personlig assistance til børn med fysiske handicap, hvor barnet har brug for en personlig hjælper i diverse praktiske situationer.

Det foreslåede i bestemmelsens nr. 4 vil indebære, at særlige grundskoler vil kunne give undervisning til elever, der er syge i længere tid.

Sygeundervisning vil skulle iværksættes senest 3 uger (15 skoledage) efter eleven sidst deltog i undervisning ved at rette henvendelse til elevens forældre. Ved hyppige kortvarige forsømmelser, herunder fravær på grund af kronisk sygdom, der tilsammen har haft en varighed på 3 uger, vil skolen skulle træffe foranstaltninger til iværksættelse af sygeundervisningen.

Udgifterne til sygeundervisningen vil med det foreslåede påhvile kommunalbestyrelsen.

Formålet med det foreslåede vil være at give eleverne de bedste forudsætninger for at kunne vende tilbage til undervisningen på de klassetrin, som de tilhører. Undervisningen vil derfor skulle svare til den undervisning, som eleverne ville have modtaget i deres skole.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 2

Reglerne om særligt tilrettelagt undervisning, herunder specialundervisning og specialpædagogisk støtte m.v., er beskrevet i pkt. 3.2.1.5. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Efter folkeskolelovens § 51, stk. 3, kan afgørelser om henvisning eller afslag på henvisning til specialundervisning i henhold til § 21, stk. 1, samt afgørelse om tilbagekalde en henvisning kan inden 4 uger fra afgørelsen meddelelse af forældrene, jf. § 54, stk. 1, indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning, jf. § 51 a. Det samme gælder for afgørelser om henvisning, afslag på henvisning eller tilbagekaldelse af henvisning til specialskoler og specialklasser, jf. § 20, stk. 2.

Det følger af folkeskolelovens § 51, stk. 4, at afgørelser om det nærmere indhold af foranstaltningen på specialskoler eller i specialklasser inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene, jf. § 54, stk. 1, kan indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning, jf. § 51 a.

Efter § 51, stk. 5, i folkeskoleloven gælder bestemmelsen i stk. 3, 1. pkt., og stk. 4 tilsvarende for afgørelser vedrørende elever, hvis undervisning kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 3, stk. 2, og § 16, stk. 4. Afgørelser om supplerende undervisning og anden faglig støtte, jf. § 5, stk. 5, til elever i børnehaveklasse og i 1.-3. klasse, der har mindre end 18 undervisningstimer ugentligt, kan indbringes for klagenævnet, hvis elevens undervisning kun kan gennemføres med denne støtte i den overvejende del af undervisningstiden.

Folkeskolelovens § 51 a regulerer Klagenævnet for Specialundervisning og indeholder regler om nedsættelse, sammensætning, beskikkelse af formand og medlemmer af nævnet og sekretariatsbetjening samt bemyndigelse til børne- og undervisningsministeren kan fastsætte nævnets forretningsorden.

Efter folkeskolelovens § 51 b, stk. 1, skal klage til Klagenævnet for Specialundervisning, jf. § 51, stk. 3-5, 8 og 9, indgives til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Den myndighed, der har truffet afgørelsen, vurderer, om der er grundlag for at give klager helt eller delvis medhold. Det følger af folkeskolelovens § 51 b, stk. 2, at giver den myndighed, som har truffet afgørelsen, ikke klageren medhold, sender myndigheden klagen og begrundelsen for afgørelsen og genvurderingen videre til Klagenævnet for Specialundervisning. Efter § 51 b, stk. 3, kan børne- og undervisningsministeren fastsætte nærmere regler om behandlingen af klagesager, herunder regler om tidsfrister for genvurdering og videresendelse af klager.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 6, stk. 2, at folkeskolelovens § 3, stk. 2 og 3, § 3 a, § 5, stk. 5, § 12, stk. 2, § 23, § 51, stk. 3-5, § 51 a og § 51 b samt regler fastsat i henhold hertil finder tilsvarende anvendelse for elever i særlige grundskoler.

Det foreslåede vil indebære, at følgende bestemmelser i folkeskoleloven vil finde tilsvarende anvendelse for de særlige grundskoler, i det omfang kommunalbestyrelsen har besluttet, at oprette tilbud efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 6, stk. 1:

- § 3, stk. 2, om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og de regler, der er fastsat herom efter folkeskolelovens § 3, stk. 3.
- § 3 a og § 5, stk. 5, om supplerende undervisning eller anden faglig støtte.
- § 3 a om personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen.
- § 12, stk. 2, om at henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, sker efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.
- § 23 om sygeundervisning og de regler, der er fastsat herom efter bestemmelsens stk. 3.
- § 51, stk. 3-5, § 51 a og § 51 b om klage til Klagenævnet for Specialundervisning.

Det foreslåede har til hensigt at give elever på særlige grundskoler samme retstilling som elever på folkeskoler for så vidt angår specialundervisning og specialpædagogisk bistand m.v., herunder adgangen til at klage over afgørelser.

Det foreslåede vil således indebære, at i det omfang kommunalbestyrelsen efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 6, stk. 1, har besluttet, at den særlige grundskole skal tilbyde f.eks. specialundervisning og specialpædagogisk støtte, vil skolen skulle overholde de samme regler om specialundervisning og specialpædagogisk støtte som folkeskolen.

Det foreslåede vil således indebære, at kommunens pædagogisk-psykologisk rådgivning vil have pligt til at betjene elever på særlige grundskoler.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at der gives adgang til at klage over kommunalbestyrelsens afgørelser om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Forældre vil kunne klage over skolelederens eller kommunens afgørelser om specialskole, specialklasse, støtte i mindst 9 timer (på 60 minutter) om ugen i en almindelig klasse og anden specialpædagogiske bistand.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 3

Efter folkeskolelovens § 7, stk. 2, skal undervisning i uddannelse og job tilrettelægges i samarbejde med den ungeindsats, som kommunalbestyrelsen har etableret efter kapitel 1 d i lov om kommunal indsats for unge under 25 år.

Efter § 7 a, stk. 1, skal elever deltage i introduktionskurser til ungdomsuddannelse, jf. lov om kommunal indsats for unge under 25 år. Det følger af § 7 a, stk. 2, at den ungeindsats, som kommunalbestyrelsen har etableret efter kapitel 1 d i lov om kommunal indsats for unge under 25 år, og skolens leder iværksætter fra 8. klasse en målrettet indsats for elever, der er vurderet ikke-uddannelsesparate, jf. lov om kommunal indsats for unge under 25 år. I 9. klasse deltager elever i brobygning, idet omfang lov om kommunal indsats for unge under 25 år fastsætter dette. Den målrettede vejledningsindsats og brobygning sker efter lov om kommunal indsats for unge under 25 år.

Det bemærkes, at der med § 1, nr. 5, i lovforslag nr. L 174, som blev fremsat den 27. april 2022, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 174 som fremsat, side 1, er stillet forslag om, at i § 7 a, stk. 2, 1. pkt., ændres »ikkeuddannelsesparate« til: »parate til andre uddannelsesaktiviteter m.v. end gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser«.

Efter § 3, stk. 5, i lov om friskoler og private grundskoler kan friskoler og private grundskoler tilbyde sine elever vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv.

Efter § 1, stk. 1, i lov om kommunal indsats for unge under 25 år skal vejledning efter denne lovs kapitel 1 bidrage til, at valg af uddannelse og erhverv bliver til størst mulig gavn for den enkelte og for samfundet, herunder at alle gennemfører en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Det fremgår af § 4, stk. 1, i lov om kommunal indsats for unge under 25 år, at kommunalbestyrelsen, hvis den anmodes derom af en friskole eller en privat grundskole, der ligger i kommunen, skal sørge for, at der gives vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv til skolens elever fra og med 7. klasse eller tilsvarende. Efter lovens § 4, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen, hvis den anmodes derom af en efterskole eller en fri fagskole, der ligger i kommunen, søge at indgå aftale med skolen om, at der gives vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv til skolens elever, jf. lov om efterskoler og frie fagskoler. Aftalen skal omfatte aftale om skolens betaling af kommunens omkostninger i forbindelse med vejledningen. Efter lovens § 4, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen endvidere indgå aftale med en folkehøjskole om at yde vejledning til elever på skolen. Det følger af lovens § 4, stk. 4, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om vejledningen efter denne bestemmelse.

Efter § 10 b, stk. 1, i lov om kommunal indsats for unge under 25 år skal elever i folkeskolens 8. klasse og i den kommunale ungdomsskoles heltidsundervisning på tilsvarende klassetrin ved introduktionskurser til ungdomsuddannelser forberedes på valget af ungdomsuddannelse efter 9. eller 10. klasse. Introduktionskurser kan tillige tilbydes 8. classes elever i andre skoleformer.

Det følger endvidere af § 10 c, stk. 1, i lov om kommunal indsats for unge under 25 år, at elever i folkeskolen og den kommunale ungdomsskoles heltidsundervisning, som er vurderet ikkeuddannelsesparate, eller som har behov for afklaring af uddannelsesvalg, kan tilbydes brobygning i 9. klasse. Brobygning kan endvidere tilbydes elever i 9. klasse i andre skoleformer, når lederen af elevens skole i samråd med kommunalbestyrelsen vurderer, at det vil gavne elevers mulighed for fortsat uddannelse.

Det foreslås i § 6, stk. 3, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde elever på 7.-9. klasse vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv efter lov om kommunal indsats for unge under 25 år.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen kan give eleverne på særlige grundskoler vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv efter lov om kommunal indsats for unge under 25 år, herunder introduktionskurser, brobygning, uddannelsesparathedsvurderinger og målgruppevurderinger m.v. Det vil endvidere indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne lave uddannelsesplaner for unge, som vil have et behov for en målrettet indsats for at komme videre i uddannelsessystemet og den vil kunne tilpasses de unges behov.

Det foreslåede vil derudover betyde, at kommunalbestyrelsen ikke er forpligtet til at give denne vejledning om ungdomsuddannelse og erhverv til elever i de særlige grundskoler. Det skal ses i sammenhæng med, at elevgruppen, jf. § 2, stk. 2, på de særlige grundskoler vil kunne have andre behov, herunder hvis de har planlagt deres hjemvenden til Ukraine, eller på grund af behovet for at opretholde en tilknytning til ukrainsk sprog og kultur med henblik på deres hjemvenden til Ukraine, og dermed et fælles behov for særlige tilpasninger af den tilbudte undervisning.

Til § 7

Til stk. 1

Efter folkeskolelovens § 16 c, stk. 1, kan dele af undervisningen organiseres og tilrettelægges som ekskursioner uden overnatning eller som lejrskoler med overnatning. Det følger endvidere af folkeskolelovens § 16 c, stk. 2, at skolerejser med overnatning kan anvendes som et alternativ til den almindelige undervisning.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 1, at dele af undervisningen kan organiseres og tilrettelægges som ekskursioner uden overnatning eller som lejrskoler med overnatning. Skolerejser med overnatning kan anvendes som et alternativ til den almindelige undervisning.

Det foreslåede har til hensigt at bidrage til, at de særlige grundskoler får de samme muligheder for at tilrettelægge undervisningen på andre måder end ved klasserumsundervisning, som folkeskoler har.

De særlige grundskoler vil dermed få de samme muligheder for rejseaktiviteter, herunder ekskursioner og lejrskoler, hvor der er mødepligt for eleverne, og skolerejser, der er frivillige for eleverne.

Ekskursioner vil omfatte udflugter og dagsrejser uden overnatning, hvor eleverne f.eks. besøger museer, teatre, udstillinger, virksomheder eller lignende, hvor aktiviteterne indgår i elevernes undervisning.

Lejrskoler vil omfatte rejser med overnatning, herunder f.eks. sprog- eller udvekslingsrejser arrangeret for hele klasser eller hold, i hvis undervisning arrangementet indgår som et integreret led.

Der vil derfor være almindelig mødepligt for eleverne til ekskursioner og lejrskoler. I særlige tilfælde vil en skoleleder dog kunne imødekomme en ansøgning om, at en elev ikke deltager. I så fald vil skolen skulle tilrettelægge anden undervisning for eleven i perioden.

Skolerejser vil være et skolebaseret alternativ til den almindelige undervisning. Formålet med rejsen vil således skulle ligge inden for den særlige grundskoles rammer, uden at være en integreret del af den almindelige klasse- eller holdbaserede undervisning. Elevernes deltagelse vil således ikke være en nødvendig forudsætning for at kunne følge den løbende undervisning. Som eksempler kan nævnes en rejse for skolens kor til en sangkonkurrence i udlandet eller en kulturrejse til en storby for en klasse eller et hold.

Der vil ikke være mødepligt for eleverne til skolerejser, hvorfor deltagelse i en skolerejse vil være frivillig for eleverne. For de elever, der ikke deltager i rejsen, vil skolen skulle tilrettelægge alternativ undervisning.

Der henvises til lovforslagets § 13, stk. 1 og 2, hvorefter kommunalbestyrelsen fastsætter nærmere mål og rammer, herunder også økonomiske rammer, for skolernes virksomhed. Dette indebærer, at kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte, i hvilket omfang den enkelte skole kan organisere og tilrettelægge dele af undervisningen som ekskursioner og lejrskoler samt arrangere skolerejser.

Der henvises til lovforslagets § 17, stk. 3, om betaling for deltagelse i ekskursioner, lejrskoler og skolerejser.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 2

Det følger af folkeskolelovens § 9, stk. 3, at skolens leder med inddragelse af den ungeindsats, som kommunalbestyrelsen har etableret efter kapitel 1 d i lov om kommunal indsats for unge under 25 år, kan tilbyde eleverne i 6.-9. klasse, at de i kortere perioder udsendes i praktik i virksomheder og institutioner. På 8. og 9. klassetrin har eleverne krav på udsendelse i praktik, jf. 1. pkt., i op til 1 uge på 8. klassetrin og 1 uge på 9. klassetrin. Afgørelse om udnyttelse af retten til at blive udsendt i praktik på 8. og 9. klassetrin træffes af eleven i samråd med forældrene, jf. § 54.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 2, at skolens leder med inddragelse af den ungeindsats, som kommunalbestyrelsen har etableret efter kapitel 1 d i lov om kommunal indsats for unge under 25 år, kan tilbyde eleverne i 6.-9. klasse, at de i kortere perioder udsendes i praktik i virksomheder og institutioner.

Det foreslåede har til hensigt at bidrage til, at de særlige grundskoler får de samme muligheder for at tilrettelægge undervisningen på andre måder end ved klasserumsundervisning, som folkeskoler har.

Praktik – ofte omtalt som erhvervspraktik – vil omfatte ophold i virksomheder eller institutioner, hvor eleverne kan afprøve forskellige, fortrinsvis teoretiske færdigheder og kundskaber, i praksis. Praktikken vil indgå som aktivitet i elevernes undervisning.

Det primære formål med praktikken vil ikke nødvendigvis være at afprøve et specifikt erhverv, men at give eleverne et indtryk af, hvordan en arbejdsplads fungerer, og at der er forskellige arbejdsfunktioner og uddannelsesbaggrunde på virksomheden. Det kan være i tema- eller branchepraktikker, hvor klasser eller hold udsendes i f.eks. landbrugspraktik, industripraktik, merkantil praktik m.v. eller individuelle praktikker, hvor eleverne prøver forskellige arbejdsfunktioner. I den udstrækning det er muligt, udsendes eleverne i praktik i lokale virksomheder, der i forvejen samarbejder med skolen.

Skolen vil være forpligtet til at hjælpe eleverne med at finde en praktikplads, når skolen vælger at tilbyde eleverne, at de i kortere perioder udsendes i praktik i virksomheder og institutioner. I de tilfælde, hvor det ikke måtte være muligt at finde en praktikplads til alle elever, vil skolen skulle tilrettelægge anden undervisning for de pågældende elever i perioden. Det foreslåedes vil endvidere indebære, at beslutningen om udsendelse af eleverne i praktik vil skulle træffes af skolelederen med inddragelse af den kommunale ungeindsats.

Beslutningen om, hvilke elever, der udsendes i praktik, og til hvilke virksomheder og institutioner, vil bero på en faglig og pædagogisk vurdering af den enkelte elev og klassens behov, hvorfor det vil være skolelederen, der har de faglige forudsætninger for at træffe beslutningen. Skolelederen vil kunne delegerer beslutningen til det undervisende personale i det omfang disse har de fornødne faglige forudsætninger for at træffe beslutningen.

Det bemærkes, at det følger af den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 2, 2. pkt., at skolelederens konkrete beslutninger vedrørende skolens elever inden for de mål, rammer og principper, som kommunalbestyrelsen henholdsvis skolebestyrelsen har fastsat, vil ikke kunne behandles af kommunalbestyrelsen. Dette vil indebære, at skolelederens beslutning om at sende en elev eller klasse i praktik, og skolelederens beslutning om at sende en elev i praktik i en bestemt virksomhed eller institution, ikke vil kunne påklages til kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen vil derimod kunne tage stilling til mål og rammer for anvendelsen af praktik i undervisningen, herunder som forudsætninger for de bevillinger, kommunalbestyrelsen måtte beslutte efter den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 2, nr. 1.

Det bemærkes, at det følger af den foreslåede bestemmelse i § 19, stk. 3, at børne- og undervisningsministeren vil kunne fastsætte regler om de særlige grundskolers tilsyn med eleverne i skoletiden. Det forudsættes, at denne bemyndigelse vil blive anvendt til at fastsætte nærmere regler om tilsynet med eleverne i forbindelse med deltagelse i praktik.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 3

Det følger af folkeskolelovens § 3, stk. 4, at skolerne indgår i samarbejder med virksomheder, institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lokalsamfundets kultur-, folkeoplysnings-, idræts- og foreningsliv og kunst- og kulturskoler, med lokale fritids- og klubtilbud og med de kommunale eller kommunalt støttede musikskoler og ungdomsskoler, der kan bidrage til opfyldelsen af folkeskolens formål og mål for folkeskolens fag og obligatoriske emner. Kommunalbestyrelsen fastlægger mål og rammer for skolernes samarbejder, og skolebestyrelsen fastsætter principper for samarbejdet.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 3, at særlige grundskoler kan indgå samarbejder om åben skole med virksomheder, institutioner for ungdomsuddannelse, lokalsamfundets kultur-, folkeoplysnings-, idræts- og foreningsliv og kunst- og kulturskoler, med lokale fritids- og klubtilbud og med de kommunale eller kommunalt støttede musikskoler og ungdomsskoler, der kan bidrage til opfyldelsen af de særlige grundskolers formål samt slutmål og delmål. Kommunalbestyrelsen fastlægger mål og rammer herfor.

Det foreslåede har til hensigt at bidrage til, at de særlige grundskoler får de samme muligheder for at tilrettelægge undervisningen på andre måder end ved klasserumsundervisning, som folkeskoler har.

Det foreslåede vil indebære, at de særlige grundskoler får mulighed for at indgå i samarbejder med bl.a. det lokale forretnings-, forenings- og kulturlivs aktører om, hvordan de dels vil kunne bidrage til de særlige grundskolers opfyldelse af målene for undervisningen, jf. hertil lovforslagets § 5, og dels vil

kunne tjene som inspiration og supplement til undervisningen. Samarbejdet vil desuden kunne medvirke til, at eleverne bliver bekendt med mulighederne for et aktivt fritidsliv og for at deltage i aktiviteter og samværsformer, der fremmer den enkeltes alsidige udvikling, selvstændighed og evne til at indgå i forpligtende relationer og fællesskaber.

Samarbejdet med en virksomhed vil kunne styrke elevernes læring ved at gøre undervisningen mere varieret og anvendelsesorienteret eller koble teorien til praksis. Samtidig vil det kunne være med til at vise eleverne nogle af de mange muligheder for videre uddannelse og job. Virksomhederne vil således kunne få mulighed for at komme ind i skolen og inspirere eleverne til, dels hvordan deres teoretiske viden kan omsættes til praksis, dels hvordan kreativitet og innovation kan omsættes til konkrete produkter m.v. Endvidere er det en mulighed for, at virksomhederne kan skabe en tydelighed om deres egen eksistens i lokalmiljøet, og om hvilke kompetencer de på sigt efterspøger. Et formaliseret samarbejde om erhvervspraktik, jf. lovforslagets § 7, stk. 2, vil endvidere kunne bidrage hertil.

Samarbejdet med institutioner for ungdomsuddannelse vil give de særlige grundskoler mulighed for at inddrage de forskellige ungdomsuddannelser i skolens virksomhed, så eleverne kan inspireres til at søge en ungdomsuddannelse efter afsluttet grundskole. Samarbejdet vil dermed kunne understøtte den del af de særlige grundskolers undervisning, der står mål med folkeskolens undervisning i det obligatoriske emne uddannelse og job, og vil kunne supplere kommunalbestyrelsens eventuelle tilbud til elever på 7.-9. klassetrin om vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv, jf. lov om kommunal indsats for unge under 25 år, jf. lovforslagets § 6, stk. 3.

Det bemærkes, at den foreslåede adgang til samarbejder med institutioner for ungdomsuddannelse er en udvidelse i forhold til den tilsvarende bestemmelse i folkeskoleloven, hvor der alene kan etableres samarbejder med institutioner for erhvervsuddannelse. Forskellen er begrundet i det større behov for at introducere elever i særlige grundskoler for alle ungdomsuddannelser, da eleverne ikke i samme omfang som eleverne i folkeskolen vil have andre kilder til indsigt i det danske skolevæsen og mulighederne for videre uddannelse.

Samarbejdet med lokalsamfundets kultur-, idræts og foreningsliv, og kunst- og kulturskoler, som typisk udgøres af selvejende institutioner, private foreninger og organisationer, vil give de særlige grundskoler mulighed for at inddrage disse aktørers særlige ekspertise inden for de forskellige fag/fagområder og emner, som de særlige grundskoler underviser i, og samtidig give skolerne mulighed for at understøtte elevernes alsidige udvikling.

Skolens samarbejde med kulturlivet vil eksempelvis kunne være med museer, kunsthaller, scenekunstinstitutioner, biblioteker og orkestre i lokalområdet, eventuelt ved at skolen kan anvende skoletjenestens undervisningstilbud. Skoletjenesterne udvikler, tilrettelægger og gennemfører i samarbejde med kulturinstitutioner undervisningstilbud med det mål at udnytte den pædagogiske værdi, der er i kulturinstitutionernes særlige læringsrum.

Skolens samarbejde med kunst- og kulturskoler vil kunne inddrage den undervisningserfaring og ekspertise, som disse undervisningsinstitutioner har opbygget. Det kan f.eks. være billedskoler.

Herudover vil skolernes samarbejde med folkeoplysnings-, idræts- og foreningslivet kunne introducere eleverne til aktiviteter i lokalsamfundet ved gennemførelse af kortere eller længere kurser eller forløb inden for den enkelte forenings virke. Eksempelvis vil en lokal idrætsforening kunne afvikle et undervisningsforløb for udvalgte klassetrin inden for foreningens konkrete idrætsgren(e), eller den lokalhistoriske forening vil kunne deltage i forløb om lokalområdet i historietimerne.

Skolens samarbejde med lokalsamfundets fritidshjem og klubber vil kunne fokusere på elevernes fritids-

liv eller omfatte en række aktiviteter f.eks. i form af musik, idræt og forskellige former for håndværk, som vil kunne bidrage til opfyldelsen af slutmål og delmål for undervisningen, jf. lovforslagets § 5.

Samarbejdet med kommunale og kommunalt støttede musikskoler og ungdomsskoler vil kunne omfatte, at musikskolernes medvirker i de særlige grundskolers undervisning i musikfaget.

Det foreslåede vil skulle ses i sammenhæng med lovforslagets § 12, stk. 3, hvorefter medarbejdere fra de pågældende virksomheder, institutioner og foreninger m.v. i begrænset omfang vil kunne varetage undervisningen i en særlig grundskole.

Det bemærkes, at den foreslåede adgang til at indgå i samarbejder om åben skole, vil være en mulighed for de særlige grundskoler, hvor folkeskolerne er forpligtede til at indgå sådanne samarbejder. Forskellen er begrundet i, at de særlige grundskoler vil være nærmest til at vurdere elevgruppens behov for at møde det omgivende samfund, og hvordan dette behov bedst tilgodeses i lyset af, hvor langvarigt elevernes ophold i Danmark måtte have udsigt til at blive.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 8

Til stk. 1

Reglerne om folkeskolens prøver er beskrevet i pkt. 3.2.1.7.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 8, *stk. 1*, at undervisningspligtige elever i særlige grundskoler, der giver undervisning på 8. og 9. klassetrin, aflægger folkeskolens afgangseksamen, prøve på 8. klassetrin og 9.-klasseprøver.

Det foreslåede vil indebære, at de særlige grundskoler vil skulle afholde folkeskolens prøve på 8. klassetrin og 9.-klasseprøver for de elever, der modtager undervisning på 8. og 9. klassetrin, således at eleverne kan bestå folkeskolens afgangseksamen. Der henvises til lovforslagets § 8, stk. 2, hvor det foreslås, at folkeskolelovens § 14, stk. 1-7, og regler fastsat i medfør heraf finder tilsvarende anvendelse for særlige grundskoler, herunder regler om prøverækken og kravene for at bestå folkeskolens afgangseksamen.

De særlige grundskoler vil – ligesom folkeskolerne – være forpligtede til at afholde prøverne, og vil således ikke – som de øvrige skoleformer, der kan aflægge folkeskolens prøver – have mulighed for at meddele børne- og undervisningsministeren, at den pågældende skole ikke afholder prøverne for eleverne.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 2

Reglerne om folkeskolens prøver er beskrevet i pkt. 3.2.1.7.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 8, *stk. 2*, at folkeskolelovens § 14, stk. 1-7, og regler fastsat i medfør heraf finder tilsvarende anvendelse for særlige grundskoler og de i stk. 1 nævnte elever.

Det foreslåede vil indebære, at de særlige grundskoler skal afholde følgende prøver:

- En prøve ved afslutningen af undervisningen på 8. klassetrin i det valgfag, som eleven har valgt efter folkeskolelovens § 9, stk. 8, dvs. i enten håndværk og design, billedkunst, musik eller madkundskab.
- To prøver i faget dansk (en mundtlig samt en skriftlig bestående af et antal delprøver).
- En prøve i matematik (en skriftlig bestående af et antal delprøver).
- En prøve i engelsk.

- En fælles prøve, hvori fagene fysik/kemi, biologi og geografi indgår.
- En prøve, som udvælges efter udtrækning blandt fagene inden for fagblokken humanistiske fag, dvs. fagene engelsk, kristendomskundskab, historie, samfundsfag og tysk/fransk.
- En prøve, som udvælges efter udtrækning blandt fagene inden for fagblokken naturfag, dvs. fagene matematik, geografi, biologi og fysik/kemi samt idræt.

Eleverne vil have bestået folkeskolens afgangseksamen, når de mindst har opnået karakteren 2,0 i gennemsnit i disse otte prøver.

Prøverne vil skulle aflægges på dansk, jf. prøvebekendtgørelsens § 29, stk. 1, idet de særlige grundskoler ikke vil kunne anses som omfattet af begrebet »internationale klasser eller klasser, der kan sidestilles hermed« i prøvebekendtgørelsens § 29, stk. 4.

Eleverne vil derimod efter en konkret og individuel vurdering kunne fritages for prøverne, hvis de opfylder betingelserne i prøvebekendtgørelsens § 39, stk. 1, herunder at eleven er sent ankommet og at prøveaflæggelse ikke anses for hensigtsmæssigt på grund af elevens utilstrækkelige danskundskaber. Det bemærkes, at praksis for, hvornår en elev anses som sent ankommet efter bestemmelsen, er etableret på et tidspunkt, hvor der alene blev afholdt prøver på 9. klassetrin. En elev, der skal aflægge prøve på 8. klassetrin, vil således kunne anses som sent ankommet, hvis eleven er flygtning eller indvandrer og er kommet til Danmark efter det fyldte 13. år. En elev, der skal aflægge prøver på 9. klassetrin, vil fortsat kunne anses som sent ankommet, hvis eleven er flygtning eller indvandrer og er kommet til Danmark efter det fyldte 14. år.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 9

Til stk. 1

Efter folkeskolelovens § 13, stk. 1, 1. pkt., skal eleverne og forældrene, jf. § 54, regelmæssigt underrettes om lærernes og eventuelt skolens leders syn på elevernes udbytte af skolegangen. Folkeskolelovens § 13 indeholder herudover regler om den løbende evaluering af undervisningen, om test og om standpunktskarakterer m.v.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 1, at eleverne og forældre til umyndige elever skal underrettes regelmæssigt om lærernes vurdering af elevernes udbytte af skolegangen.

Det foreslåede vil indebære, at de særlige grundskoler vil være forpligtede til at vurdere elevernes udbytte af skolegangen som helhed. Vurderingen vil således både skulle omfatte elevens faglige udbytte af undervisningen og elevens læringsparathed, sociale kompetencer, alsidige udvikling, motivation og trivsel.

Ved regelmæssig underretning vil i denne forbindelse skulle forstås, at underretningen sædvanligvis skal ske mindst to gange om året.

Underretningen vil som udgangspunkt skulle gives i ord, der ikke generelt er formet som standardudtryk, som kan omsættes i karakterer i form af tal eller andre symboler. Underretningen kan dog også ske ved anvendelse af omsættelige standardudtryk eller standpunktskarakterer, hvis elevernes alder eller forudgående erfaringer hermed taler for. Det bemærkes i denne sammenhæng, at der gives standpunktskarakterer i prøvafag fra og med folkeskolens 8. klasse.

Det foreslåede vil skulle ses i sammenhæng med lovforslagets § 4, stk. 2, 1. pkt., hvorefter særlige grundskoler i samarbejde med forældrene skal give eleverne kundskaber og færdigheder, der forbereder

dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere. Underretningen om elevens udbytte af skolegangen vil således være en nødvendig forudsætning for, at elevens forældre kan indgå i dette samarbejde med skolen om elevens skolegang.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 2

Reglerne om obligatoriske test i folkeskolen er beskrevet i pkt. 3.2.1.7.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Bemyndigelserne i folkeskolelovens § 13, stk. 3, 2. og 3. pkt., er udmøntet i bekendtgørelse nr. 742 af 14. juni 2017 om obligatoriske test i folkeskolen. Det fremgår af § 1 i bekendtgørelsen om obligatoriske test i folkeskolen, at eleverne skal gennemføre følgende obligatoriske test, jf. folkeskolelovens § 13, stk. 3:

- Dansk med fokus på læsning på 2., 4., 6. og 8. klasse-trin.
- Engelsk på 4. og 7. klassetrin.
- Matematik på 3., 6. og 8. klassetrin.
- Fysik/kemi på 8. klassetrin.

Det bemærkes, at disse test foreslås ændret med § 1, nr. 4, 7-11, 15-16 og 22, i lovforslag nr. L 174, som blev fremsat den 27. april 2022, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 174 som fremsat. De foreslåede ændringer omfatter blandt andet de omfattede fag og klassetrin samt testenes karakter, samt spørgsmål om fortrolighed af testresultater og testopgaver. Derudover foreslås reguleringen af testene flyttet fra folkeskolelovens § 13 til folkeskolelovens § 13 a, hvorfor henvisninger til folkeskolelovens § 13, stk. 5-10 vil blive til stk. 3-8. De foreslåede ændringer vil, hvis de bliver vedtaget, skulle træde i kraft den 1. august 2022.

Efter folkeskolelovens § 13, stk. 1, 2. pkt., skal forældrene underrettes skriftligt om resultaterne af test. I § 1, nr. 7, i lovforslag nr. L 174, som blev fremsat den 27. april 2022, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 174 som fremsat, foreslås folkeskolelovens § 13, stk. 1, suppleret med et 3. og 4. pkt., hvorefter »Forældrene skal have adgang til de anvendte opgaveformuleringer og elevens svar på opgaverne i de lineære test, hvis forældrene anmoder herom. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om tidspunktet for forældrenes adgang.«

Efter folkeskolelovens § 13 a, stk. 1, offentliggør børne- og undervisningsministeren på baggrund af de afholdte test hvert år landsresultaterne. Det følger endvidere af folkeskolelovens § 13 a, stk. 2, at kommunalbestyrelsen og skolelederen får oplyst den enkelte skoles testresultater set i forhold til det samlede landsresultat. Heri skal indgå en vurdering af skolens testresultater set i forhold til elevernes sociale baggrund. I § 1, nr. 10, i lovforslag nr. L 174, som blev fremsat den 27. april 2022, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 174 som fremsat, foreslås indsat tre nye stykker, således at folkeskolelovens § 13 a, stk. 1 og 2, bliver stk. 4 og 5.

Det følger af folkeskolelovens § 55 b, stk. 1, at testresultater for den enkelte elev, grupper af elever, hold, klasser, skoler, kommuner og regioner m.v., bortset fra opgørelser på landsplan, samt testopgaver er fortrolige. I § 1, nr. 22, i lovforslag nr. L 174, som blev fremsat den 27. april 2022, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 174 som fremsat, foreslås folkeskolelovens § 55 b, stk. 1, affattet således: »Testresultater, jf. § 13 a, stk. 1 og 2, for den enkelte elev, grupper af elever, hold, klasser, skoler, kommuner og regioner m.v., bortset fra opgørelser på landsplan, samt testopgaver til brug for øvrige test, som er adaptive test, jf. § 13 a, stk. 1 og 2, er fortrolige, jf. dog § 13, stk. 1.«

Det fremgår endvidere af folkeskolelovens § 55 b, stk. 2, at ansatte m.fl., der virker ved skoler, jf. § 55 c,

der modtager oplysninger om testresultater og testopgaver, med hensyn til disse oplysninger er undergivet den i stk. 1 omhandlede tavshedspligt. Efter folkeskolelovens § 55 c kan børne- og undervisningsministeren tilbyde skoler som nævnt i folkeskolelovens § 22, stk. 1, nr. 2-5 (herunder friskoler og private grundskoler samt efterskoler og frie fagskoler), eller en ungdomsskole som nævnt i folkeskolelovens § 33, stk. 3, at anvende testene. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om afviklingen af test for disse skoler.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, 1. pkt., at særlige grundskoler gennemfører obligatoriske test efter folkeskolelovens § 13, stk. 3, medmindre kommunalbestyrelsen har besluttet, at skolen ikke gennemfører obligatoriske test.

Det foreslåede vil indebære, at eleverne i de særlige grundskoler som udgangspunkt vil skulle gennemføre obligatoriske test i form af nationale test efter de regler, der er fastsat af børne- og undervisningsministeren med hjemmel i folkeskolelovens regler.

De nationale test er adaptive test, der afholdes i anden halvdel af skoleåret. Ved de adaptive test forstås test, der tilpasser sig den enkelte elevs dygtighed undervejs i testforløbet.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte, at de særlige grundskoler ikke gennemfører obligatoriske test. Beslutningen vil kunne træffes for en eller flere skoler ad gangen, således at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at testene gennemføres på nogle, men ikke alle særlige grundskoler i kommunen. Kommunalbestyrelsens kompetence vil kunne delegeres til et udvalg under kommunalbestyrelsen, den kommunale forvaltning, herunder skolelederen, og til forældrerådet, hvis kommunalbestyrelsen måtte træffe beslutning om helt eller delvis at henlægge sine beføjelser efter denne lov til forældrerådet efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 13, stk. 8.

Det foreslåede har til hensigt at sikre viden om elevernes faglige udvikling og bidrage til, at de særlige grundskoler kan arbejde systematisk og målrettet med at styrke elevernes faglige udvikling.

Det foreslås endvidere i § 9, stk. 2, 2. pkt., at folkeskolelovens § 13, stk. 1, 2. pkt., § 13 a, stk. 1 og 2, § 55 b og § 55 c finder tilsvarende anvendelse, hvis de særlige grundskoler gennemfører obligatoriske test.

Det foreslåede vil indebære, at forældre til elever på en særlig grundskole vil få samme adgang til deres børns testresultater og de stillede opgaver, som forældre til elever i folkeskolen, hvis kommunalbestyrelsen beslutter, at der gennemføres obligatoriske test på en særlig grundskole.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at de særlige grundskoler og deres personale bliver omfattet af de samme regler om fortrolighed om testresultater og testopgaver, som folkeskolerne er.

Resultaterne af test, herunder i anonymiseret eller aggregeret form, for elever, klasser, hold, skoler, kommuner og regioner mv., vil således være omfattet af fortrolighed. Det samme vil være tilfældet for testopgaver til brug for de adaptive nationale test.

Fortrolighedsbestemmelsen vil indebære, at personer, der virker inden for den offentlige forvaltning, i medfør af forvaltningslovens og straffelovens bestemmelser herom vil have tavshedspligt om oplysningerne og derved er begrænset i adgangen til at videregive sådanne oplysninger. De nævnte oplysninger vil endvidere være undtaget fra retten til aktindsigt i medfør af § 35 i lov om offentlighed i forvaltningen (offentlighedsloven), hvorefter pligten til at meddele oplysninger er begrænset af særlige bestemmelser om tavshedspligt fastsat ved lov eller med hjemmel i lov for personer, der virker i offentlig tjeneste eller hverv. Tilsvarende vil en elev ikke have ret til indsigt efter databeskyttelseslovens § 22, stk. 3, om registreredes indsichtsret i, hvilke oplysninger der behandles om eleven.

Fortroligheden vil ikke udelukke en berettiget videregivelse af oplysningerne efter bestemmelserne herom i forvaltningsloven, f.eks. som led i nødvendig opgavevaretagelse. Det vil således være berettiget at videregive oplysninger om testresultater og testopgaver til ansatte i kommunale og regionale forvaltninger, medlemmer af kommunalbestyrelser og regionsråd, ansatte i folkeskolen, medlemmer af skolebestyrelser, ansatte i Børne- og Undervisningsministeriet med tilhørende styrelser og børne- og undervisningsministeren, i det omfang disse har væsentlig betydning for de pågældendes virksomhed. Det vil således f.eks. kunne være berettiget at videregive testresultater for enkelte elever eller aggregerede testresultater til de lærere, som underviser i en klasse, eller til skolelederen som den pædagogisk ansvarlige for skolen. Det vil endvidere være berettiget at videregive testresultater og testopgaver for enkelte elever i forbindelse med skoleskift.

Det bemærkes, at der vil skulle fremsættes ændringsforslag til den foreslåede bestemmelse i forbindelse med behandlingen af lovforslag nr. L 174, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 174 som fremsat, idet en vedtagelse heraf vil medføre ændringer i paragrafhenvisningerne til folkeskolelovens § 13, stk. 1, 2. pkt., der bliver 2.-4. pkt., til § 13, stk. 3, der bliver § 13 a, stk. 1 og 2, og til § 13 a, stk. 1 og 2, der bliver stk. 4 og 5.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 10

Det følger af folkeskolelovens § 39, stk. 1, at skolens leder påser, at alle elever, der er optaget i skolen, deltager i undervisningen.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 39, stk. 2, at når en elev er udeblevet fra undervisningen, skal forældrene, jf. § 35 om forældrenes medvirken til, at barnet opfylder undervisningspligten, personligt eller skriftligt give skolens leder oplysning om grunden hertil. Skyldes udeblivelsen sygdom af mere end 2 ugers varighed, kan skolens leder forlange lægeattest herfor.

Efter folkeskolelovens § 39, stk. 3, fastsætter børne- og undervisningsministeren nærmere regler om elevernes deltagelse i undervisningen, herunder om opfølgning på fravær.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 10, at skolelederen påser, at elever, der er optaget i særlige grundskoler, deltager i undervisningen, og kan pålægge forældrene at give skriftlig oplysning om grunden til en elevs udeblivelse fra undervisningen. Skyldes udeblivelsen sygdom af mere end 2 ugers varighed, kan skolens leder forlange en lægeattest.

Det foreslåede vil indebære, at skolelederen skal registrere, hvis eleverne er fraværende. De nærmere kriterier for, hvornår en elev vil være fraværende, vil være op til kommunalbestyrelsen at fastlægge. I denne forbindelse vil der kunne søges inspiration i bekendtgørelse nr. 1063 af 24. oktober 2019 om elevers fravær fra undervisningen i folkeskolen, som er udstedt med hjemmel i folkeskolelovens § 39, stk. 3.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 6, stk. 1, nr. 4, hvor det foreslås, at særlige grundskoler giver undervisning til elever, der gennem længere tid på grund af sygdom eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i det særlige tilbud. Det vil således være en forudsætning for, at skolelederen kan konstatere, at der skal gives sygeundervisning, at skolelederen har registreret elevens fravær og dermed vil kunne konstatere varigheden heraf.

Til § 11

Til stk. 1

Det følger af folkeskolelovens § 26, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal sørge for befordring mellem skolen eller brobygningsinstitutionen, jf. kapitel 2 a og kapitel 2 a i lov om kommunal indsats for unge under 25 år, og hjemmet eller dets nærhed af 1) børn, der har længere skolevej end 2 1/2 km i børnehaveklasse og på 1.-3. klassetrin, 6 km på 4.-6. klassetrin, 7 km på 7.-9. klassetrin og 9 km i 10. klasse, og 2) børn, der har kortere skolevej, hvis hensynet til børnenes sikkerhed i trafikken gør det særlig påkrævet.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 11, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal sørge for befordring mellem særlige grundskoler og hjemmet eller dets nærhed af undervisningspligtige elever, der har længere skolevej end 2 1/2 km i børnehaveklasse og på 1.-3. klassetrin, 6 km på 4.-6. klassetrin og 7 km på 7.-9. klassetrin, samt af undervisningspligtige elever, der har kortere skolevej, hvis hensynet til elevernes sikkerhed i trafikken gør det særligt påkrævet.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen har samme forpligtelse til at sørge for befordring for elever i særlige grundskoler som for elever i folkeskolen.

Forpligtelsen vil gælde hele afstanden mellem skolen og hjemmet, således at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne nøjes med at befordre eleverne den del af skolevejen, som overstiger de angivne afstande. Kommunalbestyrelsen vil dog kunne kræve, at eleverne selv begiver sig til et fælles opsamlingssted i nærheden af hjemmet med henblik på befordring derfra.

Ved opmåling af skolevejen vil normalt kun skulle medregnes afstanden ad nærmeste offentligt tilgængelig vej eller sti, som eleverne kan færdes på til fods eller på cykel eller knallert hele året mellem hjemmet (udkørsel eller udgang) og den nærmeste indgang til skolens område.

Kommunalbestyrelsens pligt til at sørge for befordring vil skulle opfyldes i forhold til det hjem, hvor barnet er folkeregistreret. Forældre med fælles forældremyndighed og hver sin bopæl vil i de tilfælde, hvor et barn opholder sig lige meget hos begge forældre, og begge forældre bor i skoledistriktet, kunne vælge, til hvilket af de to hjem befordringen skal ske. Hvis kun den ene af forældrene bor i skoledistriktet, vil kommunens befordringsforpligtelse gælde til dette hjem.

Det bemærkes, at befordringsforpligtelsen også vil kunne være mellem skolen og en daginstitution, jf. lovforslagets § 11, stk. 3, og bemærkningerne hertil.

Kommunalbestyrelsens forpligtelse vil som udgangspunkt ikke omfatte befordring af børn mellem skolefritidsordning og hjem, medmindre kan ske uden etablering af særskilt befordring og dermed uden merudgift for kommunen. Kommunalbestyrelsens befordring vil således f.eks. kunne benyttes mellem skolefritidsordning og hjem, når forpligtelsen opfyldes gennem betaling af elevens brug af kollektive transportmidler.

Ventetiden på skolen i forbindelse med en af kommunalbestyrelsen etableret befordring vil normalt ikke skulle overstige 60 minutter før og 60 minutter efter skoletid.

Spørgsmålet om, hvorvidt hensynet til børnenes sikkerhed i trafikken gør befordring særligt påkrævet, vil skulle afgøres af kommunalbestyrelsen efter indhentet udtalelse fra politiet og vejmyndighederne.

Til stk. 2

Det følger af folkeskolelovens § 26, stk. 2, at kommunalbestyrelsen skal sørge for befordring til og fra skole af syge og invaliderede elever.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 11, stk. 2, at kommunalbestyrelsen endvidere skal sørge for befordring til og fra særlige grundskoler af syge og invaliderede undervisningspligtige elever.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen har samme forpligtelse til at sørge for befordring for elever i særlige grundskoler som for elever i folkeskolen.

Kommunalbestyrelsens befordringsforpligtelse vil kunne opfyldes ved, at eleven, i det omfang eleven er i stand dertil, henvises til at benytte en for skolens øvrige elever etableret befordringsordning eller offentlig transport. Det vil være en betingelse, at eleven ikke derved får længere ventetid end sammenlagt 60 minutter dagligt. Om nødvendigt må der indrettes særskilt befordring mellem hjemmet eller skolen og nærmeste offentlige transport.

I tilfælde, hvor eleven er i stand til at befordre sig til og fra skole ved egen hjælp, hvis der stilles en sygecykel, en kørestol eller lignende hjælpemiddel til elevens rådighed, vil kommunalbestyrelsen kunne opfylde sin befordringsforpligtelse ved at afholde udgiften til anskaffelse og vedligeholdelse af dette hjælpemiddel.

I det omfang, det måtte være nødvendigt, at eleven følges til og fra skole, vil kommunalbestyrelsen skulle afholde en eventuel udgift til ledsagerens befordring.

Kommunalbestyrelsen vil, hvis der er tvivl om, hvorvidt en elev på grund af sygdom eller lignende selv kan befordre sig til og fra skole, kunne forlange en lægeerklæring. Udgiften til en lægeerklæring vil skulle afholdes af bopælskommunen.

Til stk. 3

Det følger af folkeskolelovens § 26, stk. 4, at bestemmelserne i folkeskolelovens § 26, stk. 1-3, finder tilsvarende anvendelse på befordring mellem skole og dagtilbud i henhold til lov om social service af elever, der uden for skoletiden er anbragt i daginstitution m.v.

Efter § 32, stk. 1, i lov om social service træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om hjælp til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for hjælp eller særlig støtte. Hjælpen kan tilrettelægges i særlige dagtilbud, jf. stk. 3, i særlige klubtilbud, jf. § 36, eller i forbindelse med andre tilbud efter denne lov eller efter dagtilbudsloven.

Det følger af § 32, stk. 3, i lov om social service, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i særlige dagtilbud til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem ophold i et af de almindelige dagtilbud eller fritidshjem efter dagtilbudsloven. Det følger endvidere af § 36, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i særlige klubtilbud til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem deltagelse i et af de tilbud, der er nævnt i §§ 65 og 66 i dagtilbudsloven.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 11, stk. 3, at stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse på befordring mellem særlige grundskoler og særlige dag- og klubtilbud m.v. i henhold til §§ 32 og 36 i lov om social service af undervisningspligtige elever, der uden for skoletiden er henvist hertil.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen har samme forpligtelse til at sørge for befordring for elever i særlige grundskoler som for elever i folkeskolen.

Kommunalbestyrelsen vil være forpligtet til at sørge for befordring af elever, der uden for skoletiden er henvist til et særligt dagtilbud, særligt klubtilbud eller lignende, på samme vilkår, som hvis eleven havde haft folkeregisteradressen på tilbuddet.

Kommunalbestyrelsen vil således kun være forpligtet til at sikre befordring til og fra tilbud, som kommunen selv har henvist eleven til, og kun på skoledage.

Til stk. 4

Efter folkeskolelovens § 26, stk. 5, kan forpligtelsen til at sørge for befordring efter stk. 1 opfyldes ved at henvise eleverne til kollektiv trafik, taxikørsel m.v. eller ved at godtgøre deres udgifter til egen befordring. Kommunalbestyrelsen kan til brug for udstedelse af befordringskort til elever videregive oplysninger om elevers navn, adresse og cpr-nummer til private, der administrerer befordringsordninger.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 11, stk. 4, at kommunalbestyrelsens forpligtelse til at sørge for befordring efter stk. 1 kan opfyldes ved at henvise eleverne til kollektiv trafik, taxikørsel m.v. eller ved at godtgøre deres udgifter til egen befordring. Kommunalbestyrelsen kan til brug for udstedelse af befordringskort til elever videregive oplysninger om elevers navn, adresse og cpr-nummer til private, der administrerer befordringsordninger.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen har samme forpligtelse til at sørge for befordring for elever i særlige grundskoler som for elever i folkeskolen.

Kommunalbestyrelsen vil med det foreslåede kunne opfylde forpligtelsen til at sørge for befordring af elever omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 11, stk. 1, ved at benytte elevens eksisterende adgang til transportmidler. Dette kan f.eks. være brug af kollektive transportmidler som bus, tog og metro m.v., eller ved brug af elevens egen befordring, dvs. elevens eller forældrenes egen bil m.v. Det kan endvidere være ved brug af f.eks. taxikørsel.

Det vil – uanset hvilket befordringsmiddel kommunalbestyrelsen henviser eleven til – være kommunalbestyrelsen, der afholder udgifterne hertil.

Det foreslåede indebærer endvidere, at i det omfang kommunalbestyrelsens befordringsforpligtelse måtte blive opfyldt ved brug af private, der administrerer befordringsordninger, vil kommunalbestyrelsen kunne videregive oplysninger om elevers navn, adresse og cpr-nummer til brug for de private administration af ordningen. Vedkommende private kan behandle disse personoplysninger som led i opgavevaretagelsen af befordringsordninger for kommunalbestyrelsen.

Kommunalbestyrelsens videregivelse af oplysninger om elevers navn, adresse og cpr-nummer og behandlingen af personoplysningerne i øvrigt vil skulle ske i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, herunder princippet om dataminimering. En eventuel videregivelse af de anførte typer af personoplysninger skal således bl.a. være relevant og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til den aktuelle udstedelse af befordringskort til elever.

Til stk. 5

Det følger af folkeskolelovens § 26, stk. 6, at bestemmelserne i folkeskolelovens § 26, stk. 1, ikke omfatter elever, som undervises i en anden skole end distriktsskolen, bortset fra elever, der er henvist til undervisning i henhold til folkeskolelovens § 5, stk. 6 og 7, og § 22. Bestemmelserne i folkeskolelovens § 26, stk. 1, omfatter også elever, der fortsætter skolegangen i en skole, hvortil eleven har været henvist i henhold til folkeskolelovens § 5, stk. 7. Elever, der ved optagelsen i en skole i en anden kommune end bopælskommunen, jf. folkeskolelovens § 36, stk. 3, er henvist til undervisning i henhold til folkeskolelovens § 5, stk. 7, er ikke omfattet af folkeskolelovens § 26, stk. 1.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 11, stk. 5, at stk. 1 ikke gælder for elever, som vælger et andet undervisningssted i medfør af § 3, stk. 1.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen har samme forpligtelse til at sørge for befordring for elever i særlige grundskoler som for elever i folkeskolen.

Med den foreslåede bestemmelse vil elever, der vælger et andet undervisningssted blive undtaget fra retten til befordring mellem dette undervisningssted og hjemmet. En elev, der måtte vælge en anden særlig grundskole i bopælskommunen, vil således stå i samme situation, som en elev i folkeskolen, der har valgt en anden skole end distriktsskolen, jf. folkeskolelovens § 36, stk. 3.

Det bemærkes, at elever, der måtte vælge en folkeskole i stedet for den særlige grundskole, vil blive omfattet af folkeskolelovens befodringsregler. Det vil derfor ikke være nødvendigt at gentage de undtagelser i folkeskolelovens bestemmelse, der knytter sig til henvisning af elever til undervisning i modtagelsesklasser m.v., jf. folkeskolelovens § 5, stk. 6 og 7, samt henvisning af elever til undervisning i andre skoleformer end folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 22.

Til stk. 6

Det følger af folkeskolelovens § 26, stk. 7, at bestemmelsen i folkeskolelovens § 26, stk. 2, ikke gælder for elever, som optages i en anden skole, jf. folkeskolelovens § 36, stk. 3. I disse tilfælde skal kommunalbestyrelsen i stedet afholde udgifter til befordring svarende til udgifterne til den befordring, som kommunalbestyrelsen ville være forpligtet til at afholde efter folkeskolelovens § 26, stk. 2, hvis eleven benyttede det tilbud, som eleven er visiteret til, eller hvis eleven gik på sin distriktsskole.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 11, stk. 6, at stk. 2 ikke gælder for elever, som vælger et andet undervisningssted i medfør af § 3, stk. 1. I disse tilfælde skal kommunalbestyrelsen afholde udgifter til befordring svarende til de udgifter, som kommunalbestyrelsen ville være forpligtet til at afholde efter stk. 2, hvis eleven havde benyttet det tilbud, som eleven er henvist til.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen har samme forpligtelse til at sørge for befordring for elever i særlige grundskoler som for elever i folkeskolen.

Med den foreslåede bestemmelse vil syge og invaliderede elever, der vælger et andet undervisningssted blive undtaget fra retten til befordring mellem dette undervisningssted og hjemmet. En elev, der måtte vælge en anden særlig grundskole i bopælskommunen, vil således stå i samme situation, som en elev i folkeskolen, der har valgt en anden skole end distriktsskolen, jf. folkeskolelovens § 36, stk. 3.

I det omfang en elev har valgt en anden særlig grundskole i bopælskommunen eller en anden kommune, vil eleven således kun have krav på, at kommunalbestyrelsen afholder udgifter til befordring svarende til de udgifter, som kommunalbestyrelsen ville have været forpligtet til at afholde, hvis eleven ikke havde benyttet retten til at vælge et andet undervisningssted.

Det bemærkes, at elever, der måtte vælge en folkeskole i stedet for den særlige grundskole, vil blive omfattet af folkeskolelovens befodringsregler.

Til stk. 7

Folkeskolelovens § 26 gælder som udgangspunkt for alle elever i folkeskolen. Bestemmelsen gælder ligeledes elever, der ikke længere er undervisningspligtige, dvs. elever i 10. klasse, hvor der tilbydes befordring, når eleven har længere skolevej end 9 km. Det følger dog af folkeskolelovens § 26, stk. 1, at denne bestemmelse alene finder anvendelse på børn, og derfor ikke finder anvendelse på elever, der er 18 år eller derover.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 11, stk. 7, at kommunalbestyrelsen kan godtgøre udgifter til

befordring for elever omfattet af § 2, stk. 3, som har længere end 10 km mellem den særlige grundskole og hjemmet.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen har en forpligtelse til at sørge for befordring for elever i særlige grundskoler, der ikke er undervisningspligtige, som i nogen grad svarer til kommunalbestyrelsens forpligtelser over for elever i folkeskolens 10. klasse. Afstanden er dog øget med 1 km, da elevgruppen omfattet af lovforslagets § 2, stk. 3, kan være op til 25 år og derfor må antages generelt at være ældre end elever i 10. klasse.

Til § 12

Til stk. 1

Reglerne om det undervisende personale i folkeskolen er beskrevet i pkt. 3.3.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i § 12, stk. 1, at undervisningen varetages af lærere, pædagoger og andet personale, der er ansat i det kommunale skolevæsen. Det undervisende personale skal beherske enten dansk, engelsk eller ukrainsk i skrift og tale.

Den foreslåede i bestemmelsens 1. pkt. vil indebære, at der ikke stilles særlige kvalifikationskrav til det undervisende personale, men at disse så vidt muligt vil skulle være lærere eller pædagoger.

Det foreslåede vil indebære, at kommunerne får mulighed for at ansætte det bedst muligt kvalificerede personale ved de særlige grundskoler. Det forudsættes, at kommunerne tilstræber ansættelse af personale, der har de fornødne pædagogiske og didaktiske kompetencer til at varetage opgaver i særlige grundskoler. Relevante kompetencer vil kunne være erhvervet ved uddannelse, men også bero på erhvervserfaring eller personlige egenskaber, og vil skulle ses i sammenhæng med konkrete behov for eksempelvis ukrainske sprogkundskaber.

Det foreslåede vil endvidere give kommunalbestyrelsen mulighed for at ansætte medarbejdere med kvalifikationer, der vil kunne understøtte børnenes og elevernes tilknytning til ukrainsk sprog, identitet og kultur. Det vil eksempelvis kunne være personale af ukrainsk oprindelse, som besidder de fornødne kompetencer.

Den foreslåede i bestemmelsens 2. pkt., hvorefter det undervisende personale vil skulle beherske enten dansk, engelsk eller ukrainsk i skrift og tale, vil indebære, at det undervisende personales sproglige kompetencer afspejler lovforslagets § 4, stk. 3, hvorefter undervisningssproget i særlige grundskoler efter kommunalbestyrelsens bestemmelse vil kunne være dansk, engelsk eller ukrainsk, bortset fra i faget dansk.

Det foreslåede vil indebære, at kommunerne på den ene side vil skulle tilstræbe, at der vil være dansktalende personale omkring børnene, hvor det er muligt, men omvendt også vil kunne vurdere, at voksne med ukrainsk baggrund vil kunne forstå det pædagogiske arbejde med børnene.

Det foreslåede vil endvidere skulle ses i sammenhæng med den samlede kommunikation på den særlige grundskole. Den foreslåede bredde i sproglige kompetencer hos det undervisende personale vil således kunne styrke muligheden for at kommunikere med eleverne og forældrene, herunder i skole-hjem-samarbejdet m.v., men også i forhold til at give eleverne forudsætningerne for at begå sig i danske samfund i den tid, hvor de befinder sig her i landet.

Det foreslåede vil også indebære, at det undervisende personale vil skulle ansættes i det kommunale

skolevæsen, ligesom det undervisende personale i folkeskolen. Kommunen vil således med det foreslåede kunne samtænke kompetencer fra folkeskolen og særlige grundskoler, hvor dette vil kunne give mening.

Kommunalbestyrelsen vil som arbejdsgiver skulle sikre, at det undervisende personale, som ikke behersker dansk, modtager forståelige oplysninger om ansættelsesvilkår, jf. ansættelsesbevisloven, samt at det vil være muligt for den kommunale forvaltning og skolelederen at kommunikere med alle medarbejdere på de særlige grundskoler.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 2

Reglerne om det undervisende personale i folkeskolen er beskrevet i pkt. 3.3.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af § 31 b, 2. pkt., i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, at undervisning kan tilrettelægges som fjernundervisning, herunder med brug af fjernundervisning, der stilles til rådighed af det ukrainske undervisningsministerium eller andre ukrainske aktører.

Det foreslås i § 12, stk. 2, at undervisning tilrettelagt som virtuel undervisning efter § 5, stk. 2, kan varetages af personale ansat ved de ukrainske undervisningsmyndigheder enten ved fjernundervisning, jf. § 31 b, 2. pkt., i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, eller under tilstedeværelse af personale omfattet af stk. 1.

Det foreslåede vil indebære, at når der anvendes undervisningsmateriale, der stilles til rådighed af de ukrainske undervisningsmyndigheder, jf. § 5, stk. 2, kan undervisningens varetages af personale ansat ved de ukrainske undervisningsmyndigheder. Undervisningen vil kunne foregå som fjernundervisning, hvor den ukrainsk ansatte underviser har ansvaret for eleverne, eller under tilstedeværelse af det undervisende personale på den særlige grundskole, jf. stk. 1. Undervisningen vil fortsat skulle stå mål med undervisningen i folkeskolen. Det vil derfor være forventningen, at skolelederen gennem personale med de fornødne sprogfærdigheder sætter sig ind i, hvad der undervises i, således at det er muligt at tilrettelægge den samlede undervisning af eleverne, så denne står mål med undervisning i folkeskolen.

Ved fjernundervisning forstås en undervisningsform, hvor lærer og elev ikke er fysisk til stede på samme sted, men hvor det fysiske fremmøde erstattes af undervisning via digitale medier.

Fjernundervisning vil for eksempel kunne anvendes i situationer, hvor elever er samlet og modtager undervisninger fra en lærer, der ikke er til stede fysisk. Der vil også være tale om fjernundervisning i tilfælde, hvor nogle elever, på baggrund af en pædagogisk vurdering, kan være hjemme og modtage virtuel undervisning og lave selvstændige opgaver, gruppearbejde m.v., men andre elever modtager fysisk undervisning. Fjernundervisning vil endvidere kunne anvendes som led i variationen af undervisning eller som led i et projektforsøg, temauger eller lignende, hvor det fagligt og pædagogisk vurderes hensigtsmæssigt.

Særlige grundskoler vil fortsat have pligt til at føre fornødent tilsyn med eleverne i undervisningen, når der gøres brug af fjernundervisning. Det betyder i praksis, at fjernundervisning kun undtagelsesvis vil kunne anvendes i forhold til yngre elever. Fjernundervisning vil derudover kun kunne anvendes i et vist omfang i forhold til ældre elever.

Fjernundervisning vil f.eks. kunne anvendes i situationer, hvor nogle af eleverne, som kan og vil, er hjemme og modtager virtuel undervisning og laver selvstændige opgaver, gruppearbejde eller lektier/for-dybelse, mens andre elever er på skolen og modtager fysisk undervisning. Det er derimod ikke hensigten,

at det skal være muligt at benytte fjernundervisning i den almindelige undervisning af konkrete ressource- og kapacitetsmæssige grunde m.v., f.eks. ved sygdom blandt det undervisende personale.

Beslutning om brug af fjernundervisning skal træffes lokalt ud fra en saglig skønsvurdering af, hvordan der i overensstemmelse med lokale prioriteringer, ønsker og behov bedst kan tilrettelægges et tilbud med henblik på at nå målene for undervisningen af denne elevgruppe.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 3

Reglerne om det undervisende personale i folkeskolen er beskrevet i pkt. 3.3.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af folkeskolelovens § 3, stk. 4, at skolerne indgår samarbejder, herunder i form af partnerskaber, med virksomheder, institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lokalsamfundets kultur-, folkeoplysnings-, idræts- og foreningsliv og kunst- og kulturskoler, med lokale fritids- og klubtilbud og med de kommunale eller kommunalt støttede musikskoler og ungdomsskoler, der kan bidrage til opfyldelsen af folkeskolens formål og mål for folkeskolens fag og obligatoriske emner. Kommunalbestyrelsen fastlægger mål og rammer for skolernes samarbejder, og skolebestyrelsen fastsætter principper for samarbejdet.

Efter folkeskolelovens § 3, stk. 5, kan skolens leder som led i de i stk. 4 nævnte samarbejder eller samarbejder med uddannelsesinstitutioner, organisationer eller virksomheder m.v., der er etableret ved kontrakt, beslutte, at personer, der ikke er ansat ved kommunens skolevæsen, i begrænset omfang kan varetage undervisningsopgaver i folkeskolens fag og obligatoriske emner og understøttende undervisning.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 3, at skolens leder som led i samarbejder om åben skole, jf. § 7, stk. 3, kan beslutte, at personer, der ikke er ansat ved kommunens skolevæsen, men tilknyttet de pågældende virksomheder, institutioner og foreninger m.v., i begrænset omfang kan varetage undervisningsopgaver i den særlige grundskoles fag eller fagområder.

Det foreslåede vil indebære, at de særlige grundskoler på samme måde som folkeskolerne vil have mulighed for at trække på lokalsamfundet, når de tilrettelægger undervisning for eleverne, herunder med hensyn til de anvendte eksterne undervisere, deres kvalifikationer, omfanget af undervisningen og skolens ansvar herfor.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 7, stk. 3, hvorefter særlige grundskoler kan indgå samarbejder om åben skole med virksomheder, institutioner for ungdomsuddannelse, lokalsamfundets kultur-, folkeoplysnings-, idræts- og foreningsliv og kunst- og kulturskoler, med lokale fritids- og klubtilbud og med de kommunale eller kommunalt støttede musikskoler og ungdomsskoler, der kan bidrage til opfyldelsen af de særlige grundskolers formål samt slutmål og delmål. Kommunalbestyrelsen fastlægger mål og rammer herfor.

Det foreslåede vil således indebære, at personer med tilknytning til virksomheder, institutioner og foreninger m.v., som den særlige grundskole samarbejder med om åben skole, men som ikke er ansat i det kommunale skolevæsen, jf. lovforslagets § 12, stk. 1, vil kunne varetage undervisningsopgaver i begrænset omfang i den særlige grundskole, inden for deres kompetencer og kvalifikationer i øvrigt. Den foreslåede opregning af aktører, der vil kunne stå bag eksterne undervisere, er ikke udtømmende.

Det vil i den forbindelse være afgørende, at der står en organisation, virksomhed, uddannelsesinstitution eller lignende bag de eksterne medarbejdere og frivillige, som sættes til at varetage undervisningsopgaver i de særlige grundskoler. Det vil blandt andet skulle sikre, at der er tale om veletablerede samarbejder,

hvor vilkårene for samarbejdet er nærmere aftalt, og hvor det sikres, at de eksterne undervisere kun varetager de undervisningsopgaver, som de er kvalificeret til.

De eksterne undervisere vil kun skulle undervise i lige præcis det – og kun det – som de har en særlig ekspertise inden for. Det kan f.eks. være en musiklærer fra den kommunale musikskole, som underviser eleverne i korsang, en frivillig fra den lokale fodboldklub, som underviser eleverne i fodbold, en medarbejder fra en lokal bankfilial, som underviser eleverne i privatøkonomi, eller ansatte og frivillige fra landsdækkende organisationer, som kan undervise eleverne i afgrænsede forløb i forbindelse med faguger, i samfundsfag eller lignende.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at disse eksterne undervisere kun kan varetage undervisningen i »begrænset omfang«. Der vil skulle foretages en konkret vurdering af, hvad der kan betegnes som varetagelse af undervisningsopgaver i begrænset omfang ved anvendelsen af eksterne undervisere.

Det vil være skolens leder, der i de konkrete tilfælde skal vurdere, i hvilket omfang der kan anvendes eksterne undervisere inden for rammen af, at det kun kan ske i begrænset omfang.

Skolelederen vil i sin vurdering skulle inddrage alle relevante hensyn, herunder det tidsmæssige og indholdsmæssige omfang af undervisningen, undervisningskompetencerne hos den eksterne underviser og eventuelle særlige behov hos den gruppe af elever, som skal undervises.

Det vil i denne forbindelse være afgørende, at der er tale om afgrænsede læringsforløb i undervisningen. Afgrænsede forløb vil normalt kun kunne omfatte dele af et fags stofområder og kun i form af kortere kurser, f.eks. til træning af specifikke færdigheder eller med henblik på at give særlige udfordringer til en gruppe af elever. Et afgrænset forløb vil således aldrig kunne omhandle undervisning i et helt fag gennem et helt skoleår.

Kravene til afgrænsning af omfanget af forløbene vil endvidere afhænge af de pågældende underviseres kvalifikationer. Behovet for afgrænsningen af omfanget af forløbene vil f.eks. være mindre, hvis der er tale om en lærer fra en ungdomsuddannelsesinstitution, da disse som udgangspunkt må forventes at have en undervisningskompetence, som gør dem i stand til at varetage undervisning i grundskolen.

De undervisningsmæssige behov hos den elevgruppe, der skal undervises, vil også kunne have betydning for, i hvilket omfang der kan anvendes eksterne undervisere. Der vil i denne forbindelse blandt andet skulle lægges vægt på, om det er en elevgruppe med særlige behov for særlige didaktiske og pædagogiske kompetencer, f.eks. på grund af elevernes alder.

Skolens leder vil være ansvarlig for, at den enkelte eksterne underviser har tilstrækkelig undervisningskompetence og faglighed til at kunne bidrage til elevernes læring.

Skolelederen vil endvidere være ansvarlig for undervisningen over for kommunalbestyrelsen, herunder for undervisningens indhold i forhold til stå mål med-kravet og for tilsynet med eleverne. Det vil være en lærer fra skolen, som har ansvaret i forhold til, at målene for faget eller fagområdet nås. De eksterne undervisere vil således alene kunne bruges som et supplement til den undervisning, som skolens undervisere normalt varetager.

Det bemærkes, at undervisning i denne sammenhæng ikke må forveksles eller på anden måde være et markedsføringsmiddel rettet mod børn og unge. Derimod må undervisningen gerne tjene det formål at øge elevernes kendskab til det omgivende samfund, herunder den virksomhed, institution eller forening m.v., som den eksterne underviser er tilknyttet. Ungdomsuddannelsesinstitutionerne vil således kunne bruge muligheden til at øge kendskabet til deres uddannelser blandt elever i de særlige grundskoler.

Det vil afhænge af den aftale, der indgås mellem den særlige grundskole og uddannelsesinstitutionen, organisationen eller virksomheden m.v., hvem der vil skulle afholde udgiften for den eksterne underviser i det tidsrum vedkommende underviser i den særlige grundskole.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 13

Til stk. 1

Reglerne om kommunalbestyrelsens kompetencer i folkeskolen er beskrevet i pkt. 3.3.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Efter folkeskolelovens § 40, stk. 2, 1. pkt., fastlægger kommunalbestyrelsen mål og rammer for skolernes virksomhed.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 1, at kommunalbestyrelsen fastlægger mål og rammer for de særlige grundskoler.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen som udgangspunkt har kompetencen til at træffe alle beslutninger om de særlige grundskoler.

Kommunalbestyrelsens kompetence vil således alene være indskrænket af den almindelige kommunalretlige grundsætning, hvorefter kommunalbestyrelsen er begrænset i adgangen til at give tjenestebefalinger angående ansattes varetagelse af opgaver, der forudsætter særlig faglig sagkundskab. Der henvises i denne forbindelse til lovforslagets § 14, stk. 2, 2. pkt., om skolelederens selvstændige beføjelse til at træffe alle konkrete beslutninger vedrørende skolens elever.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, stk. 2, hvorefter kommunalbestyrelsen vil have ansvaret for de oprettede særlige grundskoler.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 2

Reglerne om kommunalbestyrelsens kompetencer i folkeskolen er beskrevet i pkt. 3.3.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Efter folkeskolelovens § 40, stk. 2, 2. pkt., træffer kommunalbestyrelsen en række nærmere opregnede beslutninger på et møde.

Efter folkeskolelovens § 40 a, stk. 3, skal kvalitetsrapporten drøftes på et møde i kommunalbestyrelsen, der tager stilling til rapporten, herunder opfølgning herpå. Denne bestemmelse foreslås i § 1, nr. 19, i lovforslag nr. L 174 af 27. april 2022, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 174 som fremsat, ophævet og erstattet af bestemmelser om skoleudviklingssamtaler den 1. august 2022.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 2, at kommunalbestyrelsen på et møde træffer beslutning om følgende:

- 1) Bevillinger til og økonomiske rammer for særlige grundskoler.
- 2) De særlige grundskolers struktur, herunder antallet af skoler og hver enkelt skoles omfang med hensyn til klassetrin, elevtal, specialundervisning og specialpædagogisk bistand, undervisning i fritiden og skolefritidsordning.
- 3) Antal skoledage og rammer for klassedannelsen, elevernes undervisningstimetotal og skoledagens længde.

- 4) Frivillige madordninger, herunder madordninger i skolefritidsordninger. Kommunalbestyrelsen beslutter, om madordningerne etableres med fuld forældrebetaling, gennem kommunale tilskud med hel eller delvis fri forplejning eller med differentieret indkomstafhængigt tilskud, og kan fastsætte nærmere rammer for ordningerne.

Det foreslåede vil indebære et delegationsforbud, således at de beslutninger, der er opregnet i de efterfølgende numre, vil skulle træffes af kommunalbestyrelsen på et møde. Dette vil sikre, at kommunalbestyrelsen har haft mulighed for at forholde sig politisk til, hvordan det samlede skolevæsen i kommunen bliver tilrettelagt, herunder hvordan særlige grundskoler spiller sammen med kommunens folkeskoletilbud. Da kommunalbestyrelsens møder er offentlige, vil de særlige grundskoler endvidere i højere grad kunne blive et tema i den lokale, offentlige kommunalpolitiske debat og ved valg til kommunalbestyrelsen.

Det foreslåede *nr. 1* vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle tage stilling til bevillinger til og økonomiske rammer for særlige grundskoler, herunder de bevillingsmæssige forudsætninger, som bevillingerne gives på baggrund af.

De bevillingsmæssige forudsætninger kan f.eks. være forventningerne til lønomkostninger, herunder baseret på forventninger til personalets uddannelsesmæssige baggrund, forventninger til timetal og klasse størrelser, i hvilket omfang kommunalbestyrelsen forventer, at undervisningen gennemføres ved brug af virtuel undervisning, der stilles til rådighed af de ukrainske undervisningsmyndigheder, og om der skal være tilknyttet en skolefritidsordning.

Det foreslåede *nr. 2* vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle tage stilling til de særlige grundskolers struktur, herunder antallet af skoler og hver enkelt skoles omfang med hensyn til klassetrin, specialundervisning og specialpædagogisk bistand, undervisning i fritiden og skolefritidsordning. Kommunalbestyrelsen vil dermed skulle tage stilling til, hvordan de særlige grundskoler spiller sammen med folkeskolerne i den samlede skolestruktur i kommunen. I denne forbindelse vil kommunalbestyrelsen skulle tage stilling til, hvilke klassetrin, der skal tilbydes på særlige grundskoler, hvor mange spor hvert af disse klassetrin skal have, om der skal gives specialundervisning og specialpædagogisk bistand på de særlige grundskoler, om der skal gives undervisning i fritiden, om de særlige grundskoler skal have en skolefritidsordning, samt om der skal stilles madordning til rådighed med f.eks. hel eller delvis fri forplejning.

Det bemærkes i denne forbindelse, at kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte, at der ikke gives specialundervisning og specialpædagogisk bistand på særlige grundskoler. I så fald vil elever med sådanne behov skulle tilbydes plads i folkeskolen.

Det foreslåede *nr. 3* vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle tage stilling til antal skoledage og rammer for klassesdannelsen, elevernes undervisningstimetal og skoledagens længde. Det vil således være kommunalbestyrelsen, der fastsætter hvilke dage, der gives undervisning, herunder hvornår skoleåret begynder og slutter og placeringen af ferier i løbet af skoleåret. Det vil ligeledes være kommunalbestyrelsen, der fastsætter rammerne for klassesdannelsen, herunder f.eks. det maksimale elevtal.

Det vil endvidere være kommunalbestyrelsen, der fastsætter undervisningstimetal og skoledagens længde. I modsætning til folkeskolen vil kommunalbestyrelsen ikke være begrænset af regler om minimums- og maksimumstimetal for året eller fagene, og vil således kunne fastsætte timetallene ud fra de rammer, der følger af stå mål med-kravet, jf. pkt. 3.2.1.2. i de almindelige bemærkninger.

Det foreslåede *nr. 4* vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle tage stilling til, om de særlige grundskoler skal have frivillige madordninger, herunder madordninger i skolefritidsordninger. Kommunalbestyrelsen vil i givet fald endvidere skulle beslutte, om madordningerne etableres med fuld forældrebetaling,

gennem kommunale tilskud med hel eller delvis fri forplejning eller med differentieret indkomstafhængigt tilskud, og vil kunne fastsætte nærmere rammer for ordningerne.

En kommunalbestyrelse vil således kunne træffe beslutning om, at der på en særlig grundskole oprettes madordninger med fuld forældrebetaling, om, at der ydes tilskud til madordninger med hel eller delvis fri forplejning, eller om der ydes tilskud til madordninger med differentieret indkomstafhængigt tilskud.

Tilskud til madordninger med hel eller delvis fri forplejning vil være tilskud til den enkelte skole til skolens drift af madordningen.

Tilskud til madordninger med differentieret indkomstafhængigt tilskud vil være tilskud til forældrene til dækning af deres udgifter til forældrebetalingen. Kommunalbestyrelsens beslutning om de nærmere rammer for denne ordning, herunder eventuelle indtægtsgrænser for at modtage tilskud til skolemad, vil kunne træffes efter den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 1, og vil således ikke være omfattet af delegationsforbuddet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 3

Folkeskolelovens § 24, stk. 3, indeholder en bestemmelse om, at en eller flere små skoler og en større skole eller to eller flere små skoler kan have fælles skoleleder og eventuelt fælles skolebestyrelse, men hver sit skoledistrikt.

Folkeskolelovens § 24 a indeholder bestemmelser om etablering af fælles ledelse mellem en folkeskole med eventuel skolefritidsordning og et dagtilbud eller fritidshjem.

Folkeskolelovens § 24 b indeholder bestemmelser om etablering af fælles ledelse mellem en folkeskole og en ungdomsskole.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 3, at kommunalbestyrelsen efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelsen og et eventuelt nedsat forældreråd, jf. § 14, kan beslutte, at en folkeskole og en særlig grundskole skal have fælles ledelse. Folkeskolelovens § 24 c finder anvendelse.

Det foreslåede vil indebære, at den særlige grundskole kan knyttes til en folkeskoles hverdag. Løsningen vil således f.eks. kunne tilrettelægges, så der oprettes en særlig grundskole med ét spor, som er geografisk beliggende sammen med en folkeskole, som den særlige grundskole har fælles leder med. En sådan løsning vil gøre det muligt at etablere tilbud til elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, hvor eleverne kan modtage undervisning efter de foreslåede regler i nærværende lovforslag, samtidig med at eleverne får mulighed for at dele hverdag med eleverne på en almindelig folkeskole.

Kommunalbestyrelsens beslutning om fælles ledelse vil forudsætte, at de berørte skolebestyrelser og eventuelle forældreråd forinden har afgivet udtalelse om kommunalbestyrelsens påtænkte beslutning.

Det vil være en forudsætning for, at der er pligt til at høre et forældreråd ved en særlig grundskole, at der er dannet et forældreråd ved skolen. Det vil være op til forældrene til eleverne ved skolen, om de ønsker at danne et forældreråd, jf. den foreslåede bestemmelse i § 15 i lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine. Herudover vil der ikke være dannet et forældreråd, hvis beslutningen om etablering af fælles ledelse træffes samtidig med beslutningen om at etablere den særlige grundskole.

Kommunalbestyrelsen vil ikke være bundet af en negativ udtalelse fra skolebestyrelser eller forældreråd.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at de nærmere bestemmelser om den fælles skolebestyrelses sammensætning, opgaver og kompetencer vil fremgå af folkeskolelovens § 24 c, som affattet ved lovforslagets § 29, nr. 1.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 4

Efter folkeskolelovens § 24 a, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelsen og forældrebestyrelsen i et kommunalt dagtilbud eller fritidshjem oprettet i henhold til dagtilbudsloven for små skoler og små afdelinger af en skole, jf. folkeskolelovens § 55, stk. 1, 2. pkt., beslutte, at en folkeskole med eventuel skolefritidsordning og et dagtilbud eller fritidshjem skal have fælles leder og fælles bestyrelse.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 4, at efter indhentet udtalelse fra forældrebestyrelsen i et særtilbud i form af et dagtilbud til børn med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer fordrevet fra Ukraine, der er oprettet i henhold til dagtilbudsloven, og et eventuelt nedsat forældreråd, jf. § 15, kan kommunalbestyrelsen beslutte, at en særlig grundskole med eventuel skolefritidsordning og et særtilbud i form af et dagtilbud skal have fælles ledelse, jf. stk. 5-7.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 5

Det fremgår af folkeskolelovens § 24 a, stk. 2, at kommunalbestyrelsen som led i beslutningen efter stk. 1 og efter høring af skolebestyrelsen og forældrebestyrelsen træffer beslutning om sammensætningen af den fælles bestyrelse. Folkeskolelovens § 42, stk. 1, finder ikke anvendelse. I den fælles bestyrelse skal der være repræsentanter for:

- 1) Forældre til børn i folkeskolen.
- 2) Forældre til børn i dagtilbuddet eller fritidshjemmet.
- 3) Medarbejdere ved folkeskolen.
- 4) Medarbejdere ved dagtilbuddet eller fritidshjemmet.
- 5) Elever valgt af og blandt folkeskolens elever.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 5, at kommunalbestyrelsen som led i beslutningen efter stk. 4 og efter høring af forældrebestyrelsen og det eventuelle forældreråd træffer beslutning om sammensætningen af den fælles bestyrelse. I den fælles bestyrelse skal der mindst være repræsentanter for:

- 1) Forældre til børn i særtilbuddet i form af et dagtilbud, hvis der er ønske om repræsentation blandt forældrene.
- 2) Forældre til børn i den særlige grundskole, hvis der er ønske om repræsentation blandt forældrene.
- 3) Medarbejdere ved særtilbuddet i form af et dagtilbud.
- 4) Medarbejdere ved den særlige grundskole.
- 5) Elever valgt af og blandt den særlige grundskoles elever.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle træffe beslutning om den nærmere sammensætning af den fælles bestyrelse efter høring af de eksisterende forældrebestyrelser og forældreråd.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 6

Det følger af folkeskolelovens § 24 a, stk. 3, at regler fastsat i medfør af folkeskolelovens § 43, stk.

1 og 3, om valg af repræsentanter til skolebestyrelsen finder anvendelse ved valg af repræsentanter for folkeskolen til den fælles bestyrelse. Kommunalbestyrelsen fastsætter regler for valg af forældre- og medarbejderrepræsentanter for dagtilbuddet til den fælles bestyrelse.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 6, at dagtilbudslovens § 14 finder anvendelse ved valg af repræsentanter for særtilbuddet i form af et dagtilbud til den fælles bestyrelse. Kommunalbestyrelsen fastsætter regler for valg af forældre-, medarbejder- og elevrepræsentanter for den særlige grundskole til den fælles bestyrelse.

Det foreslåede vil indebære, at de forældre- og medarbejderrepræsentanter, der vælges fra særtilbuddet i form af et dagtilbud, vælges efter reglerne herom i dagtilbudsloven.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle fastsætte regler for valg af forældre-, medarbejder- og elevrepræsentanter for den særlige grundskole til den fælles bestyrelse. Denne bestemmelse vil dermed give kommunalbestyrelsen de samme muligheder for at sammensætte repræsentationen fra den særlige grundskole i den fælles bestyrelse, som kommunalbestyrelsen vil have for at sammensætte et forældreråd efter den foreslåede bestemmelse i § 15, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 7

Efter folkeskolelovens § 24 a, stk. 4, varetager den fælles bestyrelse de opgaver, der i denne lov og dagtilbudsloven er henlagt til skolebestyrelsen og forældrebestyrelsen. Beslutninger, der alene har betydning for dagtilbuddets eller fritidshjemmets virksomhed, træffes af de medlemmer af den fælles bestyrelse, der er repræsentanter for dagtilbuddet eller fritidshjemmet. Forældrerepræsentanter for dagtilbuddet eller fritidshjemmet skal udgøre flertallet ved sådanne beslutninger. Beslutninger, der alene har betydning for skolens virksomhed, træffes af de medlemmer af den fælles bestyrelse, der er repræsentanter for skolen. Forældrerepræsentanter for skolen skal udgøre flertallet ved sådanne beslutninger.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 7, at den fælles bestyrelse varetager de opgaver, der efter denne lov og i dagtilbudsloven er henlagt til forældrebestyrelsen og forældrerådet. Beslutninger, der alene har betydning for den særlige grundskoles virksomhed, træffes af de medlemmer af den fælles bestyrelse, der er repræsentanter for den særlige grundskole. Beslutninger, der alene har betydning for særtilbuddet i form af et dagtilbuds virksomhed, træffes af de medlemmer af den fælles bestyrelse, der er repræsentanter for dagtilbuddet.

Det foreslåede vil indebære, at forældrebestyrelsens og forældrerådets opgaver i henhold til dagtilbudsloven og efter lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine, som udgangspunkt ligger i den samdrevede institutions fælles bestyrelse.

Det foreslåede vil imidlertid også indebære, at beslutninger, der udelukkende har betydning for den særlige grundskoles virksomhed, alene vil skulle træffes af de medlemmer af den fælles bestyrelse, der er repræsentanter fra den særlige grundskole. Tilsvarende vil beslutninger, der udelukkende er af betydning for det særlige dagtilbud, skulle træffes af de medlemmer af den fælles bestyrelse, der er repræsentanter fra dagtilbuddet. Forældrerepræsentanter for henholdsvis den særlige grundskole eller dagtilbuddet vil skulle udgøre flertallet ved sådanne beslutninger.

Beslutninger, som vil skulle træffes af medlemmer fra henholdsvis den særlige grundskole eller dagtilbuddet, drøftes forinden i den fælles skolebestyrelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 8

Reglerne om kommunalbestyrelsens kompetencer i folkeskolen er beskrevet i pkt. 3.3.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 8, at kommunalbestyrelsen helt eller delvis kan henlægge sine beføjelser efter denne lov til forældrerådet bortset fra de beføjelser, der følger af arbejdsgiverkompetencen, og de beslutninger, der er nævnt i 2 og § 1, stk. 1.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen så vidt muligt vil have samme muligheder for at delegere sine kompetencer til et forældreråd oprettet efter den foreslåede bestemmelse i § 15, som kommunalbestyrelsen har for at delegere sine kompetencer til en skolebestyrelse ved en folkeskole.

Det foreslåede omfatter dog ikke kommunalbestyrelsens kompetence til at træffe beslutning om etablering af fælles leder for en særlig grundskole og en folkeskole, samt mulighederne for at delegere beslutninger om opkrævning af betaling for forplejning og øvrige udgifter i forbindelse med ekskursioner, lejrskoler og skolerejser. Baggrunden herfor er, at forældrerådet – modsat skolebestyrelserne i folkeskolen – ikke er pålagt eller har mulighed for at godkende skolens budget, og at forældrerådet derfor ikke har de samme forudsætninger for at kunne træffe beslutninger med økonomiske konsekvenser, som en skolebestyrelse har.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 14

Til stk. 1

Reglerne om skolelederens opgaver og kompetencer i folkeskolen er beskrevet i pkt. 3.3.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 1, at der ved hver særlig grundskole ansættes en leder, jf. dog § 13, stk. 3-7. Skolens leder har den administrative og pædagogiske ledelse af skolen og er ansvarlig for skolens virksomhed over for kommunalbestyrelsen.

Det foreslåede vil indebære, at der – ligesom på folkeskoler – ansættes en skoleleder ved de særlige grundskoler, som vil have den administrative og pædagogiske ledelse af skolen og vil have ansvaret for skolens virksomhed.

Skolens leder vil være ansvarlig for, at de beslutninger, der træffes om skolens virksomhed, er lovlige, og ligger inden for de rammer, der er fastsat af kommunalbestyrelsen.

Skolelederen vil således være ansat i det kommunale skolevæsen og dermed indgå i et over-/underordningsforhold til den kommunale forvaltning og i sidste ende kommunalbestyrelsen.

Det bemærkes, at i modsætning til i folkeskolen vil skolelederen dog ikke være ansvarlig over for forældrerådet, da det ikke er pligtigt at oprette et forældreråd, og da forældrerådet ikke vil have ansvaret for at føre tilsyn med skolens virksomhed.

Der vil ikke skulle ansættes en skoleleder ved den særlige grundskole, hvis der er truffet beslutning om fælles ledelse mellem den særlige grundskole og en folkeskole. I så fald ansættes en fælles skoleleder, som har den administrative og pædagogiske ledelse af både den særlige grundskole og folkeskolen, og som er ansvarlig for den særlige grundskoles virksomhed over for kommunalbestyrelsen – og ansvarlig for folkeskolens virksomhed over for skolebestyrelsen og kommunalbestyrelsen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 2

Reglerne om skolelederens opgaver og kompetencer i folkeskolen er beskrevet i pkt. 3.3.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Kapitel 1 a i lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø (undervisningsmiljøloven) indeholder bestemmelser om pligt til tiltag mod problemer med det psykiske undervisningsmiljø.

Efter undervisningsmiljølovens § 1 a gælder reglerne i kapitel 1 a for grundskoleundervisning og ungdomsuddannelser. Det følger af undervisningsmiljølovens § 1 b, stk. 1, at den myndighed, bestyrelse eller person, der har ansvar for uddannelsesstedet, fastsætter en antimobbestrategi, herunder en strategi mod digital mobning. Strategien revideres efter behov.

Det fremgår af undervisningsmiljølovens § 1 c, stk. 1, at konstaterer uddannelsesstedets ledelse problemer med det psykiske undervisningsmiljø i form af mobning el. lign., udarbejder ledelsen en handlingsplan, hvoraf det fremgår, med hvilke foranstaltninger problemerne effektivt bringes til ophør. Tilsvarende gælder, hvis uddannelsesstedets ledelse eller en elevs forældremyndighedsindehavere anser det for nødvendigt som følge af elevens bekymrende tilstand eller adfærd, herunder sygdom og fravær, på grund af problemer med det psykiske undervisningsmiljø i form af mobning el. lign.

Det følger af undervisningsmiljølovens § 1 c, stk. 2, at uddannelsesstedets ledelse skal udarbejde handlingsplanen, jf. stk. 1, senest 10 arbejdsdage efter at der er modtaget oplysning om problemerne. Fristen regnes fra det tidspunkt, hvor en medarbejder på uddannelsesstedet eller ved den kommunale forvaltning, for så vidt angår kommunale uddannelsessteder, første gang skriftligt eller mundtligt modtager oplysning om problemerne. Handlingsplanen revideres efter behov.

Efter undervisningsmiljølovens § 1 c, stk. 3, gennemfører uddannelsesstedets ledelse de planlagte foranstaltninger i overensstemmelse med handlingsplanen eller sørger for, at dette sker.

Det følger endvidere af undervisningsmiljølovens § 1 c, stk. 4, at uanset stk. 1-3 træffer uddannelsesstedets ledelse straks de midlertidige foranstaltninger, som her og nu er nødvendige, for at der kan gribes ind over for de konstaterede problemer.

Efter undervisningsmiljølovens § 1 c, stk. 5, informerer uddannelsesstedets ledelse de berørte elever og for elever undergivet forældremyndighed eleverne og forældremyndighedsindehaverne om indholdet af handlingsplanen og om eventuelle midlertidige foranstaltninger.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 2, 1. og 2. pkt, at skolelederen leder og fordeler arbejdet mellem den særlige grundskoles ansatte og træffer alle konkrete beslutninger vedrørende skolens elever. Lederens konkrete beslutninger vedrørende skolens elever inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat, kan ikke behandles af kommunalbestyrelsen.

Det foreslåede vil indebære, at skolelederen udøver kommunalbestyrelsens ledelsesret på den særlige grundskole og at skolelederen dermed vil være det øvrige personale ved den særlige grundskoles personaleleder.

Skolelederen vil også i forhold til eleverne og forældrene være den, der træffer alle konkrete beslutninger vedrørende skolens elever.

Skolelederen vil endvidere have en særlig faglig sagkundskab, som indskrænker kommunalbestyrelsens kompetence i forhold til konkrete beslutninger vedrørende skolens elever. Der henvises i denne forbindelse

se til lovforslagets § 13, stk. 1, om kommunalbestyrelsens kompetence til at fastsætte mål og rammer for de særlige grundskoler.

Skolelederens selvstændige kompetence vil omfatte både afgørelser i forvaltningslovens forstand og beslutninger, der træffes som led i faktisk forvaltningsvirksomhed. Det vil f.eks. kunne være beslutninger om tilrettelæggelsen af undervisningen i klassen, tilbud om deltagelse i undervisning i en folkeskole, tilbud om supplerende undervisning eller praktik og ordensmæssige forhold.

Kommunalbestyrelsen vil således ikke kunne ændre sådanne beslutninger, hverken på eget initiativ eller efter klage, eller i øvrigt at give konkrete tjenestebefalinger herom.

En elev og dennes forældre kan indbringe en sådan beslutning for skolelederen selv, og skolelederens beslutninger inden for dennes selvstændige kompetence vil være umiddelbart omfattet af Folketingets Ombudsmands kompetence, således at eleven/forældrene vil kunne klage over skolelederens beslutninger til ombudsmanden.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 2, 3. pkt., at 2. pkt. ikke gælder beslutninger truffet efter § 1 c i lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø.

Det foreslåede vil indebære, at skolelederens selvstændige kompetence ikke omfatter beslutninger truffet efter undervisningsmiljølovens § 1 c, herunder beslutninger om indholdet af en handlingsplan efter bestemmelsens stk. 1, om opfølgningen herpå efter stk. 3, samt om de midlertidige foranstaltninger, som her og nu er nødvendige, for at der kan gribes ind over for de konstaterede problemer, efter stk. 4.

Disse beslutninger vil således kunne påklages til kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsens beslutning i forlængelse heraf vil være omfattet af den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 21, stk. 1, hvorefter kommunalbestyrelsens beslutninger og afgørelser ikke vil kunne indbringes for højere administrativ myndighed.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 3

Reglerne om skolelederens opgaver og kompetencer i folkeskolen er beskrevet i pkt. 3.3.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af folkeskolelovens § 45, stk. 5, at skolens leder udøver sin virksomhed i samarbejde med de ansatte.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 3, at skolens leder udøver sin virksomhed i samarbejde med de ansatte.

Det foreslåede vil indebære, at skolelederen ikke personligt træffer alle konkrete beslutninger om eleverne, men gør dette i samarbejde med de ansatte. Alle sådanne beslutninger vil dog skulle træffes på lederens vegne. Beføjelserne vil således kunne delegeres til ansatte generelt eller konkret og såvel udtrykkeligt som stiltiende.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at skolelederen generelt er forpligtet til at samarbejde med de ansatte, herunder de organer, hvor ansatte deltager, f.eks. pædagogisk råd og samarbejdsudvalg.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 4

Reglerne om skolelederens opgaver og kompetencer i folkeskolen er beskrevet i pkt. 3.3.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af folkeskolelovens § 45, stk. 6, at skolens leder inddrager skolens elever i spørgsmål vedrørende elevernes sikkerhed og sundhed. På skoler, hvor der er elevråd, jf. § 46, stk. 1, drøftes formen for inddragelse gennem elevrådet.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 4, at skolens leder inddrager skolens elever i spørgsmål vedrørende elevernes sikkerhed og sundhed. På særlige grundskoler, hvor der er elevråd, jf. § 16, drøftes formen for inddragelse gennem elevrådet.

Det foreslåede vil udgøre minimumskrav til skolelederens inddragelse af skolens elever. Skolelederen vil således også kunne inddrage eleverne, herunder et eventuelt elevråd, i spørgsmål af betydning for elevernes hverdag. Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 16 om elevernes ret at danne et elevråd.

Det bemærkes, at spørgsmål om elevernes sikkerhed og sundhed er reguleret i lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 15

Til stk. 1

Reglerne om skolebestyrelsens opgaver og kompetencer i folkeskolen er beskrevet i pkt. 3.3.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 15, stk. 1, at forældre eller værger til umyndige elever i særlige grundskoler kan oprette et forældreråd.

Det foreslåede vil indebære, at forældre, jf. lovforslagets § 20, til umyndige elever på en særlig grundskole vil kunne oprette et forældreråd ved skolen, hvis de ønsker det. Der vil således ikke være pligt til at etablere et forældreråd ved en særlig grundskole.

Forældrerådet vil være et forum, som kan benyttes til at drøfte forhold omkring dagligdagen i den særlige grundskole. Forældrerådet vil endvidere kunne deltage i drøftelser om den faglige udvikling og sociale forhold og medvirke til at understøtte børnenes hverdag både fagligt og socialt.

Da der ikke vil være pligt til at etablere et forældreråd, indeholder lovforslaget ikke bestemmelser om, at forældrerådet tillægges bestemte opgaver eller funktioner, herunder at føre tilsyn med skolens virksomhed. Der henvises i denne forbindelse til lovforslagets § 13, stk. 8, hvorefter kommunalbestyrelsen helt eller delvis kan henlægge sine beføjelser efter denne lov til forældrerådet bortset fra de beføjelser, der følger af arbejdsgiverkompetencen, og de beslutninger, der er nævnt i § 13, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 2

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 15, stk. 2, at kommunalbestyrelsen træffer beslutning om forældrerådets sammensætning, herunder spørgsmål om medarbejder- og elevrepræsentation.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen, hvis der oprettes et forældreråd ved den særlige grundskole, kan fastsætte nærmere regler om forældrerådets sammensætning. Kommunalbestyrelsen vil

således kunne beslutte, at der også skal være medarbejderrepræsentanter i forældrerådet, og kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte, at der skal være elevrepræsentanter i forældrerådet, herunder repræsentanter for eventuelle voksne elever på skolen, jf. lovforslagets § 2, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 16

Det følger af folkeskolelovens § 46, stk. 1, at ved hver skole, som har 5. eller højere klassetrin, har eleverne ret til at danne et elevråd. Elevrådet udpeger repræsentanter for eleverne til udvalg mv., som skolens leder har nedsat til at behandle spørgsmål af betydning for eleverne i almindelighed. Dette gælder dog ikke udvalg mv., hvor elevernes deltagelse ville stride mod anden lovgivning. Børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om valg til elevråd, om elevrådenes virksomhed og om kommunalbestyrelsens forpligtigelse over for elevrådene. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 695 af 23. juni 2014 om elevråd i folkeskolen.

Efter folkeskolelovens § 46, stk. 2, har elever ved hver afdeling på skoler med afdelingsstruktur, som har 5. eller højere klassetrin, ret til at danne et afdelingselevråd.

Det følger endvidere af § 1, stk. 6, i lov om friskoler og private grundskoler m.v., at skolens elever har ret til efter egen bestemmelse at danne elevråd eller på anden demokratisk måde varetage deres fælles interesser vedrørende skolen, og skolens leder er forpligtet til at opfordre dem hertil, hvis de ikke benytter denne ret. Skolens leder kan opfordre eleverne til at vælge en bestemt demokratisk måde, som stemmer overens med skolens overbevisning, men skal med passende mellemrum tage op med eleverne, hvilken demokratisk måde de ønsker.

Efter § 2, stk. 11, i lov om efterskoler og frie fagskoler har skolens elever ret til efter egen bestemmelse at danne elevråd eller på anden demokratisk måde varetage deres fælles interesser vedrørende skolen, og skolens leder er forpligtet til at opfordre dem hertil, hvis de ikke benytter denne ret. Skolens leder kan opfordre eleverne til at vælge en bestemt demokratisk måde, som stemmer overens med skolens overbevisning, men skal med passende mellemrum tage op med eleverne, hvilken demokratisk måde de ønsker.

Der fremgår herudover af § 15 i lov om kommunale internationale grundskoler, at ved hver skole, som har 5. eller højere klassetrin, har eleverne ret til at danne et elevråd. Elevrådet udpeger repræsentanter for eleverne til udvalg m.v., som skolens leder har nedsat til at behandle spørgsmål af betydning for eleverne i almindelighed. Dette gælder dog ikke udvalg m.v., hvor elevernes deltagelse vil stride mod anden lovgivning.

Endelig følger det af § 9 i ungdomsskoleloven, at ved hver ungdomsskole har eleverne ret til at danne et elevråd. Elevrådet udpeger repræsentanter for eleverne til ungdomsskolebestyrelsen og til udvalg m.v., som ungdomsskolen har nedsat til at behandle spørgsmål af betydning for eleverne i almindelighed. Dette gælder dog ikke udvalg m.v. hvor elevernes deltagelse ville stride mod anden lovgivning. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om valg til elevråd, om elevrådenes virksomhed og om kommunens forpligtelse over for elevrådene.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 16, at ved hver særlige grundskole, som har 5. eller højere klassetrin, har eleverne ret til at danne et elevråd. Elevrådet udpeger repræsentanter for eleverne til udvalg m.v., som skolens leder har nedsat til at behandle spørgsmål af betydning for eleverne i almindelighed. Dette gælder dog ikke udvalg m.v., hvor elevernes deltagelse vil stride mod anden lovgivning.

Det foreslåede vil indebære, at eleverne ved særlige grundskoler får ret til at danne elevråd, ligesom eleverne i de andre skoleformer på grundskoleområdet.

Dermed vil eleverne få mulighed for at etablere et organ, hvor de på demokratisk måde kan varetage deres fælles interesser vedrørende skolen. Eleverne vil i et elevråd kunne tage de spørgsmål, der har deres interesse, op til drøftelse, og vil som elevråd kunne stå bag ønsker til skolens tilrettelæggelse over for skolens leder.

Retten til at danne elevråd vil være betinget af, at den særlige grundskole har 5. eller højere klassetrin. I det omfang, der vil være ret til at oprette elevråd, vil retten til at blive repræsenteret heri derimod ikke være begrænset til elever på 5. eller højere klassetrin. Alle elever på skolen vil således have valget og være valgbare til elevrådet.

Hvis eleverne ikke selv tager initiativ til at danne elevråd, vil skolens leder skulle opfordre eleverne hertil.

Skolens leder vil endvidere skulle stille et egnet lokale og adgang til kontorfaciliteter til rådighed for elevrådet til brug ved kulturelle, oplysende og organisatoriske møder, og vil inden for kommunalbestyrelsens rammer kunne anvende en del af skolens samlede bevilling som et årligt tilskud til elevrådsarbejdet.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at eleverne sikres repræsentation i skolens udvalg m.v. Bestemmelsen vil gælde både formelle udvalg og råd og uformelle råd, udvalg, arbejdsgrupper og beslægtede fora, hvis nedsættelse alene er sket på skolens eget initiativ.

Udvalgene vil skulle behandle spørgsmål, der har betydning for eleverne i almindelighed. Hermed vil eleverne kunne udelukkes fra medlemskab af udvalg og råd, der alene behandler spørgsmål, der vedrører én elev eller enkelte elever, eller som slet ikke vedrører eleverne.

Det foreslåede vil herudover indebære, at eleverne ikke vil kunne opnå repræsentation i udvalg, hvor dette vil stride mod anden lovgivning. Formelle udvalg og råd som eksempelvis sikkerhedsudvalg, pædagogisk råd og samarbejdsudvalg, der er nedsat og sammensat i henhold til lov eller bekendtgørelse, vil således ikke være omfattet af bestemmelsens krav om elevrepræsentation, hvis det i lovgivningen om det pågældende organ er udtømmende bestemt, hvem der kan være medlemmer af organet, og det følger heraf, at elever ikke kan være medlemmer, eller hvis der i øvrigt er opstillet betingelser for medlemskab, som elevernes repræsentanter ikke kan opfylde.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 17

Til stk. 1

Efter folkeskolelovens § 49, stk. 1, påhviler alle udgifter til folkeskolens undervisning m.v., herunder specialundervisning og specialpædagogisk bistand i henhold til folkeskolelovens § 20, stk. 3, sygeundervisning i henhold til folkeskolelovens § 23, stk. 2, og udgifter til befordring i henhold til folkeskolelovens § 26, stk. 3, kommunerne, for så vidt der ikke er lovhjemmel for, at udgifterne helt eller delvis påhviler staten eller andre.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 17, stk. 1, at alle udgifter til særlige grundskoler påhviler kommunen, jf. dog stk. 3-6.

Det foreslåede vil indebære, at udgifter til særlige grundskoler påhviler kommunen på samme måde som udgifterne til folkeskolen. Det gælder også eventuelle udgifter til specialundervisning, sygeundervisning og befordring m.v., idet disse elementer anses som en del af de særlige grundskolers tilbud.

Udgifterne til alle dele af de særlige grundskoler vil således påhvile kommunen. Det vil således f.eks. gælde udgifter til lokaler, medarbejdere, materialer og befordring, men kan også gælde blandt andet udgifter til madordninger, jf. de foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 13, stk. 2, nr. 4.

Til stk. 2

Det følger af grundlovens § 76, 1. pkt., at alle børn i den undervisningspligtige alder har ret til fri undervisning i folkeskolen. Bestemmelsen sikrer ret til gratis undervisning i folkeskolen for børn i den undervisningspligtige alder, og er således til hinder for, at der kan opkræves betaling for folkeskoleundervisningen af børn i den undervisningspligtige alder.

Det er fastslået i folkeskolelovens § 19, stk. 1, at de nødvendige undervisningsmidler skal stilles vederlagsfrit til rådighed for eleverne. Dette gælder dog ikke instrumenter og udstyr, som anvendes ved undervisning i fritiden efter folkeskolelovens § 3, stk. 6, og som hjemtages af eleverne til eget brug.

Det fremgår af FOB 2010.1801, at der ikke kan opkræves betaling for nødvendige undervisningsmidler, der benyttes som led i den almindelige folkeskoleundervisning, herunder almindelige lærebøger, ordbøger og lommeregner, men derimod for normale skriveredskaber og f.eks. almindeligt udstyr til idrætstimerne. Endvidere fremgår, at hvis folkeskoleundervisningen er baseret på brug af computer, skal computere stilles gratis til rådighed for elever, der ikke ønsker at benytte egen computer. Herudover gælder der undtagelser for så vidt angår forplejning under ekskursioner, lejrskoler og skolerejser, jf. folkeskolelovens § 50, stk. 5-9. Det er ikke udelukket at opkræve betaling for elevernes deltagelse i frivillige aktiviteter, der ikke er en del af folkeskoleundervisningen, f.eks. en klasseudflugt til et sommerland, jf. hertil Højesterets dom i U 1983.871 H om betaling af to kroner pr. elev for deltagelse i en klasseudflugt til Zoologisk Have i København.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 17, stk. 2, at de nødvendige undervisningsmidler skal stilles vederlagsfrit til rådighed for eleverne. Dette gælder dog ikke instrumenter og udstyr, som anvendes ved undervisning i fritiden og som hjemtages af eleverne til eget brug.

Det foreslåede vil indebære, at de særlige grundskolers undervisning omfattes af de samme regler om vederlagsfrihed som folkeskolens undervisning.

Dette er begrundet i, at de særlige grundskoler vil skulle være et tilbud om grundskoleundervisning, som kommunerne vil kunne vælge at benytte for at opfylde kommunens forpligtelse til at stille folkeskoleundervisning til rådighed for alle elever i den undervisningspligtige alder i overensstemmelse med grundlovens bestemmelse herom. Tilbuddet om særlige grundskoler vil således skulle opfylde de samme krav som folkeskolen, herunder krav om, at undervisningen skal være gratis.

Praksis fra domstolene og Folketingets Ombudsmand om betaling for aktiviteter i folkeskolen, vil derfor finde tilsvarende anvendelse for de særlige grundskoler. Det betyder, at der ikke vil kunne opkræves betaling for nødvendige undervisningsmidler, der benyttes som led i den almindelige undervisning i den særlige grundskole, herunder almindelige lærebøger, ordbøger og lommeregner, men derimod for normale skriveredskaber og f.eks. almindeligt udstyr til idrætstimerne. Tilsvarende vil computere skulle stilles gratis til rådighed for elever, der ikke ønsker at benytte egen computer.

Der vil dog kunne gøres undtagelse for forplejning under ekskursioner, lejrskoler og skolerejser, jf. lovforslagets § 17, stk. 3, for elever, der ikke er i den undervisningspligtige alder, jf. lovforslagets § 17, stk. 4, og for skolefritidsordninger, jf. lovforslagets § 17, stk. 5 og 6.

Det følger endvidere af det foreslåede om deltagelse i frivillig undervisning, at der vil kunne opkræves

betaling for eventuelle undervisningsmaterialer m.v. i denne forbindelse, herunder almindelige lærebøger m.v.

Det vil endvidere ikke være udelukket at opkræve betaling for elevernes deltagelse i frivillige aktiviteter, der ikke er en del af undervisningen.

Til stk. 3

Det følger af folkeskolelovens § 50, stk. 5, at kommunen dækker alle udgifter, hvis afholdelse er en forudsætning for gennemførelsen af ekskursioner og lejrskoler efter folkeskolelovens § 16 c, stk. 1, om ekskursioner og lejrskoler, jf. dog § 50, stk. 7.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 50, stk. 6, at kommunen afholder alle udgifter til lærernes deltagelse i skolerejser efter folkeskolelovens § 16 c, stk. 2.

Efter folkeskolelovens § 50, stk. 7, kan kommunalbestyrelsen kræve, at den enkelte elevs forældre sørger for elevens forplejning under ekskursioner. Kommunalbestyrelsen kan kræve betaling af forældrene til dækning af udgifterne til elevernes forplejning under lejrskoler og skolerejser. Betalingen fastsættes under hensyn til et anslået normalt sparet hjemmeforbrug.

Det fremgår af folkeskolelovens § 50, stk. 8, at klassens elever og forældre, eventuelt i samarbejde med skolen, ved fælles indsamling eller på anden måde i fællesskab kan tilvejebringe midler til dækning af udgifter, der ikke dækkes af kommunen efter folkeskolelovens § 50, stk. 5-7. Kommunen kan dække øvrige udgifter.

Efter folkeskolelovens § 50, stk. 9, kan den enkelte elevs ret til deltagelse i arrangementer efter § 16 c om ekskursioner, lejrskoler og skolerejser, ikke betinges af erlæggelse af et beløb eller en anden ydelse.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 17, stk. 3, at folkeskolelovens § 50, stk. 5-9, finder tilsvarende anvendelse for undervisningspligtige elever i særlige grundskoler.

Det foreslåede vil indebære, at kommunen vil skulle dække alle udgifter, hvis afholdelse er en forudsætning for gennemførelsen af ekskursioner og lejrskoler efter lovforslagets § 7, stk. 1, med undtagelse af udgifter til elevernes forplejning, jf. hertil folkeskolelovens § 50, stk. 5.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at kommunen vil skulle afholde alle udgifter til lærernes deltagelse i skolerejser efter lovforslagets § 7, stk. 1, således at udgifterne hertil ikke kan medgå ved beregningen af den betaling, der opkræves hos elevernes forældre, heller ikke selvom deltagelse i skolerejser er frivillig, jf. hertil folkeskolelovens § 50, stk. 6.

Det foreslåede vil derudover indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne kræve, at den enkelte elevs forældre sørger for elevens forplejning under ekskursioner, f.eks. ved at give eleven en madpakke med. Det foreslåede indebærer endvidere, at kommunalbestyrelsen vil kunne kræve betaling af forældrene til dækning af udgifterne til elevernes forplejning under lejrskoler og skolerejser. Betalingen vil skulle fastsættes under hensyn til et anslået normalt sparet hjemmeforbrug. Jf. hertil i det hele folkeskolelovens § 50, stk. 7.

Der foreslåede vil også indebære, at klassens elever og forældre, eventuelt i samarbejde med skolen, ved fælles indsamling eller på anden måde i fællesskab vil kunne tilvejebringe midler til dækning af udgifter, der ikke dækkes af kommunen. Kommunen vil herudover kunne – men ikke skulle – dække øvrige udgifter. Det vil f.eks. kunne være udgifter til en eller flere elevers forplejning på lejrskoler eller den enkelte elevs udgifter til deltagelse i en skolerejse. Jf. hertil i det hele folkeskolelovens § 50, stk. 8.

Det foreslåede vil endelig indebære, at den enkelte elevs ret til deltagelse i arrangementer efter lovforslagets § 7, stk. 1, om ekskursioner, lejrskoler og skolerejser, ikke vil kunne betinges af erlæggelse af et beløb eller en anden ydelse.

Til stk. 4

Det følger af folkeskolelovens § 50, stk. 1, nr. 2, at kommunalbestyrelsen kan kræve betaling af voksne, som deltager i folkeskolens undervisning efter folkeskolelovens § 3, stk. 8.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 17, stk. 4, at kommunalbestyrelsen vil skulle opkræve hel eller delvis betaling af elever omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 3.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen, hvis den har godkendt, at voksne kan deltage i undervisningen i den særlige grundskole, også vil skulle tage stilling til, i hvilket omfang der skal opkræves betaling af deltagerne. Kommunalbestyrelsen vil i denne forbindelse skulle overholde almindelige forvaltningsretlige principper m.v., herunder om saglighed, lighed og proportionalitet.

Til stk. 5

Efter folkeskolelovens § 50, stk. 2, 1. og 2. pkt., opkræver kommunalbestyrelsen betaling af forældre til børn, der er optaget i en skolefritidsordning, jf. § 3, stk. 7. Vælger forældrene en folkeskole i en anden kommune end bopælskommunen med tilhørende skolefritidsordning i henhold til § 36, stk. 3 og 7, betaler forældrene til skolekommunen dennes takst for skolefritidsordningen, dog betales bopælskommunens takst, hvis denne er højest.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 17, stk. 5, at kommunalbestyrelsen opkræver betaling for skolefritidsordningen af forældre til umyndige elever, der er optaget i en skolefritidsordning, jf. § 1, stk. 1, 2. pkt. Vælger forældrene en særlig grundskole i en anden kommune end bopælskommunen med tilhørende skolefritidsordning i henhold til § 1, stk. 1, 2. pkt., betaler forældrene til skolekommunen dennes takst for skolefritidsordningen, dog betales bopælskommunens takst, hvis denne er højest.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle opkræve betaling af forældrene for pladser i skolefritidsordninger ved særlige grundskoler på samme måde, som der opkræves betaling af forældre til børn, der benytter skolefritidsordninger ved folkeskoler.

Det vil være kommunalbestyrelsen, der fastsætter størrelsen af forældrebetalingen for benyttelse af skolefritidsordninger. Kommunalbestyrelsen vil i denne forbindelse skulle overholde almindelige forvaltningsretlige principper m.v., herunder om saglighed, lighed og proportionalitet.

Kommunalbestyrelsen vil ikke kunne beslutte, at skolefritidsordningen skal være gratis for alle forældre. Kommunalbestyrelsen vil endvidere ikke kunne opkræve en betaling for skolefritidsordningen, der overstiger 100 pct. af driftsudgifterne for skolefritidsordningen. Dette skyldes, at den del af udgiften, der overstiger de 100 pct., ellers vil kunne sammenstilles med en skat, og det følger af grundlovens § 43, at ingen skat kan pålægges, forandres eller ophæves uden ved lov. Kommunen vil lokalt skulle fastlægge udgifterne til skolefritidsordningen. Udgifterne til skolefritidsordningen skal i henhold til konteringsreglerne adskilles fra skolens øvrige udgifter.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at forældre, der har valgt at benytte muligheden for frit skolevalg i den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 3, stk. 1, og har valgt en særlig grundskole i en anden kommune end bopælskommunen, som udgangspunkt skal betale den takst, som den pågældende plads koster, dvs. skolekommunens takst. Er den takst, som bopælskommunen opkræver for pladser i skolefri-

tidsordninger [i særlige grundskoler] højere end taksten i skolekommunen, vil forældrene dog skulle betale bopælskommunens takst. Betalingen vil skulle ske til skolekommunen.

Til stk. 6

Det følger af folkeskolelovens § 50, stk. 2, 3. og 4. pkt., at kommunalbestyrelsen yder søskendetilskud til familier med mere end et barn i skolefritidsordninger, daginstitutioner m.v. og hel eller delvis fripladstilskud under hensyn til forældrenes økonomiske forhold, eller hvor sociale, pædagogiske eller behandlingsmæssige forhold gør sig gældende. Reglerne fastsat i medfør af dagtilbudsloven om kommunens tilskud til brug for dag-, fritids- og klubtilbud og forældrenes egenbetaling finder anvendelse ved ydelse af søskendetilskud og ved ydelse af helt eller delvist fripladstilskud.

Dagtilbudsloven er senest bekendtgjort ved lovebekendtgørelse nr. 454 af 19. april 2022 om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge. Bestemmelserne om fritidshjem til børn i skolealderen fremgår af lovens afsnit III.

Det fremgår af dagtilbudslovens § 63, at kommunalbestyrelsen skal give et 1) søskendetilskud til forældre med mere end et barn i dagtilbud, fritidshjem, SFO (skolefritidsordning) eller privat pasning med tilskud efter § 80, 2) økonomisk fripladstilskud under hensyn til forældrenes økonomiske forhold, 3) behandlingsmæssigt fripladstilskud, når et barn med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne af behandlingsmæssige grunde har ophold i et fritidshjem, eller 4) socialpædagogisk fripladstilskud, når ophold i fritidshjem må anses som særlig påkrævet af sociale eller pædagogiske grunde og betalingsproblemet vanskeliggør barnets optagelse eller forbliven i et fritidshjem.

Efter dagtilbudslovens § 64 fastsætter børne- og undervisningsministeren regler om tilskud og egenbetaling efter bestemmelserne i dette kapitel, herunder regler om anvendelse af indkomstregisteret, jf. lov om et indkomstregister, ved indtægtsregulering af økonomisk fripladstilskud, regler for tilbagebetaling og efterbetaling af økonomisk fripladstilskud og regler for det tyske mindretal. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1926 af 9. december 2020 om fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 17, stk. 6, at kommunalbestyrelsen yder søskendetilskud til familier med mere end ét barn i skolefritidsordninger, daginstitutioner m.v. og helt eller delvist fripladstilskud under hensyn til forældrenes økonomiske forhold, eller hvor sociale, pædagogiske eller behandlingsmæssige forhold gør sig gældende. Reglerne fastsat i medfør af dagtilbudsloven om kommunens tilskud til brug for dag-, fritids- og klubtilbud og forældrenes egenbetaling finder tilsvarende anvendelse ved ydelse af søskendetilskud og ved ydelse af helt eller delvist fripladstilskud.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne undlade at opkræve betaling af forældrene for pladser i skolefritidsordninger ved særlige grundskoler på samme måde, som der kan undlades opkrævning af betaling af forældre til børn, der benytter skolefritidsordninger ved folkeskoler.

Det foreslåede indebærer for det første, at kommunalbestyrelsen yder søskendetilskud til familier, med mere end ét barn i skolefritidsordninger, daginstitutioner m.v. Dermed gælder retten til søskendetilskud også, selvom børnene går i forskellige tilbud, der er omfattet af opregningen, f.eks. et barn i daginstitution og et andet barn i skolefritidsordning. Søskendetilskud gives af kommunen uden ansøgning.

Det foreslåede indebærer for det andet, at kommunalbestyrelsen yder helt eller delvist fripladstilskud under hensyn til forældrenes økonomiske forhold, eller hvor sociale, pædagogiske eller behandlingsmæssige forhold gør sig gældende. Der vil således kunne ydes økonomisk fripladstilskud under hensyn til forældrenes økonomiske forhold, behandlingsmæssigt fripladstilskud, når et barn med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne af behandlingsmæssige grunde har ophold i et dagtilbud,

og socialpædagogisk fripladstilskud, når ophold i dagtilbud må anses som særlig påkrævet af sociale eller pædagogiske grunde og betalingsspørgsmålet vanskeliggør barnets optagelse eller forbliven i et dagtilbud. Helt eller delvist økonomisk fripladstilskud gives efter ansøgning, mens behandlingsmæssigt eller helt eller delvist socialpædagogisk fripladstilskud gives af kommunen uden ansøgning.

Til stk. 7

Efter folkeskolelovens § 50 a, stk. 1, skal ansøgning om helt eller delvist økonomisk fripladstilskud, jf. folkeskolelovens § 50, stk. 2, indgives til kommunalbestyrelsen ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 2 og 3.

Det fremgår endvidere af folkeskolelovens § 50 a, stk. 2, at hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Kommunalbestyrelsen bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Efter folkeskolelovens § 50 a, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen helt ekstraordinært ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunen ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt.

Efter folkeskolelovens § 50 a, stk. 4, anses en digital ansøgning for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 17, stk. 7, at folkeskolelovens § 50 a finder tilsvarende anvendelse for ansøgning om helt eller delvist økonomisk fripladstilskud til skolefritidsordninger i særlige grundskoler.

Det foreslåede vil indebære, at forældre, der ønsker at få helt eller delvist økonomisk fripladstilskud til dækning af forældrebetalingen til en skolefritidsordning ved en særlig grundskole, vil skulle indgive ansøgningen herom digitalt. Ansøgningen vil skulle indgives via den digitale selvbetjeningsløsning, som stilles til rådighed af kommunalbestyrelsen.

Ansøgninger, der ikke indgives digitalt, vil som udgangspunkt skulle afvises af kommunen.

Det følger dog af det foreslåede, at kommunen vil skulle anvise en anden måde at indgive ansøgningen på, hvis der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening. Det vil være kommunen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der vil i den forbindelse skulle lægges vægt på borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom kommunen ud fra en helhedsvurdering af borgeren må bedømme, om borgeren vil kunne foretage ansøgningen digitalt efter modtagelse af hjælp hertil.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogsvanskeligheder m.v., hvor hjælp eller medbetjening fra kommunens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Særlige forhold vil eksempelvis også kunne foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan ansøge om optagelse digitalt.

Det vil være en konkret vurdering, om den enkelte borger opfylder betingelserne. Det må dog antages, at det vil være relevant at foretage denne vurdering for samtlige forældre til børn, der optages i en særlig grundskole og ønsker at benytte skolefritidsordningen, og som ønsker helt eller delvist økonomisk fripladstilskud, da denne gruppe må antages altovervejende at have sprog vanskeligheder.

Der vil endvidere kunne forekomme helt særlige situationer, hvor omstændighederne ved ansøgningen eller kommunens forhold gør, at der ikke vil kunne ansøges digitalt. Der vil eksempelvis kunne være tale om, at kommunens digitale selvbetjeningssystem ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation, herunder f.eks. optagelse i skolefritidsordninger ved særlige grundskoler. Tilsvarende vil kommunen eksempelvis kunne anvise borgeren en anden måde at ansøge på, hvis deres selvbetjeningssystem er ude af drift.

Herudover vil kommunalbestyrelsen helt ekstraordinært kunne vælge at modtage en ansøgning på anden måde end digitalt i situationer, hvor der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for kommunen ved at modtage ansøgningen på anden måde end digitalt. Det vil være kommunen, der foretager denne konkrete afvejning.

Ansøgningen vil skulle anses for modtaget, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen, ligesom andre meddelelser normalt vil anses for at være tilgængelige for en myndighed på det tidspunkt, myndigheden kan behandle eller læse meddelelsen. I det omfang kommunens selvbetjeningssystem måtte være ude af drift, vil kommunen skulle stille en anden ansøgningsmåde til rådighed.

Til stk. 8

Det følger af folkeskolelovens § 50, stk. 3, at har en person, der modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp i henhold til §§ 22-25 i lov om aktiv socialpolitik, undladt at betale for skolefritidsordning, jf. folkeskolelovens § 3, stk. 7, kan kommunalbestyrelsen tilbageholde den fremtidige månedlige betaling i den fremtidige selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 17, stk. 8, at har en person, der modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp i henhold til §§ 22-25 i lov om aktiv socialpolitik, undladt at betale for skolefritidsordningen, jf. § 1, stk. 1, 2. pkt., kan kommunalbestyrelsen tilbageholde den fremtidige månedlige betaling i den fremtidige selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp.

Det foreslåede vil indebære, at en person, der modtager en forsørgelsesydelse efter lov om aktiv socialpolitik, og som ikke har betalt for skolefritidsordning ved en særlig grundskole, vil kunne få fremtidige betalinger tilbageholdt i den fremtidige månedlige udbetaling af denne ydelse.

Med den foreslåede ordning vil kommunen således i tilfælde af misligholdelse af betalingen af skolefritidsordning for fremtiden kunne tilbageholde betalingen for den kommende måneds skolefritidsordning i den kommende måneds forsørgelsesydelse, således at der ikke på ny opstår restancer.

Dette vil gælde uanset om der er tale om selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, om overgangsydelse, om uddannelseshjælp eller om kontanthjælp.

Tilbageholdelsen af beløbet vil skulle ske i overensstemmelse med reglerne om modregning m.v. i § 7, stk. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige (gældsinddrivelsesloven).

Det bemærkes, at det foreslåede vil skulle ses i sammenhæng med lovforslagets § 17, stk. 6 og 7, hvorefter forældre vil kunne søge om at få helt eller delvist økonomisk fripladstilskud.

Til stk. 9

Det følger af folkeskolelovens § 50, stk. 4, at restancer vedrørende betaling for skolefritidsordning kan inddrives ved modregning i børne- og ungeydelsen efter regler fastsat i lov om en børne- og ungeydelse.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 17, stk. 9, at restancer vedrørende betaling for skolefritidsordningen, jf. § 1, stk. 1, 2. pkt., kan inddrives ved modregning i børne- og ungeydelsen efter reglerne i lov om en børne- og ungeydelse.

Det foreslåede vil indebære, at restancer vedrørende betaling for skolefritidsordning, dvs. forfaldne, ubetalte krav, vil kunne inddrives ved modregning i den børne- og ungeydelse, som forældrene modtager for det pågældende barn.

Tilbageholdelsen af beløbet vil skulle ske i overensstemmelse med reglerne om modregning m.v. i § 7 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige (gældsinddrivelsesloven).

Til § 18

Til stk. 1

Efter folkeskolelovens § 36, stk. 6, fastsætter børne- og undervisningsministeren regler om bopælskommunens betaling til skolekommunen, hvis forældrene benytter sig af valg til folkeskole i en anden kommune end bopælskommunen, jf. stk. 3 og stk. 4. Reglerne finder anvendelse, hvis kommunerne ikke indgår anden aftale herom.

Efter folkeskolelovens § 36, stk. 7, 3. pkt., fastsætter børne- og undervisningsministeren regler om bopælskommunens betaling til skolekommunen, hvis barnet optages i en skolefritidsordning ved den valgte skole, jf. stk. 3 og 4. Reglerne finder anvendelse, hvis kommunerne ikke indgår anden aftale herom.

Det følger af det foreslåede i § 18, stk. 1, at har en elev bopæl i anden kommune end skolekommunen, aftaler kommunalbestyrelsen i skolekommunen og kommunalbestyrelsen i bopælskommunen betalingen for elevens undervisning m.v. i særlig grundskole.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at bopælskommune og skolekommune vil kunne indgå aftaler om betaling af undervisning og skolefritidsordning, herunder størrelsen på betalingen og betalingsforpligtelsens indtræden og ophør.

Det foreslåede vil understøtte, at særlige grundskoler kan oprettes i enkelte kommuner med kapacitet hertil, og at elevgruppen vil kunne komme fra både skolekommunen og andre kommuner. Betalingsforpligtelsen vil følge folkeskolens regler herom, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 18, stk. 2, sådan at udgifter til undervisning på særlige grundskoler også påhviler bopælskommunen.

Ved bopælskommune forstås den kommune, hvor barnet er folkeregistreret.

Ved skolekommune forstås den kommune, hvor skolen er beliggende.

Til stk. 2

Efter folkeskolens § 36, stk. 6, 1. pkt., og § 36, stk. 7, 3. pkt., fastsætter børne- og undervisningsministeren regler om bopælskommunens betaling af undervisning m.v. Bemyndigelserne er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1000 af 15. september 2014 om hvilken kommune udgiften til folkeskolens undervisning m.v. endelig påhviler.

Efter bekendtgørelsens § 1, stk. 1, påhviler udgifterne til folkeskolens undervisning m.v., jf. folkeskolelovens § 49, stk. 1, bopælskommunen, jf. dog § 7. Efter bekendtgørelsens § 1, stk. 2, forstås ved bopælskommune den kommune, hvor barnet er folkeregistreret.

Det følger af bekendtgørelsens § 2, stk. 1, at indgås der ikke en aftale om bopælskommunens betaling til skolekommunen som nævnt i folkeskolelovens § 36, stk. 6, 2. pkt., er tilbagefaldsreglen, at bopælskommunens betaling til skolekommunen udgør bopælskommunens gennemsnitlige udgift pr. folkeskoleelev, dog højst et beløb svarende til skolekommunens tilsvarende udgift, jf. dog stk. 2.

Det følger af bekendtgørelsens § 3, stk. 1, at indgås der ikke aftale om bopælskommunens betaling til skolekommunen som nævnt i § 36, stk. 6, 2. pkt., er tilbagefaldsreglen, at bopælskommunens betaling til skolekommunen udgør bopælskommunens gennemsnitlige nettodriftdriftsudgift pr. barn i skolefritidsordning. Såfremt bopælskommunen ikke har skolefritidsordning, betaler bopælskommunen dennes gennemsnitlige budgetterede nettodriftdriftsudgift pr. plads i fritidshjem, klub m.v. beregnet for den aldersgruppe, som barnet tilhører, dog højst et beløb svarende til skolekommunens tilsvarende nettodriftdriftsudgift pr. barn i skolefritidsordning, jf. dog stk. 2.

Efter bekendtgørelsens § 3, stk. 2, er tilbagefaldsreglen for elever, der er visiteret til specialundervisning, jf. folkeskolelovens § 3, stk. 2, og § 20, stk. 2, at bopælskommunen betaler den faktiske udgift forbundet med elevens ophold til i skolefritidsordningen.

Efter bekendtgørelsens § 5, stk. 1, skal det fremgå af aftaler om bopælskommunens betaling til skolekommunen, jf. folkeskolelovens § 36, stk. 6, 2. pkt., og § 36, stk. 7, 4. pkt., hvornår betalingsforpligtelsen indtræder, og hvornår den ophører.

Det følger af bekendtgørelsens § 5, stk. 2, at ved mellemkommunal betaling efter tilbagefaldsreglerne i bekendtgørelsens § 2 udløses betalingsforpligtelsen for elever, der pr. 5. september i et givet skoleår er optaget eller forblevet i en folkeskole i en anden kommune end bopælskommunen. Betalingsforpligtelsen gælder for hele skoleår.

Efter bekendtgørelsens § 5, stk. 3, indtræder betalingsforpligtelsen ved mellemkommunal betaling efter tilbagefaldsreglerne i bekendtgørelsens § 3, stk. 1 og 2, når barnet begynder i skolefritidsordningen og ophører, når barnet slutter i ordningen. Flytter barnet, men forbliver i skolefritidsordningen, overgår betalingsforpligtelsen til den nye bopælskommune fra og med datoen for folkeregistreringen af flytningen.

Det foreslås i § 18, stk. 2, at indgås der ikke aftale om bopælskommunens betaling til skolekommunen efter stk. 1, finder regler fastsat i medfør af folkeskolelovens § 36, stk. 6, 1. pkt., og § 36, stk. 7, 3. pkt., anvendelse. Har bopælskommunen ikke særlige grundskoler, betaler bopælskommunen dennes budgetterede nettoudgift pr. plads i modtagelsesklasse.

Det foreslåede vil indebære, at mellemkommunal betaling vil følge de almindelige tilbagefaldsregler fastsat i bekendtgørelse nr. 1000 af 15. september 2014 om hvilken kommune udgiften til folkeskolens undervisning m.v. endeligt påhviler, såfremt der ikke indgås aftale mellem bopælskommune og skolekommunen. Tilbagefaldsreglen betyder, at for den almindelige undervisning vil bopælskommunen skulle betale bopælskommunens gennemsnitlige udgift pr. elev, dog højst et beløb svarende til skolekommunens tilsvarende udgift. For betaling for skolefritidsordning betyder tilbagefaldsreglen, at bopælskommunen vil skulle betale bopælskommunens gennemsnitlige nettoudgift pr. barn i skolefritidsordning. Har bopælskommunen ikke en skolefritidsordning, vil bopælskommunen skulle betale dennes gennemsnitlige budgetterede nettoudgift pr. plads i fritidshjem, klub m.v. for den aldersgruppe, som eleven tilhører.

Det foreslåede vil også indebære, at bopælskommunen, når kommunen ikke har indgået en betalingsaftale

og ikke har særlige grundskoler, vil skulle betale kommunens budgetterede nettoudgift pr. plads i modtagelsesklasse, idet elever i modtagerklasse umiddelbart vil være et bedre økonomisk sammenligneligt skoletilbud end en almindelig folkeskoleklasse, blandt andet fordi modtagelsesklasser og særlige grundskoler vil have samme klasseloft, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 4, stk. 4, og bemærkningerne hertil.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at skolekommunen ikke vil kunne kræve yderligere betaling for elevens undervisning end den udgift, som bopælskommunen ville have haft, hvis eleven i stedet var blevet undervist i en særlig grundskole i bopælskommunen. Betalingen vil højst kunne udgøre skolekommunens tilsvarende udgift.

Det foreslåede vil indebære, at regler om betalingsforpligtelsens indtræden og ophør vil følge regler fastsat i bekendtgørelsen om hvilken kommune udgiften til folkeskolens undervisning m.v. endeligt påhviler. Betalingsforpligtelsen for undervisning vil blive udløst for elever, der 5. september i et givet skoleår er optaget eller forblevet i en folkeskole i anden kommune end bopælskommunen. Betalingsforpligtelsen vil gælde for hele skoleåret.

Betalingsforpligtelsen for skolefritidsordningen vil indtræde, når eleven begynder i skolefritidsordning, og vil ophøre, når eleven slutter i ordningen.

Til § 19

Til stk. 1

Det følger af folkeskolelovens § 44, stk. 4, at skolebestyrelsen godkender undervisningsmidler og fastsætter skolens ordensregler og værdiregelsæt.

Det foreslås i § 19, stk. 1, at kommunalbestyrelsen fastsætter skolens ordensregler og værdiregelsæt.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle fastsætte ordensregler og værdiregelsæt for den særlige grundskole.

Ved ordensregler vil skulle forstås konkrete og generelle bestemmelser for skolens brugere – herunder ordensforskrifter – som har til formål at sikre skolens overordnede funktion. Det kan f.eks. være regler om praktiske forhold og elevadfærd, herunder om brug af personligt it-udstyr i undervisningstiden.

Ved værdiregelsæt vil skulle forstås retningslinjer for god adfærd på skolen og pejlemærker for, hvordan der opnås trivsel for eleverne og de ansatte, dvs. et godt psykisk undervisnings- og arbejdsmiljø, herunder en overordnet antimobbestrategi. Værdiregelsættet vil, ligesom ordensreglerne, skulle udformes således, at det også gælder for skolefritidsordningen og andre af skolens aktiviteter.

Det vil være kommunalbestyrelsen, der skal udarbejde ordensregler og værdiregelsæt. Det foreslåede skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 15, hvorefter forældre eller værger til umyndige elever i særlige grundskoler kan oprette et forældreråd. Der foreslås således ikke gennemført regler om, at der ved de særlige grundskoler skal etableres en skolebestyrelse, som det er tilfældet i folkeskolen. Kompetencen er derfor tillagt kommunalbestyrelsen, som vil kunne delegerer beslutningen til skolelederen, således at opgaven også i de særlige grundskoler kan løftes lokalt på den enkelte skole. Kommunalbestyrelsen vil herudover kunne vælge at henlægge kompetencen til forældrerådet, jf. hertil lovforslagets § 13, stk. 8, hvorefter kommunalbestyrelsen helt eller delvis kan henlægge sine beføjelser efter denne lov til forældrerådet bortset fra de beføjelser, der følger af arbejdsgiverkompetencen, og de beslutninger, der er nævnt i § 1, stk. 1, og § 13, stk. 2.

Det foreslåede vil endvidere skulle ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i lovforslagets

§ 19, stk. 2, hvorefter regler fastsat af børne- og undervisningsministeren efter folkeskolelovens § 52, herunder om foranstaltninger til fremme af god orden i skolerne, finder anvendelse på særlige grundskoler.

Til stk. 2

Efter folkeskolelovens § 52 kan børne- og undervisningsministeren fastsætte almindelige regler om foranstaltninger til fremme af god orden i skolerne, herunder regler om overflytning af elever til andre skoler i kommunen og regler om overflytning af elever i 10. klasse til andre uddannelsesforanstaltninger, og kan i den forbindelse fastsætte regler, der fraviger § 36, stk. 2 og 3, regler om, at der også kan anvendes foranstaltninger i anledning af elevadfærd, der er udvist uden for skolen, hvis adfærden har haft en direkte indflydelse på god orden i skolen, samt regler om, at private genstande kan tilbageholdes, og at tilbageholdelsen af praktiske eller pædagogiske grunde kan opretholdes ud over det tidspunkt, hvor skolens tilbud ophører. Børne- og undervisningsministeren kan endvidere fastsætte regler om skolernes tilsyn med eleverne i skoletiden.

Bemyndigelserne er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1951 af 11. december 2020 om fremme af god orden i folkeskolen (ordensbekendtgørelsen) og bekendtgørelse nr. 703 af 23. juni 2014 om tilsynet med folkeskolens elever i skoletiden.

Ordensbekendtgørelsen udgør rammen for de foranstaltninger, som skolens leder kan tage i brug over for elever, der ikke overholder skolens ordensregler samt almindelig god opførelse. Bekendtgørelsen sigter mod at fremme det gode undervisningsmiljø for alle elever. Det fremgår af bekendtgørelsen, at der kan iværksættes foranstaltninger over for en elev, der i undervisningstiden, herunder pauser, mellemtimer m.v., ikke overholder skolens ordensregler, værdiregelsæt eller i øvrigt almindelige normer for god opførelse. Ordensbekendtgørelsen oplister en række foranstaltninger. Beslutningen om iværksættelse af disciplinære foranstaltninger over for en elev træffes af skolens leder efter forudgående meddelelse til forældrene eller forudgående inddragelse af forældrene.

Bekendtgørelsen om tilsynet med folkeskolens elever i skoletiden indeholder bestemmelser om indhold og omfang af det tilsyn, som skolerne skal føre med eleverne i forbindelse med deres skolegang. Det fremgår, at tilsynsforpligtelsen indtræder 10 minutter før, undervisningen begynder, og ophører, når eleverne forlader undervisningen.

Det foreslås i § 19, stk. 2, at regler fastsat af børne- og undervisningsministeren efter folkeskolelovens § 52 finder tilsvarende anvendelse på særlige grundskoler.

Det foreslåede vil indebære, at ordensbekendtgørelsen og bekendtgørelse om tilsynet med folkeskolens elever i skoletiden finder anvendelse på særlige grundskoler.

Overtrædelse af skolens ordensregler, værdiregelsæt eller almindelige regler om god opførelse vil kunne sanktioneres efter ordensbekendtgørelsen, og særlige grundskoler vil kunne iværksætte foranstaltninger efter bekendtgørelsens regler. Skolens ordensregler og værdiregelsæt vil efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 19, stk. 1, skulle fastsættes af skolelederen.

Det foreslåede vil også indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle sikre, at der på den enkelte særlige grundskole etableres fornødent tilsyn med elever i undervisningstiden, i frikvarteret og spisepauser m.v. Det vil være skolens leder, der træffer beslutning om udøvelsen af tilsynet, og det vil være det underviserende personale, der udøver tilsynet i undervisningstiden.

Til stk. 3

For gældende ret henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 19, stk. 2.

Det foreslås i § 19, stk. 3, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte yderligere regler om de særlige grundskolers tilsyn med eleverne i skoletiden.

Det foreslåede vil indebære, at der gives hjemmel til at fastsætte yderligere regler om tilsynet med eleverne i skoletiden.

Bemyndigelsen vil kunne benyttes til at fastsætte særlige bestemmelser for tilsynet med eleverne på de særlige grundskoler, hvis det vurderes at være nødvendigt. Det vil f.eks. kunne være regler om tilsynsforpligtelsen ved anvendelsen af fjernundervisning, når denne varetages af personale ansat af de ukrainske undervisningsmyndigheder, og eleverne befinder sig på skolen, jf. § 12, stk. 2.

Til § 20

Til stk. 1

Det følger af folkeskolelovens § 54, at forældrenes rettigheder efter § 3 b, § 9, stk. 3 og 4, og §§ 12-14, 19 d, 19 e, 19 f, 20, 22, 27, 33, 34, 36-38 og 51 og de i medfør af loven fastsatte regler tilkommer den eller de personer, som har forældremyndigheden over eleven. Elever, som ikke er undergivet forældrenes forældremyndighed, træffer selv afgørelse efter § 12, § 14, stk. 3, § 19 d, § 19 e, § 19 f, § 20, stk. 1 og 2, § 22, stk. 4, og § 27, stk. 1.

Det foreslås i § 20, stk. 1, at forældrenes rettigheder efter § 2, § 3, stk. 1, § 7, stk. 2 og 3, § 8, § 17, stk. 7, og § 21, stk. 2, og de i medfør af loven fastsatte regler tilkommer den eller de personer, som har forældremyndigheden over eleven. Elever, der ikke er undergivet forældrenes myndighed, træffer selv afgørelse efter reglerne nævnt i 1. pkt.

Det foreslåede i bestemmelsens 1. pkt. vil indebære, at forældrenes rettigheder tilkommer den eller de som har forældremyndigheden over eleven, når eleven skal indskrives i særlige grundskoler, jf. § 2, ved valg af særlig grundskole eller andet ligeartede tilbud i folkeskoleloven, jf. § 3, stk. 1, ved praktik og åben skole, jf. § 7, stk. 2 og 3, ved aflæggelsen af folkeskolens afgangseksamen efter § 8, ved ansøgning om helt eller delvis økonomisk friplads tilskud til skolefritidsordninger, jf. § 17, stk. 7, og ved klage over kommunalbestyrelsens afgørelse om bl.a. søskendetilskud, jf. § 21, stk. 2.

Det foreslåede vil indebære, at anvendelsen af ordet ”forældre” i lovens forstand vil skulle forstås som indehavere af forældremyndigheden.

Hvis begge forældre har del i forældremyndigheden vil afgørelser om barnets forhold skulle træffes af forældrene i fællesskab, jf. dog de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 20, stk. 2 og 3.

En uledsaget udlænding under 18 år, der opholder sig her i landet, får, medmindre ganske særlige grunde taler derimod, udpeget en repræsentant til varetagelse af sine interesser, jf. udlændingelovens § 56 a, stk. 1. Hvervet som repræsentant til varetagelse af barnets interesser, jf. stk. 1, ophører blandt andet, når barnet er meddelt opholdstilladelse i Danmark og får udpeget en midlertidig forældremyndighedsindehaver efter § 28 i forældreansvarsloven.

Hvis udlændingemyndighederne ved behandlingen af ansøgningen om opholdstilladelse har lagt til grund, at barnet er indrejst med en forældre og derfor med en forældremyndighedsindehaver, vil de særlige grundskoler kunne lægge dette til grund ved behandlingen af sager, herunder indskrivning, vedrørende den konkrete elev.

Det foreslåede i bestemmelsens 2. pkt. vil indebære, at elever, som ikke er underlagt forældremyndighed, selv vil kunne træffe afgørelse om indskrivning i særlige grundskoler, jf. § 2, ved valg af særlig grundskole eller andet ligeartede tilbud i folkeskoleloven, jf. § 3, stk. 1, ved praktik og åben skole,

jf. § 7, stk. 2 og 3, ved aflæggelsen af folkeskolens afgangseksamen efter § 8, ved ansøgning om helt eller delvis økonomisk friplads til skolefritidsordninger, jf. § 17, stk. 7, og ved klage over kommunalbestyrelsens afgørelse om bl.a. søskendetilskud, jf. § 21, stk. 2.

Det foreslåede vil indebære, at elever vil kunne stå i en situation, hvor eleven ikke har en forældremyndighedsindehaver, og derfor vil skulle træffe afgørelse om de nævnte forhold selv. Dette vil i særlige situationer og i kortvarige perioder kunne være uledsagede mindreårige, indtil de får tildelt en midlertidig forældremyndighedsindehaver.

Det foreslåede vil skulle sikre, at børn, der er undervisningspligtige, vil have mulighed for at gå i særlige grundskoler, også selvom de i kortere eller længere tid er uden forældremyndighedsindehavere.

Til stk. 2

Det følger af praksis, at i det omfang forældrene har fælles forældremyndighed, og skolen er bekendt med, at der er uenighed mellem forældremyndighedsindehaverne om valg eller skift af skole, skal skolen inddrage begge forældre ved ud- eller indskrivning af barnet. Er forældrene ikke enige, indskrives barnet i distriktsskolen, og begge forældre orienteres herom. Det er i overensstemmelse med det overordnede princip i forældreansvarsloven, at forældre med fælles forældremyndighed skal være enige om væsentlige beslutninger om barnets forhold.

Når en skole er bekendt med, at forældremyndighedsindehaverne bor hver for sig, og når det ikke er tilkendegivet over for skolen, at der er uenighed om skolevalg eller skoleskift, kan skolen gå ud fra, at den pågældende forælder også handler på den anden forælders vegne. Det kan udledes af folkeskolelovens § 54. Kun hvis den anden forælder udtrykkeligt har tilkendegivet sin uenighed om skolevalg eller skoleskift eller dette på anden måde må stå klart for skolen, bør skolen inddrage den anden forælder. Det følger heraf, at skolen normalt ikke er forpligtet til at indhente begge forældres underskrift ved barnets indskrivning i skole og ved skoleskift.

Det foreslås i § 20, stk. 2, at er en af forældremyndighedens indehavere ikke bosiddende her i landet, kan den særlige grundskole anse den af forældremyndighedens indehavere, der er bosiddende her i landet, for bemyndiget til at handle på begge forældremyndighedens indehaveres vegne.

Det foreslåede vil indebære, at retsstillingen på området forenkles, sådan at de særlige grundskoler vil kunne forholde sig til den ansøgende forældremyndighedsindehaver, der befinder sig i Danmark med barnet.

Den foreslåede bestemmelse er begrundet i, at den ukrainske regering på baggrund af russiske militære operationer i landet har bestemt, at ukrainske mænd i aldersgruppen 18-60 år ikke må forlade Ukraine af hensyn til forsvaret for landets sikkerhed og uafhængighed. Det har betydet, at mødre og børn har været nødsaget til at indrejse i Danmark uden barnets far og dermed som oftest den ene forældremyndighedsindehaver.

Grundet den helt ekstraordinære situation, Ukraine befinder sig i, er det umiddelbart vurderingen, at det ikke vil være muligt eller hensigtsmæssigt at skulle have verificeret civilretlige forhold, herunder spørgsmål om forældremyndighed, for alle børn, der indrejser i Danmark fra Ukraine.

For at undgå situationer, hvor særlige grundskoler ikke vil kunne indskrive undervisningspligtige elever, vil særlige grundskoler kunne anse den forældremyndighedsindehaver, der er i Danmark med barnet, som bemyndiget til at handle på begge indehavere af forældremyndighedens vegne.

Det foreslåede vil være en indskrænkning af de rettigheder, der efter den foreslåede bestemmelse i

lovforslagets § 20, stk. 1, tilkommer forældremyndighedsindehavere i fællesskab, for den indehaver af forældremyndigheden, der ikke befinder sig i landet. Det er imidlertid vurderingen, at hensynet til, at barnet vil kunne indskrives i skole, og således få undervisning, vil veje tungere i denne ekstraordinære situation, særligt under hensyn til det ukrainske udrejseforbud for mandlige statsborgere.

Til stk. 3

Efter folkeskolelovens § 54, stk. 2, kan skolen bortset fra spørgsmålene om skolegangens begyndelse og varighed anse den, der har eleven i pleje, for bemyndiget til at handle på forældremyndighedens indehavers vegne.

Det foreslås i § 20, stk. 3, at bortset fra spørgsmålene om skolegangens begyndelse og varighed kan den særlige grundskole anse den, der har eleven i pleje, for bemyndiget til at handle på forældremyndighedens indehavers vegne.

Det foreslåede vil indebære, at den særlige grundskole vil kunne forholde sig til den, som har eleven i pleje. Særlige grundskoler vil kunne drøfte elevens daglige skoleliv med den person, som er den primære omsorgsperson i dagligdagen. Det vil kunne have betydning for skole-hjem-samarbejdet i det daglige.

Det vil være tale om en undtagelse til hovedbestemmelsen i lovforslagets § 20, stk. 1, hvorefter forældremyndighedsindehaverne varetager forældrenes rettigheder.

Spørgsmål om skolegangens begyndelse og varighed, herunder f.eks. indskrivning i børnehaveklasse, vil ikke være omfattet af bestemmelsen, hvorfor den, der har eleven i pleje ikke vil kunne anses for bemyndiget til at handle på forældremyndighedens indehavers vegne i disse situationer.

Til § 21

Til stk. 1

De nærmere regler om klageadgang i folkeskolen fremgår af folkeskolelovens kapitel 9 (§§ 51-51 d).

Efter folkeskolelovens § 51, stk. 1, kan skolebestyrelsens afgørelser efter § 44, stk. 2-6 og 9, ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Det fremgår endvidere af folkeskolelovens § 51, stk. 2, at beslutninger og afgørelser, som træffes af kommunalbestyrelsen vedrørende det kommunale skolevæsen, ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed, jf. dog stk. 3-6. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at andre afgørelser kan indbringes for ministeren.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 21, stk. 1, at beslutninger og afgørelser, som træffes af kommunalbestyrelsen i henhold til loven, ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed, jf. dog stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse er således i overensstemmelse med folkeskolelovens § 51, stk. 2, 1. pkt.

Det foreslåede vil indebære, at det vil være kommunalbestyrelsen, der træffer den endelige administrative afgørelse vedrørende klage over forhold vedrørende de særlige grundskoler, f.eks. beslutninger om skolestrukturen og serviceniveauet i kommunen.

Der foreslås ikke fastsat nærmere regler om opsættende virkning af en eventuel klage til kommunalbestyrelsen. Dette spørgsmål vil således skulle afgøres ud fra almindelige forvaltningsretlige principper. Ved vurderingen af, om en klage skal tillægges opsættende virkning, vil kommunalbestyrelsen derfor skulle lægge vægt på, om førstestansens afgørelse i væsentlig grad vil miste sin betydning, eller om øjemedet

hermed ligefrem vil forspildes, hvis klage har opsættende virkning, om klageadgangen vil blive gjort mere eller mindre illusorisk, hvis klagen ikke tillægges opsættende virkning, samt sandsynligheden for, at klageinstansen vil ændre afgørelsen.

I det omfang en beslutning træffes endeligt af skolelederen efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 14, stk. 2, 2. pkt., vil denne beslutning ligeledes blive omfattet af bestemmelsen og vil derfor ikke kunne indbringes for højere administrativ myndighed.

Det foreslåede vil herudover indebære, at beslutninger og afgørelser omfattet af den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 21, stk. 2, uanset den foreslåede afskæring af rekurs vil kunne påklages til højere administrativ myndighed.

Det bemærkes, at der ikke foreslås en bestemmelse om afskæring af rekurs svarende til folkeskolelovens § 51, stk. 1, da der ikke foreslås etableret skolebestyrelser eller tilsvarende på de særlige grundskoler, som har kompetencer svarende til skolebestyrelsernes kompetencer efter folkeskolelovens § 44, stk. 2-6 og 9. De foreslåede forældreråd, jf. lovforslagets § 15, vil efter forslaget kunne blive tillagt dele af kommunalbestyrelsens beføjelser efter loven, jf. lovforslagets § 13, stk. 8, men en sådan delegation vil i givet fald skulle opfylde de almindelige krav til ekstern delegation, herunder at der vil være klageadgang til den delegerende myndighed. Den delegerende myndigheds beslutninger og afgørelser i forlængelse af klager vil derimod – da den delegerende myndighed er kommunalbestyrelsen – blive omfattet af den her foreslåede bestemmelse om afskæring af rekurs.

Det bemærkes endvidere, at kommunernes virksomhed på skoleområdet er omfattet af det almindelige tilsyn med kommunerne, jf. pkt. 3.3.1.3. i de almindelige bemærkninger. Forældrerådenes virksomhed vil, i det omfang de udøver deres virksomhed efter delegation fra kommunalbestyrelsen, være omfattet af tilsynets kompetence.

Kommunalbestyrelsens beslutninger og afgørelser vil endvidere kunne indbringes for Folketingets Ombudsmand, jf. lov om om Folketingets Ombudsmand (ombudsmandsloven).

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 2

I folkeskolelovens § 51, stk. 3-6 og 9, er en række forskellige afgørelser undtaget fra den generelle regel om afskæring af rekurs i folkeskolelovens § 51, stk. 2.

Efter folkeskolelovens § 51, stk. 6, kan afgørelser om søskendetilskud og fripladstilskud i henhold til folkeskolelovens § 50, stk. 2, og afgørelser om afvisning af ansøgninger efter folkeskolelovens § 50 a, stk. 1, 2. pkt., kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 21, stk. 2, at kommunalbestyrelsens afgørelser om søskendetilskud og fripladstilskud, jf. § 17, stk. 6, og afgørelser om afvisning af ansøgninger, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, jf. § 17, stk. 7, kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Den foreslåede bestemmelse er således i alt væsentligt enslydende med folkeskolelovens § 51, stk. 6.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsens afgørelser om, hvorvidt og i hvilket omfang der ydes søskendetilskud og fripladstilskud ved optagelse af elever i skolefritidsordningen i den særlige grundskole, jf. de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 17, stk. 6 og 7, vil kunne indbringes for Ankestyrelsen.

Det foreslåede vil således indebære, at eventuelle klager vil skulle indbringes og behandles efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, senest bekendtgjort ved lovebekendtgørelse nr. 265 af 25. februar 2022. Lovens kapitel 10 (§§ 60-75) indeholder blandt andet regler om klageberettigede, pligt til at genvurdere sagen (remonstration), klagefrister, sagsbehandlingen og opsættende virkning.

Det følger således af lovens § 66, stk. 1, 1. og 2. pkt., at inden en klage behandles, skal den myndighed, som har truffet afgørelsen, vurdere, om der er grundlag for at give klageren helt eller delvist medhold. Derfor skal en klage først afleveres til den myndighed, som har truffet afgørelsen.

Det følger endvidere af lovens § 67, stk. 1, at klage til Ankestyrelsen skal ske inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen.

Efter lovens § 67, stk. 2, kan direktøren for Ankestyrelsen se bort fra, at fristerne ikke er overholdt, når der er særlig grund hertil. Afgørelser om at se bort fra klagefrister og afgørelser om klagefristernes beregning kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Det fremgår af lovens § 68, stk. 2, at Ankestyrelsens afgørelse kan gå ud på afvisning, stadfæstelse, hjemvisning, ophævelse eller ændring af den afgørelse, der er klaget over.

Det følger endvidere af lovens § 72, stk. 1, at klage over en afgørelse ikke har opsættende virkning, jf. dog stk. 2-6. Undtagelserne vedrører en række specifikke sagstyper og omfatter ikke klager over det kommunale skolevæsen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 22

Til stk. 1

Det følger af folkeskolelovens § 56, stk. 1, at børne- og undervisningsministeren kan til varetagelse af bl.a. lovgivnings- og vejledningsfunktioner forlange enhver oplysning, som ministeren skønner nødvendig til udførelse af disse opgaver, meddelt af kommunalbestyrelsen og regionsrådet.

Efter § 56, stk. 2, kan børne- og undervisningsministeren bestemme, at kommunalbestyrelsen skal tilvejebringe oplysninger, som ministeren skønner nødvendige til brug for opfølgning på folkeskolens resultater og forhold i øvrigt.

Det foreslås i § 22, *stk. 1*, at børne- og undervisningsministeren til varetagelse af lovgivnings- og vejledningsfunktioner m.v. kan forlange enhver oplysning om særlige grundskoler, som ministeren skønner nødvendig, meddelt af kommunalbestyrelsen, herunder oplysninger til brug for opfølgning på de særlige grundskolers resultater eller forhold i øvrigt.

Den foreslåede bestemmelse er således enslydende med de andre bestemmelser i Børne- og Undervisningsministeriets lovgivning for grundskoler, der regulerer pligten til at videregive nødvendige oplysninger til børne- og undervisningsministeren til brug for lovgivning og vejledning m.v.

Det foreslåede vil indebære, at børne- og undervisningsministeren vil kunne forlange at modtage enhver oplysning om særlige grundskoler, som ministeren skønner nødvendig for at varetage ministerens opgaver.

Det vil f.eks. kunne være oplysninger om den nærmere tilrettelæggelse af de særlige grundskoler, oplys-

ninger om eleverne eller statistiske oplysninger. Oplysningerne vil både kunne indhentes i faste kadencer, f.eks. årligt, eller ved et konkret opstået behov.

De ønskede oplysninger vil kunne videregives til børne- og undervisningsministeren uden yderligere hjemmel.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 2

Efter § 56, stk. 4, kan børne- og undervisningsministeren bestemme, at oplysninger, jf. stk. 1 og 2, skal leveres i elektronisk form, og kan herunder fastsætte, i hvilket format leveringen skal ske. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

Det foreslås i § 22, *stk. 2*, at børne- og undervisningsministeren kan bestemme, at oplysninger, jf. stk. 1, skal leveres i elektronisk form, og kan herunder fastsætte, i hvilket format leveringen skal ske.

Med forslaget foreslås indført en hjemmel til, at børne- og undervisningsministeren vil kunne kræve oplysninger til brug for varetagelse af lovgivnings- og vejledningsfunktioner m.v., indberettet elektronisk og en hjemmel til at fastsætte regler herom.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 3

Efter § 56, stk. 5, kan børne- og undervisningsministeren fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem myndigheder, herunder skoler, samt om anvendelse af digital signatur i forbindelse med aflevering af oplysninger efter stk. 1-4.

Det foreslås i § 22, *stk. 3*, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem myndigheder, og om anvendelse af digital signatur i forbindelse med levering af oplysninger efter stk. 1 og 2.

Det foreslås, at der vil skulle indsættes en hjemmel til at fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem myndigheder og om anvendelse af digital signatur.

Det foreslåede vil indebære, at der gives ret til, at der indføres digital kommunikation mellem skoler, kommuner og myndigheder i øvrigt.

I forbindelse med visse indberetninger vil der være behov for at kunne anvende digital signatur. Der er derfor foreslået en bemyndigelse til børne- og undervisningsministeren til at fastsætte regler herom. Det vil blandt andet være tale om statistiske indberetninger, herunder prøveprotokoller.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 23

Det følger af folkeskolelovens § 56 b, stk. 1, at skolens leder en gang årligt skal gennemføre en måling af elevernes trivsel med det formål at følge og styrke elevernes trivsel. De enkelte elevers svar må udelukkende bruges til at udføre statistiske og videnskabelige undersøgelser af elevers trivsel.

Af § 56 b, stk. 2, følger det, at målingen af elevernes trivsel skal ske ved hjælp af et redskab, som Styrelsen for It og Læring stiller til rådighed.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 56, stk. 3, at børne- og undervisningsministeren kan fast-

sætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal indberette oplysninger, jf. stk. 2, om elevernes trivsel til ministeriet ved anvendelse af et nærmere fastsat dataformat og med brug af en nærmere bestemt spørgeramme. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om spørgerammen og om, hvordan og hvornår kommunalbestyrelsen tilvejebringer oplysninger om elevernes trivsel.

Efter folkeskolelovens § 56 a skal oplysninger om elevers trivsel, jf. § 56, stk. 3, og § 56 b, indgå i skolernes undervisningsmiljøvurdering efter lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø.

Det foreslås i § 23, 1. pkt., at særlige grundskoler gennemfører måling af elevernes trivsel efter folkeskolelovens § 56 b, medmindre kommunalbestyrelsen har besluttet, at skolen ikke gennemfører trivselsmåling.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne vælge, om der skal foretages trivselsmålinger på særlige grundskoler. Det foreslåede vil endvidere indebære, at såfremt kommunalbestyrelsen vælger, at der skal foretages trivselsmålinger på særlige grundskoler, vil folkeskolelovens regler herom finde anvendelse. Det vil blandt andet indebære, at der skal gennemføres en trivselsmåling én gang om året, og skolerne vil skulle anvende det centrale trivselsværktøj, som følger af folkeskolelovens § 56 b, stk. 2.

Det foreslåede vil indebære, at de enkelte elevers svar udelukkende vil kunne bruges til at udføre statistiske og videnskabelige undersøgelser af elevernes trivsel. De særlige grundskoler vil have mulighed for at anvende det statistiske resultat af trivselsmålingen til at igangsætte generelle trivselsmæssige indsatser på skolerne.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at skolerne vil skulle anvende et trivselsværktøj, som vil være stillet til rådighed af Styrelsen for It og Læring. Herved vil der blive skabt mest mulig tryghed omkring håndteringen af elevernes besvarelser, og elevernes svar vil ved en anvendelsen af en central it-løsning kunne skærmes, sådan at hverken den enkelte skole eller den enkelte kommune vil kunne få adgang til elevernes svar.

Det foreslås i § 23, 2. pkt., at folkeskolelovens § 56, stk. 3, og § 56 a finder tilsvarende anvendelse, hvis de særlige grundskoler gennemfører trivselsmålinger.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen skal indberette oplysninger om elevernes trivsel ved anvendelse af et nærmere fastsat dataformat og med brug af en nærmere bestemt spørgeramme, jf. § 56, stk. 3, og at oplysninger om elevernes trivsel, jf. § 56, stk. 3, skal indgå i skolernes undervisningsmiljøvurdering, jf. § 56 a.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at de særlige grundskoler vil skulle udarbejde en undervisningsmiljøvurdering, som blandt andet skal indeholde en kortlægning af uddannelsesstedets fysiske, psykiske og æstetiske undervisningsmiljø.

Det foreslåede har til hensigt at sikre elevers trivsel og bidrage til, at de særlige grundskoler kan arbejde systematisk og målrettet med at styrke elevernes trivsel i sammenhæng med den faglige udvikling.

Til § 24

Den gældende folkeskolelovs § 40 a indeholder regler om kommunalbestyrelsens udarbejdelse af kvalitetsrapport hvert andet år. Denne bestemmelse foreslås i § 1, nr. 19, i lovforslag nr. L 174 af 27. april 2022, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 174 som fremsat, ophævet og erstattet af bestemmelser om skoleudviklingssamtaler den 1. august 2022. De foreslåede skoleudviklingssamtaler vil skulle afholdes mellem kommunalbestyrelsen og skolelederen.

Efter den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 40 a, stk. 1, gennemfører kommunalbestyrelsen årligt en skoleudviklingssamtale med skolens leder.

Det følger endvidere af den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 40 a, stk. 2, at i samtalen inddrages resultaterne fra obligatoriske test, jf. § 13 a, status på eventuelle udviklingsplaner, jf. § 57 d, stk. 3, og handlingsplaner, jf. § 57 d, stk. 4, samt opfølgning på tidligere skoleudviklingssamtaler.

Den foreslåede bestemmelse vil skulle træde i kraft den 1. august 2022.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 24, at kommunalbestyrelsen gennemfører årligt en skoleudviklingssamtale med skolens leder, jf. § 14.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle gennemføre årlige skoleudviklingssamtaler med skolelederne ved de særlige grundskoler. Formålet med skoleudviklingssamtalerne vil være at skabe rammerne om en tillidsfuld og faglig dialog mellem kommunalbestyrelse, forvaltning og skole, herunder den eller de fritidsinstitutioner, der modtager elever fra skolen, hvor fokus skal være på at styrke den fælles forståelse af skolens udviklingsområder og de indsatser, der iværksættes på skolen og i skolevæsenet.

Det følger af det foreslåede, at kommunalbestyrelsen skal gennemføre samtalen med skolelederen. Kommunalbestyrelsen vil imidlertid kunne delegerer opgaven. Der vil således ikke være noget til hinder for, at deltagerkredsen udvides, således at denne ud over kommunalbestyrelsen og skolelederen f.eks. også omfatter forældrerådet eller repræsentanter herfra. Deltagelse i samtalen vil derimod ikke kunne delegeres fra kommunalbestyrelsen til de enkelte skoleledere, selvom skolelederne er en del af den kommunale forvaltning, eller til forældrerådet alene, da dette ville forspilde formålet med skoleudviklingssamtalen.

Samtalerne vil skulle gennemføres årligt. Den nærmere tilrettelæggelse vil skulle fastlægges lokalt.

I samtalerne vil skulle inddrages resultaterne fra obligatoriske test i det omfang disse afholdes, jf. lovforslagets § 9, stk. 2, samt opfølgning på tidligere skoleudviklingssamtaler. Dette vil således udgøre minimumskravene til grundlaget for skoleudviklingssamtalen mellem kommunalbestyrelsen og skolelederen ved en særlig grundskole.

Skoleudviklingssamtalen vil endvidere skulle tage udgangspunkt i en identifikation af skolens udviklings- og indsatsområder. Det vil være skolelederen, der i første omgang beskriver de udviklings- og indsatsområder, som samtalen skal fokusere på. Skolelederen vil i denne forbindelse skulle inddrage sine samlede erfaringer fra skolens virksomhed. En skoleudviklingssamtale er en dialog mellem skolelederen og kommunalbestyrelsen, som har til formål at sikre en fælles refleksion over skolens udviklings- og indsatsområder. Samtalen må derfor nødvendigvis også tage afsæt i kommunalbestyrelsens blik udefra på skolen, dens udfordringer, indsatsområder og udviklingspotentiale og i kommunalbestyrelsens blik for det kommunale skolevæsen på tværs af skolerne i kommunen. Kommunalbestyrelsen vil derfor kunne supplere skolelederens beskrivelse af udviklings- og indsatsområder.

Det bemærkes, at skoleudviklingssamtalen vil være omfattet af § 2, stk. 1, nr. 5, i lov om gennemsigtighed og åbenhed i uddannelserne m.v., jf. lovekendtgørelse nr. 810 af 20. juni 2018, hvorefter en skole eller en uddannelsesinstitution, som giver undervisning, der er omfattet af loven, skal sikre, at gennemførte aktuelle evalueringer af kvaliteten af en skoles eller institutions undervisning, bortset fra oplysninger om en enkelt lærers undervisning og evalueringer, hvor alene skolens ansatte har medvirket, er oplyst på en lettilgængelig måde på skolens eller institutionens hjemmeside på internettet. Det følger således af gældende ret, at der i forlængelse af skoleudviklingssamtalen vil skulle udarbejdes et notat med gengivelse af evalueringens resultater.

Det bemærkes, at der vil skulle fremsættes ændringsforslag til den foreslåede bestemmelse i forbindelse med behandlingen af lovforslag nr. L 174, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 174 som fremsat, idet en vedtagelse heraf vil medføre, at skoleudviklingssamtaler bliver reguleret indgående i folkeskolelovens § 40 a, hvorfor det vil være ønskeligt at tilføje en henvisning hertil.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 25

Det følger af folkeskolelovens § 51 d, at har børne- og undervisningsministeren bemyndiget en styrelse under Børne- og Undervisningsministeriet til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren, kan ministeren fastsætte regler om fremgangsmåden ved og adgangen til at klage over afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelsen, herunder om, at afgørelsen ikke kan indbringes for ministeren.

Det foreslås i § 25, at har børne- og undervisningsministeren bemyndiget en styrelse under Børne- og Undervisningsministeriet til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren, kan ministeren fastsætte regler om fremgangsmåden ved og adgangen til at klage over afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelsen, herunder om, at afgørelsen ikke kan indbringes for ministeren.

Den foreslåede bestemmelse er således enslydende med de andre bestemmelser i Børne- og Undervisningsministeriets lovgivning for grundskoler, der regulerer klageafskæring, hvor ministeren har henlagt opgaver til en styrelse på ministerområdet.

Det foreslåede vil indebære en afskæring af klageadgangen i de tilfælde, hvor børne- og undervisningsministeren har henlagt opgaver efter denne lov til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet eller en anden styrelse under ministerens instruktion.

Det foreslåede vil indebære, at ministeren vil kunne fastsætte regler om fremgangsmåde ved indgivelse af klager, herunder f.eks. at en klage først skal sendes til styrelsen, der så skal vurdere sagen med henblik på, om afgørelsen skal ændres, eller klagen sendes videre til ministeriet med styrelsens udtalelse, eller fastsætte regler om, at afgørelsen truffet af styrelser under Børne- og Undervisningsministeriet ikke kan påklages til ministeriet, således at styrelsens afgørelse bliver den endelige administrative afgørelse i sagen.

Det foreslåede vil indebære, at der gives børne- og undervisningsministeren bemyndigelse til, i tilfælde hvor ministeren har delegeret sine kompetencer efter loven til en styrelse under Børne- og Undervisningsministeriet, at afskære muligheden for klageadgang, medmindre der i loven er etableret en klageadgang, eller fastsætte regler om fremgangsmåden ved klagen. Forslaget vil kunne sikre, at ministeren med henblik på en effektiv og hensigtsmæssig udnyttelse af ressourcerne kan henlægge opgaver til styrelser på ministeriets ressort.

Det foreslåede vil betyde, at i de tilfælde, hvor kompetencer er delegeret til en styrelsen fra ministeriet, vil styrelsens afgørelser være den endelige administrative afgørelse.

Det bemærkes, at der er fastsat regler om, at styrelsens afgørelser ikke kan indbringes for anden forvaltningsmyndighed, i § 1 i bekendtgørelse nr. 83 af 20. januar 2022 om afskæring af klageadgang til ministeren for visse afgørelser truffet af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. Bestemmelsen omfatter blandt andet afgørelser efter lov om folkeskolen, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler, lov om kommunale internationale grundskoler og lov om ungdomsskoler.

Der er endvidere fastsat regler om, at styrelsen udøver den beføjelse til at udstede bekendtgørelser, der er tillagt børne- og undervisningsministeren ved en række love, i § 1 i bekendtgørelse nr. 81 af

20. januar 2022 om delegation til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet af adgangen til udstedelse af bekendtgørelser. Bestemmelsen omfatter blandt andet bemyndigelser efter lov om folkeskolen, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler, lov om kommunale internationale grundskoler og lov om ungdomsskoler.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 26

Til stk. 1

Efter folkeskolelovens § 57 e, stk. 1, er sager om evaluering omfattet af offentlighedsloven, når sagsbehandlingen er afsluttet.

Det følger endvidere af § 8, stk. 3, i lov om Danmarks Evalueringsinstitut (EVA-loven), at en begæring om aktindsigt i dokumenter, der er udarbejdet som led i en evaluering efter denne lov, kan først behandles, når den endelige rapport er offentliggjort.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 26, stk. 1, at sager om evaluering er omfattet af lov om offentlighed i forvaltningen, når sagsbehandlingen er afsluttet.

Det foreslåede vil indebære en fravigelse af princippet om offentlighed i forvaltningen i offentlighedsloven, som svarer til fravigelserne i folkeskolelovens § 57 e, stk. 1, og EVA-lovens § 8, stk. 3.

Det foreslåede vil ikke påvirke adgangen til indsigt efter andre regler, herunder forvaltningsloven og databeskyttelsesforordningen.

Det foreslåede vil skulle varetage hensynet til at beskytte den/de myndighed(er)/institution(er), der er undergivet evaluering, og sikre den evaluerede rimelige vilkår, mens evalueringen bliver gennemført. I modsat fald vil der være en risiko for, at formålet med evalueringen forspildes, idet offentliggørelse af fragmenter og brudstykker af evalueringsgrundlaget kan medføre, at en eventuel debat om en evaluering kommer til at foregå på et ufuldstændigt og ufærdigt grundlag. Det vil således ikke være hensigtsmæssigt, at der i en tidlig fase gives aktindsigt i enkeltforhold eller i dokumenter, der ikke foreligger i den sammenhæng, som vil være til stede på tidspunktet for afslutningen af evalueringen.

Det foreslåede hensyn vil kun bestå frem til tidspunktet for afslutningen af evalueringen. Alle oplysninger i materialet, herunder spørgeskemaer m.v., vil derfor skulle være undergivet bestemmelserne om aktindsigt i offentlighedsloven, når behandlingen af evalueringssagen er afsluttet.

En evaluering vil kunne afsluttes på flere måder. Hvis en evaluering afsluttes med udarbejdelse og offentliggørelse af en evalueringsrapport, vil sagsbehandlingen skulle anses for afsluttet ved rapportens offentliggørelse. Hvis en evalueringssag ikke skal munde ud i en egentlig afrapportering, vil sagsbehandlingen skulle anses for afsluttet, når der ikke længere foretages ekspeditioner i sagen. For evalueringer, der beror uden ekspeditioner i en længere periode, vil det bero på en konkret vurdering, om evalueringen må anses som opgivet. Genoptages en sag, vil undtagelsen fra offentlighedsloven alene omfatte dokumenter, som er udfærdiget af eller kommet i ministerens besiddelse efter genoptagelsen.

Den foreslåede begrænsning af offentlighed vil kun omfatte sager om evaluering, hvorimod andre typer af sager vil være omfattet af offentlighedsloven. Ved afgrænsning af, hvad der udgør sager om evaluering, vil der skulle tages udgangspunkt i det evalueringsbegreb, som kendes fra Danmarks Evalueringsinstitut – dog således, at der ikke vil være krav om iagttagelse af de i EVA-lovens § 6, stk. 8, og § 8, stk. 1 og 2, nævnte processuelle bestemmelser for, at en sag anses for en sag om evaluering. Der vil herefter f.eks. ikke være tale om en evaluering i forslagens forstand, hvis der er tale om en undersøgelse af en eller flere

enkeltskoler med et konkret tilsynsformål, eksempelvis afdækning af, om en handlingsplan har bevirket de ønskede resultater.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 2

Det følger af folkeskolelovens § 57 e, stk. 2, at når børne- og undervisningsministeren til brug for gennemførelsen af en evaluering modtager arbejdsdokumenter, der i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven er interne, mister dokumenterne ikke som følge af videregivelsen til ministeren deres interne karakter.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 26, stk. 2, at når børne- og undervisningsministeren til brug for gennemførelsen af en evaluering modtager arbejdsdokumenter, der i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven er interne, mister dokumenterne ikke som følge af videregivelsen til ministeren deres interne karakter.

Den foreslåede bestemmelse er enslydende med folkeskolelovens § 57 e, stk. 2.

Det foreslåede vil indebære, at de arbejdsdokumenter, som børne- og undervisningsministeren måtte modtage fra skoler og kommuner i forbindelse med gennemførelsen af evalueringer, og som i henhold til offentlighedslovens og forvaltningsloven er interne, ikke vil miste deres interne karakter som følge af videregivelsen til ministeren.

Det foreslåede vil ikke – som den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 26, stk. 1 – være begrænset til perioden frem til evalueringens afslutning.

Den foreslåede bestemmelse har således til formål at sikre, at behovet for at modtage interne arbejdsdokumenter kan opfyldes, uden at den afgivende myndighed eller institution mister den beskyttelse af den interne arbejdsproces, som bl.a. offentlighedsloven indebærer. Dermed vil den foreslåede bestemmelse medvirke til at sikre en mere kvalificeret grundlag for evalueringer.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 27

Det foreslås, at loven skal træde i kraft dagen efter offentliggørelse i Lovtidende.

Den foreslåede hurtige ikrafttræden er begrundet i, at der er behov for hurtigst muligt at sikre et regelgrundlag for kommunalbestyrelsernes beslutninger om grundskoletilbud til de fordrevne børn og unge fra Ukraine, der bliver boligplaceret i kommunerne.

Til § 28

Til nr. 1

Det følger af dagtilbudslovens § 14, stk. 1, at forældre med børn i en kommunal, selvejende eller udliciteret daginstitution eller i kommunal dagpleje skal have adgang til at få oprettet en forældrebestyrelse i den kommunale dagpleje eller i den enkelte daginstitution med et flertal af valgte forældre, jf. dog § 24 a i lov om folkeskolen. Medarbejderne i dagtilbuddet skal være repræsenteret i forældrebestyrelsen. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at medarbejderrepræsentanter i forældrebestyrelser i kommunale daginstitutioner og kommunal dagpleje skal have stemmeret.

Folkeskolelovens § 24 a indeholder bestemmelser om etablering af fælles ledelse mellem en folkeskole med eventuel skolefritidsordning og et dagtilbud eller fritidshjem.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 1, 4. pkt., at 1. pkt. kan endvidere fraviges efter § 13, stk. 4-7, i lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine.

Det foreslåede vil indebære, at kravet i dagtilbudslovens § 14, stk. 1, 1. pkt., om, at forældre med børn i en kommunal, selvejende eller udliciteret daginstitution eller i kommunal dagpleje skal have adgang til at få oprettet en forældrebestyrelse i den kommunale dagpleje eller i den enkelte daginstitution med et flertal af valgte forældre, kan fraviges ved etablering af fælles ledelse med en særlig grundskole, på samme måde, som kravet kan fraviges ved etablering af fælles ledelse med en folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 24 a.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at de nærmere bestemmelser om den fælles bestyrelses sammensætning, opgaver og kompetencer vil fremgå af den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 4-7, i lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine.

Det bemærkes, at bestemmelsen vil være omfattet af den i lovforslagets § 30 foreslåede solnedgangsbestemmelse, hvorefter loven ophæves den 17. marts 2024, dog med mulighed for administrativ forlængelse til den 17. marts 2025. Dette vil indebære, at den foreslåede bestemmelse ikke længere vil være gældende, og at dagtilbudslovens § 14, stk. 1, 4. pkt., som affattet ved nærværende bestemmelse således vil ophøre med at være i kraft.

Til § 29

Til nr. 1

Folkeskolelovens § 24, stk. 3, indeholder en bestemmelse om, at en eller flere små skoler og en større skole eller to eller flere små skoler kan have fælles skoleleder og eventuelt fælles skolebestyrelse, men hver sit skoledistrikt.

Folkeskolelovens § 24 a indeholder bestemmelser om etablering af fælles ledelse mellem en folkeskole med eventuel skolefritidsordning og et dagtilbud eller fritidshjem.

Folkeskolelovens § 24 b indeholder bestemmelser om etablering af fælles ledelse mellem en folkeskole og en ungdomsskole.

Det foreslås, at der indsættes en ny § 24 c med bestemmelser om fælles ledelse mellem en folkeskole og en særlig grundskole.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 24 c, stk. 1, at efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelsen og et eventuelt forældreråd kan kommunalbestyrelsen beslutte, at en folkeskole og en særlig grundskole skal have fælles leder og fælles bestyrelse.

Kommunalbestyrelsens beslutning om fælles ledelse vil forudsætte, at de berørte skolebestyrelser og eventuelle forældreråd forinden har afgivet udtalelse om kommunalbestyrelsens påtænkte beslutning.

Det vil være en forudsætning for, at der er pligt til at høre et forældreråd ved en særlig grundskole, at der er dannet et forældreråd ved skolen. Det vil være op til forældrene til eleverne ved skolen, om de ønsker at danne et forældreråd, jf. den foreslåede bestemmelse i § 15 i lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine. Herudover vil der ikke være dannet et forældreråd, hvis beslutningen om etablering af fælles ledelse træffes samtidig med beslutningen om at etablere den særlige grundskole.

Kommunalbestyrelsen vil ikke være bundet af en negativ udtalelse fra skolebestyrelser eller forældreråd.

Det foreslåede vil indebære, at den særlige grundskole kan knyttes til en folkeskoles hverdag. Løsningen vil således f.eks. kunne tilrettelægges, så der oprettes én-sporede særlige grundskoler, som er geografisk beliggende sammen med en folkeskole, som den særlige grundskole har fælles leder med. En sådan løsning vil gøre det muligt at etablere tilbud til elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, hvor eleverne kan modtage undervisning efter de foreslåede regler i nærværende lovforslag, samtidig med at eleverne får mulighed for at dele hverdag med eleverne på en almindelig folkeskole.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at reglerne i henholdsvis folkeskolelovgivningen og lovgivningen om særlige grundskoler fortsat gælder for de samdrejede institutioner. Det betyder, at opgaverne og indholdet i de to skoletyper forbliver det samme; der er blot tale om, at skolerne får fælles leder og fælles bestyrelse.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 24 c, stk. 2, at kommunalbestyrelsen træffer som led i beslutningen efter stk. 1 og efter høring af skolebestyrelsen og det eventuelle forældreråd beslutning om sammensætningen af den fælles skolebestyrelse. § 42, stk. 1, finder ikke anvendelse. I den fælles bestyrelse skal der mindst være repræsentanter for:

- 1) Forældre til børn i folkeskolen.
- 2) Forældre til børn i den særlige grundskole, hvis der er ønske om repræsentation blandt forældrene.
- 3) Medarbejdere ved folkeskolen.
- 4) Medarbejdere ved den særlige grundskole.
- 5) Elever valgt af og blandt folkeskolens elever.
- 6) Elever valgt af og blandt den særlige grundskoles elever.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle træffe beslutning om den nærmere sammensætning af den fælles skolebestyrelse efter høring af de eksisterende skolebestyrelser og forældreråd.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 24 c, stk. 3, at regler fastsat i medfør af § 43, stk. 1 og 3, finder anvendelse ved valg af repræsentanter for folkeskolen til den fælles skolebestyrelse. Kommunalbestyrelsen fastsætter regler for valg af forældre-, medarbejder- og elevrepræsentanter for den særlige grundskole til den fælles skolebestyrelse.

Det foreslåede vil indebære, at de forældre-, medarbejder-, og elevrepræsentanter, der vælges fra folkeskolen, vælges efter reglerne herom i folkeskoleloven og de i medfør af loven fastsatte regler herom.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle fastsætte regler for valg af forældre-, medarbejder- og elevrepræsentanter for den særlige grundskole til den fælles skolebestyrelse. Denne bestemmelse vil dermed give kommunalbestyrelsen de samme muligheder for at sammensætte repræsentationen fra den særlige grundskole i den fælles skolebestyrelse, som kommunalbestyrelsen vil have for at sammensætte et forældreråd efter den foreslåede bestemmelse i § 15, stk. 2, i lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 24 c, stk. 4, at den fælles skolebestyrelse varetager de opgaver, der i denne lov og efter lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine, er henlagt til skolebestyrelsen og forældrerådet. Beslutninger, der alene har betydning for den særlige grundskoles virksomhed, træffes af de medlemmer af den fælles skolebestyrelse, der er repræsentanter for den særlige grundskole. Beslutninger, der alene har betydning for folkeskolens virksomhed, træffes af de medlemmer af den fælles skolebestyrelse, der er repræsentanter for folkeskolen.

Det foreslåede vil indebære, at skolebestyrelsen og forældrerådets opgaver i henhold til folkeskoleloven og efter lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine, som udgangspunkt ligger i den samdrevede institutions fælles skolebestyrelse.

Det foreslåede vil imidlertid også indebære, at beslutninger, der udelukkende har betydning for den særlige grundskoles virksomhed, alene vil skulle træffes af de medlemmer af den fælles skolebestyrelse, der er repræsentanter fra den særlige grundskole. Tilsvarende vil beslutninger, der udelukkende er af betydning for folkeskolen, skulle træffes af de medlemmer af den fælles skolebestyrelse, der er repræsentanter fra folkeskolen. Forældrerepræsentanter for henholdsvis den særlige grundskole eller folkeskolen vil skulle udgøre flertallet ved sådanne beslutninger.

Beslutninger, som vil skulle træffes af medlemmer fra henholdsvis den særlige grundskole eller folkeskolen, drøftes forinden i den fælles skolebestyrelse.

Det bemærkes, at bestemmelsen vil være omfattet af den i lovforslagets § 30 foreslåede solnedgangsbestemmelse, hvorefter loven ophæves den 17. marts 2024, dog med mulighed for administrativ forlængelse til den 17. marts 2025. Dette vil indebære, at den foreslåede bestemmelse ikke længere vil være gældende, og at folkeskolelovens § 24 c som affattet ved nærværende bestemmelse således vil ophøre med at være i kraft.

Til nr. 2

Det følger af folkeskolelovens § 33, stk. 1, at undervisningspligten medfører pligt til at deltage i undervisningen i folkeskolens grundskole eller i en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Det fremgår endvidere af folkeskolelovens § 33, stk. 2, at børn, der følger undervisningen i en fri grundskole, i en kommunal international grundskole, i en statsskole, i en europaskole, i en gymnasieskole eller i kriminalforsorgens institutioner, eller som modtager hjemmeundervisning efter reglerne i lov om friskoler og private grundskoler m.v., ikke skal deltage i folkeskolens undervisning. Det samme gælder elever, som efter 7. klassetrin deltager i undervisning, der svarer til folkeskolens, på en godkendt efterskole, en fri fagskole eller en ungdomskostskole.

Det foreslås, at det i § 33, *stk. 2*, indsættes som *3. pkt.*, at det samme endvidere gælder børn, der følger undervisningen i en særlig grundskole.

Det foreslåede vil indebære, at en elev, der modtager undervisning i en særlig grundskole, ikke vil være forpligtet til at deltage i undervisningen i folkeskolen, men i stedet vil kunne opfylde sin undervisningspligt efter folkeskolelovens § 33, stk. 1, i den særlige grundskole.

Det bemærkes, at bestemmelsen vil være omfattet af den i lovforslagets § 30 foreslåede solnedgangsbestemmelse, hvorefter loven ophæves den 17. marts 2024, dog med mulighed for administrativ forlængelse til den 17. marts 2025. Dette vil indebære, at den foreslåede bestemmelse ikke længere vil være gældende, og at folkeskolelovens § 33, stk. 2, 3. pkt., som affattet ved nærværende bestemmelse således vil ophøre med at være i kraft.

Til nr. 3

Efter folkeskolelovens § 55 c kan børne- og undervisningsministeren tilbyde skoler som nævnt i § 22, stk. 1, nr. 2-5, eller en ungdomsskole som nævnt i § 33, stk. 3, at anvende testene, jf. § 13, stk. 3. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om afviklingen af test for disse skoler.

Det foreslås, at det i § 55 c indsættes som 3. pkt., at 1. og 2. pkt. finder tillige anvendelse for skoler omfattet af lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine.

Det foreslåede vil indebære, at der udover muligheden for at give skoler omfattet af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og ungdomsskoleloven adgang til de obligatoriske test, vil kunne gives adgang til særlige grundskoler. Børne- og undervisningsministeren vil endvidere kunne fastsætte regler om afvikling af test for de særlige grundskoler.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 9, stk. 2, hvorefter særlige grundskoler gennemfører obligatoriske test efter folkeskolelovens § 13, stk. 3 og 4, medmindre kommunalbestyrelsen har besluttet, at skolen ikke gennemfører obligatoriske test. Folkeskolelovens § 13, stk. 1, 2. pkt., § 13 a, stk. 1 og 2, § 55 b og § 55 c finder tilsvarende anvendelse.

Det bemærkes, at der vil skulle fremsættes ændringsforslag til den foreslåede bestemmelse i forbindelse med behandlingen af lovforslag nr. L 174, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 174 som fremsat, idet en vedtagelse heraf vil medføre, at henvisningen til folkeskolelovens § 13, stk. 3, bliver til § 13 a, stk. 1.

Det bemærkes endvidere, at bestemmelsen vil være omfattet af den i lovforslagets § 30 foreslåede solnedgangsbestemmelse, hvorefter loven ophæves den 17. marts 2024, dog med mulighed for administrativ forlængelse til den 17. marts 2025. Dette vil indebære, at den foreslåede bestemmelse ikke længere vil være gældende, og at folkeskolelovens § 55 c, 3. pkt., som affattet ved nærværende bestemmelse således vil ophøre med at være i kraft.

Til § 30

Det følger af § 3, stk. 1, i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, at opholdstilladelse efter denne lov meddeles med henblik på midlertidigt ophold og tidsbegrænses til den 17. marts 2024, jf. dog stk. 2.

Det følger endvidere af § 3, stk. 2, i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om, at opholdstilladelse meddelt efter denne lov kan forlænges til den 17. marts 2025. Udlændinge- og integrationsministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om betingelser for forlængelse og proceduren for behandling af sager om forlængelse. Udlændinge- og integrationsministeren kan endvidere fastsætte regler om, at opholdstilladelse efter denne lov, der meddeles den 17. marts 2024 eller senere, kan meddeles tidsbegrænset til den 17. marts 2025.

Det foreslås i § 30, at denne lov samt § 14, stk. 1, 4. pkt., i dagtilbudsloven som affattet ved denne lovs § 28, nr. 1, § 24 c i lov om folkeskolen som affattet ved denne lovs § 29, nr. 1, § 33, stk. 2, 3. pkt., i lov om folkeskolen som affattet ved denne lovs § 29, nr. 2, og § 55 c, 3. pkt., lov om folkeskolen som affattet ved denne lovs § 29, nr. 3, ophæves den 17. marts 2024. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte, at ophævelsen efter 1. pkt. udskydes til den 17. marts 2025.

Hensigten med den foreslåede solnedgangsbestemmelse er, at der skabes parallelitet til lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, således at loven alene vil skulle gælde i den periode, hvor fordrevne personer fra Ukraine er meddelt opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Det foreslåede vil således indebære, at loven ophæves den 17. marts 2024, svarende til gyldigheden af de opholdstilladelser, der meddeles efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at lovens ophævelse – ligesom gyldigheden af opholdstilladelserne – kan udskydes administrativt til den 17. marts 2025.

Det vil være en betingelse for udskydelse af lovens ophævelse, at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter regler om forlængelse af opholdstilladelser efter § 3, stk. 2, i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Det vil endvidere være en betingelse for udskydelse af lovens ophævelse, at aftalepartierne bag aftalen om øget fleksibilitet i modtagelsen af fordrevne børn og unge på børne- og undervisningsområdet giver tilslutning til, at lovens ophævelse udskydes til den 17. marts 2025.

Børne- og undervisningsministeren vil således inden udstedelse af en bekendtgørelse om udskydelse af lovens ophævelse forelægge et bekendtgørelsesudkast for aftalepartierne. Børne- og undervisningsministeren vil alene kunne udstede regler om udskydelse, hvis aftalepartierne giver tilslutning hertil.

Til § 31

Efter forslaget gælder loven ikke for Færøerne og Grønland.

Det bemærkes hertil, at Færøerne og Grønland har overtaget skoleområdet.